

Republica Moldova

GVERNUL

HOTĂRÂRE Nr. HG147/2022
din 09.03.2022

**cu privire la aprobarea Programului național
de facilitare a transporturilor aeriene**

Publicat : 06.05.2022 în MONITORUL OFICIAL Nr. 135-140 art. 147 Data intrării în vigoare

UE

În temeiul art. 44 alin. (4) din Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 95-104, art. 189), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul național de facilitare a transporturilor aeriene (se anexează).
2. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
3. Se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 1034/2000 privind aprobarea Programului național de facilitare a transporturilor aeriene (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.133-136, art.1142), cu modificările ulterioare.

PRIM-MINISTRU Natalia GAVRILIȘA

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,

ministrul infrastructurii

și dezvoltării regionale Andrei Spînu

Ministrul finanțelor Dumitru Budianschi

Ministrul afacerilor interne Ana Revenco

Nr. 147. Chișinău, 9 martie 2022.

Aprobat

prin Hotărârea Guvernului nr. 147/2022

PROGRAMUL NAȚIONAL

DE FACILITARE A TRANSPORTURILOR AERIENE

Programul național de facilitare a transporturilor aeriene transpune Regulamentul (CE) nr. 1107/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind drepturile persoanelor cu handicap și ale persoanelor cu mobilitate redusă pe durata călătoriei pe calea aerului (text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 204/1 din 26 iulie 2006.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

1. Programul național de facilitare a transporturilor aeriene (în continuare - *Program*) reprezintă un ansamblu de măsuri care contribuie la instituirea unor proceduri și la realizarea unor acțiuni în vederea simplificării formalităților în aviația civilă a Republicii Moldova, în conformitate cu cerințele documentelor Organizației Aviației Civile Internaționale (în continuare - *OACI*) și ale Conferinței Europene a Aviației Civile (în continuare - *CEAC*).

2. În ceea ce privește aplicarea măsurilor privind asigurarea securității aeronautice, se vor respecta prevederile Legii nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică.

3. Prezentul Program este elaborat în baza prevederilor art. 37 din Convenția privind aviația civilă internațională (în continuare - *Convenția de la Chicago*), potrivit căreia Republica Moldova adoptă norme și proceduri armonizate cu cele internaționale cu privire la formalitățile vamale, de frontieră, de sănătate publică, fitosanitare și veterinare, precum și cu cele ce țin de întocmirea operativă a documentelor utilizate și de garantarea serviciilor în domeniul transportului aerian.

4. Din aceleași considerente prezentul Program are la bază și art. 22 din Convenția de la Chicago, care face referire la faptul că Republica Moldova, în calitate de stat parte la Convenția de la Chicago, emite reglementări și proceduri specifice în vederea facilitării și accelerării transportului aerian între teritoriul său și al altor state, cu scopul evitării întârzierilor fără temei ale aeronavelor, echipajelor, pasagerilor și mărfurilor, respectând cadrul normativ național cu privire la frontieră, vamă, sănătate publică, norme fitosanitare și veterinare.

5. Prezentul Program are drept scop asigurarea aplicării standardelor și normelor stabilite în anexa nr. 9 la Convenția de la Chicago, Declarația de politici a Conferinței Europene a Aviației Civile - Doc.30-CEAC Partea I (în continuare - *Declarația de politici CEAC*), Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017, Regulamentul (CE) nr. 1107/2006 din 5 iulie 2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind drepturile persoanelor cu handicap și ale persoanelor cu mobilitate redusă pe durata călătoriei pe calea aerului, alte documente interne și internaționale din acest domeniu, precum și materialul de îndrumare din documentul OACI „Programul național tipizat de facilitare a transporturilor aeriene” Doc 10042.

6. Prezentul Program este elaborat în vederea facilitării transportului aerian de pasageri și mărfuri prin aplicarea reglementărilor și procedurilor menite să asigure eficiența și regularitatea zborurilor.

7. Prezentul Program vizează aplicarea și menținerea pe teritoriul Republicii Moldova a tuturor standardelor internaționale referitoare la facilitățile aplicabile, în principal, operatorilor aerieni naționali și străini, precum și aeroporturilor civile internaționale.

8. În sensul prezentului Program, se definesc următoarele noțiuni:

admitere - decizie a Poliției de Frontieră privind autorizarea trecerii frontierei de stat pe sensul de intrare în Republica Moldova, luată în privința unei persoane în conformitate cu cadrul normativ național;

API interactiv - sistem electronic prin intermediul căruia la înregistrarea elementelor datelor API colectate de operatorul aerian sunt transmise autorităților publice competente care, în limitele de timp de înregistrare a pasagerului la ghișeu, transmit operatorului aerian respectiv informația de răspuns pentru fiecare pasager și/sau membru al echipajului;

agent autorizat - persoană calificată reprezentând un operator aerian și autorizată de către acesta pentru îndeplinirea, în numele acestuia, a tuturor formalităților cu privire la intrarea, ieșirea și procesarea aeronavei operatorului aerian respectiv, membrilor echipajului, pasagerilor, cargoului, poștei, bagajelor și proviziilor de bord, și care include, atunci când cadrul normativ permite, o terță parte autorizată să manipuleze cargoul pe aeronavă;

agent cargo - orice organizație, întreprindere sau subdiviziune a acestora care activează pe aeroporturile internaționale în domeniul transportării cargoului pe calea aerului;

agent de catering - orice organizație, întreprindere sau subdiviziune a acestora care activează pe aeroporturile internaționale și asigură alimentația la bordul aeronavelor;

anexa nr. 9 la Convenția de la Chicago - document al OACI, prezentat sub formă de anexă la Convenția de la Chicago (anexa nr. 9 - Facilități), care stabilește standarde în domeniul simplificării formalităților în aviația civilă;

anexa nr. 17 la Convenția de la Chicago - document al OACI, prezentat sub formă de anexă la Convenția de la Chicago (anexa nr.17 - Securitatea), care stabilește standarde în domeniul securității aeronautice și protecției aviației civile împotriva actelor de intervenție ilicită;

autorități publice competente - instituții publice ale Republicii Moldova responsabile de aplicarea și respectarea actelor normative naționale care se referă la orice aspecte din prezentul Program;

bagaje - bunuri care aparțin pasagerilor sau membrilor echipajului și care sunt transportate la bordul unei aeronave în baza unei înțelegeri cu operatorul aerian;

bagaje direcționate greșit - bagaje ale pasagerilor sau ale membrilor echipajului separate de aceștia în afara voinței pasagerului sau din cauza unor inadvertențe;

bagaje neidentificate - bagaje care sosesc la aeroport, cu sau fără etichete de înregistrare, și care nu sunt ridicate sau identificate de către pasageri;

bagaje neînsoțite - bagaje transportate ca marfă, care se găsesc la bordul aceleiași aeronave sau ale unei aeronave, alta decât cea care transportă persoana căreia îi aparține acest bagaj;

bagaje nereclamate - bagaje care sosesc la aeroport și nu sunt ridicate ori reclamate de către pasageri;

cargou - orice bunuri transportate la bordul aeronavei, altele decât poșta, proviziile de bord, bagajele însoțite sau direcționate greșit;

comandantul aeronavei - pilot responsabil pentru operarea și siguranța aeronavei pe durata zborului;

companie aeriană - orice întreprindere de transport aerian care operează curse aeriene internaționale regulate sau propune servicii în acest domeniu;

Comitetul utilizatorilor aeroportuari - comitet al reprezentanților utilizatorilor aeroportuari sau ai organizațiilor care îi reprezintă, instituit în conformitate cu prevederile Regulamentului privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 971/2017;

control al stupefiantelor - măsuri întreprinse pentru depistarea (controlul) transportării ilicite de stupefiante și substanțe psihotrope pe calea aerului;

control automatizat la trecerea frontierei - sistem automatizat care confirmă autenticitatea documentului de călătorie electronic (biometric) cu citire optică, stabilește că pasagerul respectiv este deținătorul legal al documentului, solicită date din sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră și stabilește dreptul de trecere al frontierei în conformitate cu regulile stabilite;

control migrațional - acțiuni întreprinse de autoritățile publice competente în scopul asigurării controlului la intrarea, tranzitarea sau ieșirea persoanelor de pe teritoriul statului;

confort al pasagerilor - facilități oferite pasagerilor care nu au o importanță esențială pentru înregistrarea pasagerilor;

Convenția de la Chicago - Convenția privind aviația civilă internațională, semnată la Chicago la 7 decembrie 1944, la care Republica Moldova a devenit parte în 1992 (Hotărârea Parlamentului nr. 97/1994 privind aderarea Republicii Moldova la unele acte internaționale referitoare la aviația civilă internațională);

cursă directă - cursă aeriană identificată de către operatorul aerian prin folosirea aceluiași semn convențional pe tot parcursul zborului de la punctul de origine către punctul de destinație prin toate punctele intermediare;

debarcare - părăsirea aeronavei, după aterizarea acesteia, de către toate persoanele, cu excepția membrilor echipajului și a pasagerilor care continuă călătoria cu același zbor direct;

decizie privind refuzul intrării în Republica Moldova - act oficial emis de Poliția de Frontieră în privința cetățeanului străin sau apatridului care nu întrunește condițiile de intrare în Republica Moldova, înmânat operatorului aerian cu cursa aeriană a căruia a sosit în Republica Moldova și, după caz, străinului căruia i s-a refuzat intrarea în țară;

declarație generală - document prezentat de către un membru al echipajului de zbor Poliției de Frontieră și Serviciului Vamal la intrarea/ieșirea în/din Republica Moldova, care conține informația generală despre cursa internațională efectuată;

declarație vamală - act unilateral prin care o persoană manifestă, în formele și modalitățile prevăzute de reglementările vamale, voința de a plasa mărfurile sub o anumită destinație vamală;

descărcare - îndepărtarea de la bordul unei aeronave a mărfurilor, poștei, bagajelor și proviziilor de bord după aterizarea acesteia;

dezinfecție - procedură conform căreia se adoptă, în caz de necesitate, măsuri sanitare pentru combaterea și nimicirea agenților patogeni pe corpul uman sau pe animale, în interiorul sau pe suprafața părților afectate ale aeronavei, bagajului, cargoului, bunurilor sau containerelor prin expunerea directă a agenților chimici sau fizici;

dezinfecție - procedură în conformitate cu care se adoptă măsuri sanitare în scopul combaterii sau nimicirii insectelor depistate în aeronavă, bagaj, cargou, containere, mărfuri sau poștă;

directorul cheilor publice OACI - bază de date centrală ce funcționează ca depozit de Certificate ale Semnatarului de Documente (CDS) (care conține chei deschise de semnături de documente), Lista de Master CSCA (MLCSCA), Certificatele autorității emitente naționale a țării semnatare (ICCSCA) și listelor de revocare a certificatelor emise de participanți, împreună cu un sistem de distribuire al acestora la nivel mondial, menținute de OACI în numele participanților, cu scopul de a facilita validarea datelor în eMRTD-uri;

dispoziții referitoare la tranzitul direct - dispoziții speciale aprobate de către autoritățile publice competente din Republica Moldova, în baza cărora aeronavele (și încărcătura acestora) aflate în tranzit și care efectuează o escală de scurtă durată pe teritoriul Republicii Moldova pot să rămână sub supravegherea directă a acestor autorități;

Doc.30-CEAC Partea I - document al Conferinței Europene a Aviației Civile care stabilește politica acestei organizații în domeniul facilităților din aviația civilă;

documente ale operatorului aerian - scrisori de transport aerian, borderouri de expediție, bilete de avion și tichete de îmbarcare, documente emise în baza planului bancar de achitări reciproce și a planului de achitări reciproce al agentului, tichete pentru excedent de bagaje, bonuri pentru diverse servicii, rapoarte referitoare la deteriorări sau defecțiuni, etichete pentru mărfuri și bagaje, orare de zbor, devize de greutate și centraj destinate pentru a fi utilizate de către operatorii aerieni;

echipament de bord - obiecte, inclusiv echipamentul pentru acordarea primului ajutor, de salvare, destinate pentru a fi utilizate la bordul aeronavei în timpul zborului, exceptând proviziile de bord și piesele de schimb;

echipament la sol - instalații de natură specială, destinate pentru a fi utilizate la întreținerea tehnică, repararea și deservirea aeronavelor la sol, inclusiv echipamentul de testare și echipamentul de deservire a pasagerilor și încărcăturilor;

echipament special de catering - echipament destinat pentru păstrarea produselor alimentare și deservirea pasagerilor;

evaluarea riscului - evaluarea de către autoritățile publice competente ale Republicii Moldova a posibilității îndepărtării persoanei cu o cursă comercială, cu sau fără escortă. În cazul evaluării unui astfel de risc, se iau în considerare toți factorii relevanți, inclusiv capacitatea efectuării călătoriei având în vedere starea de sănătate, condițiile fizice și mentale, modelul comportamental și actele de violență comise în trecut;

furnizor de servicii de deservire la sol - orice persoană fizică sau juridică care furnizează persoanelor terțe una sau mai multe categorii de servicii de deservire la sol;

ghiseu unic - mijloc care permite părților participante la operațiunile de comerț și transport să prezinte informația și documentele standard într-un punct de intrare/ieșire, pentru a se conforma tuturor cerințelor cadrului normativ aferent operațiunilor de import, export și tranzit. În cazul prezentării informației în format electronic, unele elemente trebuie prezentate doar o singură dată;

ghiseu unic privind datele despre pasageri - mijloc care permite părților antrenate în transportarea pasagerilor pe calea aerului să prezinte informația standard privind pasagerii (de exemplu, API, iAPI și/sau PNR) prin intermediul unui punct de intrare a datelor, în scopul

conformării la toate cerințele cadrului normativ privind intrarea și/sau ieșirea pasagerilor, care pot fi solicitate de diferite autorități publice ale statului;

impostor - persoană care pretinde că este posesorul legal al documentului de călătorie autentic;

îmbarcare - urcarea persoanelor la bordul unei aeronave în vederea efectuării unui zbor, cu excepția membrilor echipajului sau a pasagerilor care au fost îmbarcați la o escală precedentă a cursei directe respective;

încărcare - procesul de plasare la bordul unei aeronave în vederea transportării pe calea aeriană cu o rută anumită a cargoului, poștei, bagajelor și a proviziilor de bord;

începerea călătoriei - loc din care persoana a început călătoria, cu excepția aeroportului în care a efectuat oprire în cazul tranzitului direct, călătorind fie cu rută directă, fie prin conexiune, cu condiția că persoana nu a părăsit zona de tranzit direct a aeroportului;

management al riscului - aplicarea sistematică a procedurilor și practicii de administrare, care asigură Poliția de Frontieră cu informația necesară cu privire la deplasarea persoanelor sau cargoului care prezintă un potențial risc;

manifest cargo - document prezentat de către companiile aeriene la cererea autorităților publice din Republica Moldova în cazul transportului cargoului pe calea aerului, care conține informația generală cu privire la transportul cargoului (operatorul aerian, însemnele naționale și de înmatriculare ale aeronavei, numărul cursei, data, punctul de încărcare, punctul de descărcare, tipul cargoului);

manifest de pasageri - document prezentat de către companiile aeriene la cererea autorităților publice competente în cazul transportului de pasageri pe calea aerului, care conține informația generală cu privire la transportul respectiv (operatorul aerian, însemnele naționale și de înmatriculare ale aeronavei, numărul cursei, data, punctul de îmbarcare, punctul de debarcare, lista pasagerilor);

măsuri de precauție necesare - verificare efectuată în punctul de plecare de către angajații instruiți corespunzător ai operatorului aerian sau compania care activează în numele operatorului aerian, pentru a se asigura că străinul sau apatridul întrunește condițiile de intrare în Republica Moldova, deține documentul de călătorie valabil și, după caz, vize sau permise de ședere necesare pentru intrarea în Republica Moldova. Verificarea are drept scop prevenirea migrației ilegale;

minor - persoană care nu a atins majoratul stabilit conform cadrului normativ aplicat persoanei respective;

minor neînsoțit - minor care efectuează călătoria de unul singur sau doar în compania altui minor;

MRTD electronic (eMRTD) - MRTD (pașaport, viză sau card) care conține o schemă integrată fără contact utilizat pentru identificarea biometrică a posesorului MRTD, în conformitate cu standardele specificate în „Documente de călătorie mecanic lizibile”;

operațiuni de aviație generală - operarea aeronavei, alta decât pentru operațiuni de transport comercial sau operațiuni de lucru aerian;

operator economic autorizat - entitate antrenată în orice tip de activitate economică externă,

ale cărei funcții au fost aprobate de organele vamale sau în numele acestora, ca fiind conforme normelor Organizației Mondiale a Vămirilor sau echivalente standardelor pentru asigurarea securității lanțului de aprovizionare cu bunuri. Operatorul economic aerian poate include producători, importatori, exportatori de bunuri, brokeri, transportatori, colectori, intermediari, operatori de porturi navale, operatori de aeroporturi, operatori de terminale, operatori integrați, operatori de depozite, distribuitorii și expeditorii;

parcarea aeroportului – parcare în incinta aeroportului sau sub controlul direct al operatorului de aeroport, care deservește în mod direct pasagerii care utilizează aeroportul respectiv;

pașapoarte lizibile cu aparate – pașapoarte care conform standardelor internaționale conțin informație ce poate fi citită numai cu ajutorul unor echipamente mecanice speciale;

persoană cu dizabilități – persoană cu deficiențe fizice (senzoriale sau locomotorii, permanente sau temporare), mintale, intelectuale, oricare alte deficiențe și/sau persoană a cărei mobilitate în utilizarea transportului aerian este redusă ca urmare a deficiențelor sau din orice cauze de incapacitate sau vârstă, a cărei situație necesită atenția cuvenită și adaptarea serviciilor disponibile tuturor pasagerilor la necesitățile particulare ale acesteia;

persoană expulzată – persoana străină care a fost admisă în mod legal pe teritoriul Republicii Moldova de către organele împuternicite sau care a intrat ilegal pe teritoriul Republicii Moldova și în privința căreia a fost dispusă părăsirea teritoriului acesteia;

persoană inadmisibilă – persoană căreia îi este interzis accesul pe teritoriul Republicii Moldova de către autoritățile împuternicite ale acesteia;

persoană documentată incorect – persoană care călătorește sau intenționează să călătorească:

- a) cu un document de călătorie expirat sau viză nevalabilă;
- b) cu un document de călătorie sau viză false, contrafăcute sau modificate;
- c) cu un document de călătorie sau viză a unei alte persoane; sau
- d) fără document de călătorie sau viză, în caz de necesitate;

persoană însoțitoare – adult care călătorește cu un minor. Această persoană nu este în mod obligatoriu părintele sau tutorele legitim al minorului;

poștă – corespondența și alte obiecte expediate de către serviciile poștale și destinate acestora în conformitate cu regulile Uniunii Poștale Universale, Republica Moldova aderând la Constituția Uniunii Poștale Universale și la celelalte acte ale acesteia prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.1159/1997;

practică recomandată – orice cerință a cărei respectare este recunoscută în mare măsură adecvată și necesară în vederea simplificării și perfecționării anumitor aspecte aferente navigației aeriene internaționale, aprobată de Consiliul OACI în conformitate cu art. 54 (1) din Convenția de la Chicago, iar statele membre tind spre respectarea acesteia, în conformitate cu Convenția;

procesare – totalitatea acțiunilor întreprinse de către Poliția de Frontieră și Serviciul Vamal al Republicii Moldova, conform competențelor legale, în scopul efectuării controlului la trecerea frontierei, controlului de securitate și controlului vamal al pasagerilor, echipajelor, bagajelor, cargoului/mărfurilor, poștei, aeronavelor;

Programul național de securitate în domeniul aviației civile - act normativ elaborat în baza anexei nr. 17 la Convenția de la Chicago, care stabilește standarde în domeniul securității aeronautice și protecției aviației civile împotriva actelor de intervenție ilicită;

provizii de bord:

provizii de bord (articole) care pot fi scoase - bunuri destinate pentru a fi comercializate pasagerilor și membrilor echipajului cu scopul scoaterii lor în afara bordului aeronavei;

provizii de bord (articole) consumabile - bunuri comercializate sau necomercializate, destinate pentru a fi consumate de către pasageri și membrii echipajului la bordul aeronavei, precum și bunurile necesare pentru exploatarea și deservirea tehnică a aeronavei, inclusiv carburanții și lubrifianții;

risc pentru sănătatea publică - probabilitatea unui eveniment care poate afecta negativ sănătatea publică, acordându-i o atenție deosebită riscului, care se poate răspândi la nivel internațional sau care constituie o amenințare gravă și imediată;

securitate a frontierei - asigurarea de către stat a respectării cadrului normativ propriu privind circulația mărfurilor și/sau persoanelor peste frontiera de stat;

serviciu de transport aerian comercial pentru pasageri - serviciu de transport aerian pentru pasageri efectuat de o companie de transport aerian printr-un zbor planificat sau neplanificat oferit publicului larg contra cost, fie individual, fie ca parte a unui pachet;

sistem de informare prealabilă privind pasagerii (API) - sistem electronic cu ajutorul căruia se efectuează colectarea anumitor date și transmiterea acestora Poliției de Frontieră, înainte de decolare sau aterizare, precum și transmiterea acestor date pe prima linie a aeroportului de sosire;

sisteme electronice de călătorie - proces automatizat de transmitere, primire și verificare a permisiunii pasagerului de a călători într-un stat sau altul în locul vizei pe suport de hârtie;

situație excepțională în domeniul sănătății publice de importanță internațională - eveniment extraordinar definit în Regulamentul sanitar internațional (2005) al Organizației Mondiale a Sănătății, având în vedere aderarea Republicii Moldova la aceasta prin Hotărârea Parlamentului nr. 597/1995 privind aderarea Republicii Moldova la Organizația Mondială a Sănătății (O.M.S.) și punerea în aplicare a Regulamentului sanitar internațional (2005) prin Hotărârea Guvernului nr. 475/2008 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni privind punerea în aplicare a Regulamentului sanitar internațional în Republica Moldova, care:

a) reprezintă risc pentru sănătatea populației din alte state ca urmare a răspândirii la nivel internațional a bolii; și

b) necesită măsuri de răspuns coordonate la nivel internațional;

standard - orice cerință a cărei aplicare uniformă este recunoscută adecvată și necesară în vederea simplificării și perfecționării anumitor aspecte aferente navigației aeriene internaționale, în conformitate cu art. 54 (1) din Convenția de la Chicago, și pe care statele membre le notifică Consiliului OACI în conformitate cu art. 38, în cazul nerespectării acesteia;

stat de înmatriculare - statul în a cărui registru este înregistrată aeronava;

străin - persoană care nu deține cetățenia Republicii Moldova sau care este apatrid;

transportator aerian - orice întreprindere angajată în efectuarea transporturilor pe calea aerului sau care propune servicii în acest domeniu;

transportator aerian efectiv - transportator aerian care efectuează sau intenționează să efectueze un zbor în temeiul unui contract cu un pasager sau în numele unei alte persoane, juridice sau fizice, care a încheiat un contract cu pasagerul respectiv;

utilizator aeroportuar - persoană fizică sau juridică responsabilă de transportul aerian al pasagerilor, poștei și/sau al mărfurilor de la și spre aeroportul respectiv;

vize lizibile cu aparate - vize care conform standardelor internaționale conțin informație ce poate fi citită cu ajutorul unor echipamente mecanice speciale;

vizitator - orice persoană străină care debarcă de pe aeronavă și intră pe teritoriul Republicii Moldova (cu excepția cazului în care Republica Moldova este țara de reședință permanentă a persoanei), rămâne pe teritoriul ei în baza unor prevederi legale stabilite de Republica Moldova, nu cu scop de imigrare, ci în scop de turism, odihnă, sport, tratament, chestiuni familiale, pelerinaj sau chestiuni de afaceri și nu desfășoară, pe durata șederii sale pe teritoriul țării, activitate care aduce venit;

zboruri pentru acordarea ajutorului - zboruri efectuate în scopuri umanitare, prin intermediul cărora se transportă personal și provizii pentru acordarea ajutorului, cum ar fi produse alimentare, îmbrăcăminte, adăposturi, medicamente și alte obiecte, pe parcursul sau după o situație excepțională și/sau catastrofă, și/sau care sunt utilizate pentru evacuarea persoanelor din zonele care prezintă pericol pentru viața și sănătatea acestora, ca urmare a unei atare situații excepționale și/sau catastrofe, într-un loc sigur pe teritoriul aceluiași stat sau pe teritoriul altui stat care este dispus să primească aceste persoane;

zonă de control vamal - parte special stabilită și desemnată a teritoriului vamal al Republicii Moldova, creată în scopul efectuării controlului vamal în conformitate cu cadrul normativ al Republicii Moldova;

zonă de tranzit direct - zonă specială delimitată într-un aeroport internațional, aprobată de către autoritățile publice competente și aflată sub supravegherea directă a acestora, destinată pentru escale de scurtă durată și încărcarea aeronavelor care se află în tranzit pe teritoriul Republicii Moldova;

zonă infectată (în scopul protecției sănătății persoanelor) - teritorii geografice de răspândire activă a bolilor transmisibile, transmise de către oameni și/sau animale, delimitate în conformitate cu rapoartele organelor autorizate locale sau naționale ale Republicii Moldova ori de către Organizația Mondială a Sănătății.

9. Prevederile prezentului Program se aplică tuturor categoriilor de zboruri, cu excepția cazurilor în care anumite prevederi se referă numai la o singură categorie de zboruri și nu se aplică pentru alte categorii, precum și tuturor operatorilor aerieni, persoanelor fizice și juridice ce desfășoară activitate în domeniul aviației civile.

10. Autoritățile publice competente vor întreprinde acțiuni în vederea:

1) minimizării timpului necesar efectuării controlului la trecerea frontierei a persoanelor și a aeronavelor și eliberării/procesării cargoului/mărfii;

2) reducerii la minimum a incomodităților cauzate de aplicarea cerințelor administrative și a

celor legate de efectuarea controlului;

3) schimbului de informații relevante între autoritățile publice competente, operatori aerieni și aeroporturi, precum și extinderii și promovării acestora în măsura posibilului;

4) asigurării nivelului optim de siguranță și respectării cadrului normativ.

11. Autoritățile publice competente din Republica Moldova utilizează metoda de administrare a riscului la aplicarea procedurilor controlului de trecere a frontierei referitoare la eliberarea/procesarea mărfurilor, precum și a pasagerilor.

12. Autoritățile publice competente implementează tehnologii informaționale eficiente în vederea eficientizării procedurilor pe aeroporturi, precum și elaborează proceduri de prezentare a datelor până la sosirea aeronavei, în scopul asigurării eliberării/procesării rapide.

13. Prevederile prezentului Program nu limitează aplicarea cadrului normativ al Republicii Moldova în ceea ce privește măsurile de securitate aeronautică sau alte măsuri de control necesare.

14. Autoritățile publice competente și operatorii aerieni asigură schimbul de informații privind persoana/persoanele de contact respectivă/respective la care Poliția de Frontieră și Serviciul Vamal pot să se adreseze pentru obținerea informației.

Capitolul II

ACTE NORMATIVE

15. Prezentul Program este elaborat în baza următoarelor acte normative internaționale:

1) Convenția privind aviația civilă internațională, semnată la Chicago la 7 decembrie 1944 (Hotărârea Parlamentului nr. 97/1994 privind aderarea Republicii Moldova la unele acte internaționale referitoare la aviația civilă internațională;

2) Anexa nr. 9 la Convenția privind aviația civilă internațională – Facilități;

3) Declarația de politici a Conferinței Europene a Aviației Civile – Doc.30-CEAC Partea I, în domeniul facilităților aeronautice;

4) Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr.1107/2006 din 5 iulie 2006 privind drepturile persoanelor cu handicap și ale persoanelor cu mobilitate redusă pe durata călătoriei pe calea aerului, publicat în Monitorul Oficial al Uniunii Europene L204/1 din 26 iulie 2006;

5) Rezoluțiile Asociației Internaționale a Transportatorilor Aerieni.

16. În scopul asigurării facilităților aeronautice, prezentul Program este elaborat în conformitate cu prevederile următoarelor acte normative:

1) Legea nr. 269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova;

2) Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte;

3) Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal;

4) Legea nr.761/2001 cu privire la serviciul diplomatic;

- 5) Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară;
- 6) Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară;
- 7) Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice;
- 8) Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova;
- 9) Legea nr. 228/2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară;
- 10) Legea nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare;
- 11) Legea nr. 215/2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova;
- 12) Legea nr. 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră;
- 13) Legea nr. 132/2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice;
- 14) Legea nr.192/2019 privind securitatea aeronautică;
- 15) Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149/2000;
- 16) Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017.

Capitolul III

SOSIREA ȘI PLECAREA AERONAVELOR

Secțiunea 1

Dispoziții generale

17. Prezentul capitol stabilește condițiile pentru sosirea și plecarea pe/de pe teritoriul Republicii Moldova a aeronavelor care execută zboruri internaționale, precum și pentru utilizarea de către aceste aeronave a aeroporturilor din Republica Moldova deschise traficului aerian internațional.

18. Republica Moldova adoptă măsurile corespunzătoare de procesare a aeronavelor care sosesc din/pleacă în alt stat și le aplică astfel încât să nu permită întârzieri nejustificate.

19. La elaborarea procedurilor destinate procesării eficiente a aeronavelor care sosesc și pleacă, autoritățile publice competente din Republica Moldova, pe măsura necesității, vor lua în considerare măsurile adoptate privind securitatea aeronautică și controlul stupefiantelor.

20. Autoritățile publice competente semnează memorandumuri de înțelegere cu companiile aeriene care operează zboruri internaționale în Republica Moldova și cu operatorii săi de aeroport internațional, cu indicarea principiilor fundamentale de cooperare reciprocă în scopul eliminării amenințărilor create de migrația ilegală, traficul ilegal de droguri și substanțe psihotrope. Astfel de memorandumuri de înțelegere vor fi elaborate în baza documentelor tip utilizate, care sunt redactate în acest scop de Organizația Mondială a Vămirilor (în continuare - *OMV*). Mai mult decât atât, este încurajată semnarea memorandumurilor de înțelegere dintre statele-membre OACI.

21. Autoritățile publice competente nu împiedică aterizarea aeronavei pe un aeroport internațional din motiv de sănătate, cu excepția cazurilor în care aceste acțiuni sunt întreprinse în

conformitate cu Regulamentul sanitar internațional (2005) al Organizației Mondiale a Sănătății (în continuare - OMS).

22. Dacă în cazuri excepționale se examinează posibilitatea stopării traficului aerian din motive de sănătate, autoritățile publice competente se vor consulta inițial cu OMS și cu autoritatea publică sanitară din statul în care au fost înregistrate cazuri de îmbolnăvire, până la adoptarea oricăror decizii privind stoparea traficului aerian.

23. În cazul în care, drept măsură de răspuns la un risc concret pentru sănătatea oamenilor sau la o situație excepțională de sănătate publică de interes național sau internațional, autoritățile publice competente examinează necesitatea introducerii măsurilor de sănătate suplimentare la măsurile recomandate de OMS, acestea le introduc în conformitate cu Regulamentul sanitar internațional (2005), inclusiv art. 43 care în special prevede că, în cazul adoptării deciziei privind punerea în aplicare a unor măsuri suplimentare sanitare, statul adoptă o astfel de decizie în baza:

1) principiilor științifice;

2) datelor științifice disponibile care confirmă riscul pentru sănătatea oamenilor sau, în caz că astfel de date nu sunt suficiente, în baza informației disponibile, inclusiv obținute de la OMS sau de la alte organizații interguvernamentale respective și organe internaționale; și

3) oricăror indicații sau recomandări concrete ale OMS;

4) actelor de dispoziție ale Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sau ale Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică.

24. Prevederile pct. 23 sunt aplicate numai în situațiile când există o recomandare oficială temporară (inclusiv în contextul situației excepționale declarate în domeniul sănătății publice care are o importanță internațională) sau o recomandare permanentă conform Regulamentului sanitar internațional (2005). Cerințele art. 43 din Regulamentul sanitar internațional (2005), de asemenea, pot fi aplicate în alt context, care presupune măsuri suplimentare aplicate transporturilor internaționale (inclusiv transportului aerian), în special în contextul art. 23 paragraf 2, 27 paragraf 1 și art. 28 din Regulamentul sanitar internațional (2005).

25. Articolul 43 din Regulamentul sanitar internațional (2005) prevede, de asemenea, ca autoritățile publice competente să întreprindă măsuri suplimentare în conformitate cu articolul respectiv, care perturbază semnificativ transportul internațional, să prezinte OMS argumentarea acestor măsuri din punctul de vedere al sănătății publice și din punct de vedere științific.

26. Dacă este necesar, conform prevederilor pct. 21 sau 22, autoritățile publice competente solicită statului care adoptă astfel de măsuri să se consulte cu acestea. Scopul acestor consultări constă în precizarea informației științifice și argumentarea acestei măsuri din punctul de vedere al sănătății publice și în stabilirea unei soluții reciproc acceptabile.

Secțiunea a 2-a

Documente: cerințe și utilizare

27. La procesarea sosirii și plecării aeronavelor, autoritățile publice competente nu solicită prezentarea altor documente decât cele prevăzute de cadrul normativ aplicabil.

28. La întocmirea documentelor pentru aeronavele care sosesc sau pleacă, autoritățile publice competente nu solicită nicio viză și nu percep taxe pentru întocmirea acestora.

29. Documentele pentru aeronavele care sosesc și pleacă sunt acceptate doar în cazurile în care sunt completate în limba de stat, în limbile rusă sau engleză. În vederea facilitării procedurilor ce țin de documentele utilizate în transportul aerian internațional, se recomandă întocmirea acestora doar în limba engleză.

30. Luând în considerare posibilitățile tehnice, documentele pentru aeronavele care sosesc și pleacă sunt acceptate în cazul în care sunt prezentate conform anexelor nr.1 - 9:

1) în formă electronică, prin transmiterea în sistemul informațional al autorităților publice competente;

2) pe blanchetă, prezentată sau transmisă prin intermediul mijloacelor electronice;

3) pe blanchetă, completată de mână conform formatului indicat în anexele la prezentul Program.

31. În cazurile în care un document concret este transmis de către operatorul aerian sau în numele acestuia și este recepționat de autoritățile publice competente în format electronic, organele autorizate respective nu solicită prezentarea acestui document pe blanchetă.

32. Autoritățile publice competente nu solicită, de regulă, declarația generală, însă aceasta se prezintă la solicitarea Poliției de Frontieră și a Serviciului Vamal.

33. Totuși, în cazurile în care se prezintă declarația generală, această cerință se limitează la prezentarea datelor, al căror conținut și formă sunt indicate în anexele nr.1 - 3. Informația respectivă se acceptă pe blanchetă sau în format electronic.

34. În cazurile în care autoritățile publice competente solicită prezentarea declarației generale doar în scopul de confirmare, ele întreprind măsuri pentru ca cerința respectivă să fie îndeplinită prin aplicarea fie a semnăturii de mână, fie a ștampilei pe o pagină a manifestului cargo. O astfel de confirmare este semnată de către agentul autorizat sau de către comandantul aeronavei.

35. Autoritățile publice competente solicită prezentarea manifestului de pasageri. Manifestul de pasageri se limitează la prezentarea datelor, ale căror conținut și formă sunt indicate în anexele nr. 4 - 6. Informația respectivă se acceptă pe blanchetă sau în format electronic.

36. În cazurile în care autoritățile publice competente solicită prezentarea manifestului cargo pe blanchetă, acesta preia:

1) fie forma indicată în anexele nr. 7 - 9, completată conform instrucțiunilor;

2) fie forma indicată în anexele nr.7 - 9, completată parțial, cu copiile tuturor scrisorilor de transport pentru cargoul aflat la bordul aeronavei.

37. Autoritățile publice competente nu solicită prezentarea în formă scrisă a declarației pentru proviziile de bord care rămân la bordul aeronavei.

38. În ceea ce privește proviziile de bord încărcate sau descărcate de la bordul aeronavei, în lista acestora urmează a fi incluse doar următoarele informații:

1) datele menționate în antetul manifestului cargo;

2) numărul de unități pentru fiecare bun;

3) tipul fiecărui bun.

39. Serviciul Vamal este în drept să solicite lista bagajelor direcționate greșit, pentru a ține evidența strictă a returnării lor, cu scopul de a preveni orice tentativă de introducere ilicită în țară a substanțelor psihotrope, narcotice, explozibile, precum și a mărfurilor fără achitarea drepturilor de import.

40. Autoritățile publice competente nu solicită prezentarea altei declarații scrise pentru poștă decât forma/formele specificată/specificate în documentele Uniunii Poștale Universale.

41. La sosirea și înaintea plecării aeronavei, autoritățile publice competente nu solicită de la operatorul aerian prezentarea mai mult de trei exemplare ale oricărui din documentele menționate.

42. În cazul în care nu are loc îmbarcarea pasagerilor sau încărcarea cargoului, poștei, proviziilor de bord ori bagajelor la bordul aeronavei sau nu se efectuează debarcarea pasagerilor ori descărcarea cargoului, poștei, proviziilor de bord ori bagajelor de pe aeronavă, documentul/documentele corespunzător/corespunzătoare nu se solicită, cu condiția că în declarația generală a fost efectuată înregistrarea necesară.

Secțiunea a 3-a

Rectificarea documentelor

43. În cazul depistării unor erori în oricare dintre documentele menționate, autoritățile publice competente oferă operatorului aerian sau agentului autorizat posibilitatea rectificării acestora sau efectuează ele înseși rectificările respective.

44. Operatorul aerian sau agentul său autorizat nu este sancționat dacă demonstrează autorităților publice competente că erorile depistate în documente nu sunt făcute intenționat, au fost comise fără intenția de a minți și nu în urma unei neglijențe grave. Pedepsa, dacă este considerată necesară pentru evitarea repetării unor astfel de erori, este pe atât de severă, pe cât de necesară în acest scop.

Secțiunea a 4-a

Dezinsecția aeronavelor

45. Autoritățile publice competente instituie cerința cu privire la dezinsecția cu aerosol a interiorului și a cabinei echipajului aeronavelor cu pasagerii și membrii echipajului la bord, în calitate de măsură ordinară, doar cu referire la cursele efectuate de o aeronavă cu punctele de decolare sau tranzit pe teritorii unde, după părerea lor, există condiții care ar putea afecta Republica Moldova, și anume sănătatea publică, gospodăriile agricole sau mediul ambiant.

46. Autoritățile publice competente care solicită efectuarea dezinsecției aeronavelor periodic revizuiesc și, pe măsura necesității, modifică cerințele respective, luând în considerare toată informația privind introducerea insectelor pe teritoriul Republicii Moldova cu aeronavele.

47. În cazurile în care se solicită efectuarea dezinsecției, autoritățile publice competente aprobă sau recunosc doar acele metode, atât chimice, cât și nechimice și/sau insecticide care sunt recomandate de OMS și sunt considerate de autoritățile publice competente eficiente și inofensive pentru sănătatea călătorilor și a membrilor echipajului. Această prevedere nu împiedică efectuarea testelor și verificărilor altor metode, în vederea aprobării finale de către OMS.

48. Autoritățile publice competente se asigură ca procedurile de dezinfecție să nu pună în pericol sănătatea pasagerilor și a echipajului aeronavei și să nu cauzeze acestora incomodități considerabile.

49. La solicitarea operatorilor aerieni, autoritățile publice competente prezintă membrilor echipajului de zbor și pasagerilor, în format accesibil, informația cu privire la reglementările naționale corespunzătoare, cauzele necesității efectuării dezinfecției aeronavelor și lipsa pericolului în cazul efectuării adecvate a acesteia.

50. În cazul în care dezinfecția a fost efectuată în conformitate cu procedurile recomandate de OMS, autoritățile publice competente recunosc confirmarea corespunzătoare în declarația generală, stabilită în anexele nr. 1 - 3, sau în cazul dezinfecției reziduale - certificatul de dezinfecție după forma stabilită în anexele nr. 4 - 6.

51. În cazul efectuării dezinfecției în deplină corespundere cu prevederile pct. 47 și prezentării sau transmiterii certificatului menționat la pct. 50, autoritățile publice competente recunosc un astfel de certificat și permit, fără întârziere, debarcarea pasagerilor și membrilor echipajului.

52. Autoritățile publice competente se asigură ca insecticidele sau oricare alte substanțe utilizate pentru dezinfecție să nu aibă un efect negativ asupra elementelor de construcție și echipamentelor operaționale ale aeronavei. Nu se vor utiliza compuși sau soluții chimice ușor inflamabile care pot deteriora elementele de construcție ale aeronavei, în special prin coroziune.

Secțiunea a 5-a

Dezinfecția aeronavelor

53. Agenția Națională pentru Sănătate Publică stabilește condițiile de efectuare a dezinfecției aeronavei. În cazul în care este necesară dezinfecția aeronavelor se respectă următoarelor condiții:

1) prelucrarea doar acelor containere sau compartimente (secțiuni) ale aeronavei care au fost utilizate pentru transportare;

2) dezinfecția se efectuează conform procedurilor care corespund instrucțiunilor stabilite de producătorul aeronavei sau oricăror recomandări ale OMS;

3) zonele infectate sunt dezinfectate cu compuși ce conțin proprietăți bactericide care corespund agentului infecțios/patogen presupus;

4) dezinfecția se realizează prompt de personalul responsabil de curățare dotat cu echipament de protecție individuală corespunzător;

5) nu se utilizează substanțe chimice ușor inflamabile, soluții sau reziduuri ale acestora care pot deteriora elementele de structură ale aeronavei sau sistemele acestuia prin coroziune, precum și compuși chimici care pot afecta sănătatea pasagerilor și membrilor echipajului;

6) utilizarea doar a substanțelor dezinfectante autorizate pe piața internațională și/sau în Republica Moldova, eficiente și inofensive asupra sănătății călătorilor și a membrilor echipajului.

54. În cazul apariției necesității de a efectua dezinfecția, din considerente ale protecției sănătății animalelor, se utilizează doar acele metode și soluții de dezinfecție care sunt recomandate de Organizația Mondială pentru Sănătatea Animală.

55. Autoritățile publice competente asigură că, în caz de contaminare a suprafețelor sau echipamentelor aeronavei cu orice fluide corporale, inclusiv excreții, se efectuează dezinfectarea locurilor contaminate, a echipamentelor și a instrumentelor utilizate.

Secțiunea a 6-a

Măsurile referitoare la zborurile internaționale operate de aviația generală și alte zboruri neregulate

Subsecțiunea 1

Dispoziții generale

56. Cerințele privind notificările prealabile și cererile de autorizare prealabilă pentru zborurile aviației generale și alte zboruri neregulate se publică în Publicația de Informare Aeronautică (în continuare - *AIP*) a Republicii Moldova.

57. Autoritatea Aeronautică Civilă (în continuare - AAC) este informată în prealabil despre aterizarea preconizată a aeronavelor pe teritoriul Republicii Moldova. De asemenea, AAC este unica autoritate care recepționează, examinează și coordonează cererile pentru obținerea prealabilă a permisiunilor de zbor. Cererea se transmite simultan și organului desemnat pentru furnizarea serviciilor de navigație aeriană a Republicii Moldova.

58. În *AIP* se specifică adresa poștală, sistemul de manipulare a mesajelor ATS (ATS Message Handling System - AMHS), numărul de fax, adresa electronică, pagina web și numărul de telefon al AAC.

59. Informarea autorităților interesate (Poliția de Frontieră, Serviciul Vamal, organele de imigrare sau carantină) despre eventualul zbor de sosire, plecare sau tranzitare este asigurată de autoritatea publică competentă, desemnată conform pct. 57.

Subsecțiunea a 2-a

Permișiunea prealabilă

60. Republica Moldova nu solicită reținerea cererilor sau informațiilor pentru obținerea permisiunilor preventive prin canale diplomatice, cu excepția cazurilor când zborul este unul diplomatic.

61. Pentru obținerea de către operatorii aerieni a permisiunii prealabile, AAC:

- 1) stabilește procedura de examinare a cererii;
- 2) emite, după caz, permisiunea pentru o perioadă determinată de timp sau pentru un anumit număr de zboruri;
- 3) la emiterea acestor permisiuni nu se percep taxe, impozite sau plăți.

62. În cazul în care aeronava este antrenată în transportul de pasageri, cargo sau poștă contra plată sau în baza unui contract, cererea pentru obținerea permisiunii prealabile se prezintă AAC și conține următoarea informație:

- 1) denumirea și adresa operatorului aerian;

- 2) itinerarul general al cursei;
- 3) numărul cursei;
- 4) tipul, înmatricularea și greutatea maximă de decolare (MTOW) a aeronavei;
- 5) punctele de intrare/ieșire din zona de control a Republicii Moldova;
- 6) punctele de decolare/aterizare prevăzute;
- 7) orarul UTC (Coordinated Universal Time) estimat;
- 8) scopul cursei, numărul pasagerilor și/sau natura și cantitatea cargoului;
- 9) afretatorul aeronavei, după caz;
- 10) destinația transportului;
- 11) copiile polițelor de asigurare a pasagerilor și pentru răspundere civilă a transportatorului față de terțe persoane;

suplimentar pentru serii de zboruri la cerere se anexează:

- 12) data și timpul estimat pentru decolare/aterizare pe teritoriul Republicii Moldova;
- 13) contractul cu agenția de turism sau tur-operatorul, în cazul curselor de pasageri;
- 14) contractul de charter, în cazul curselor cargo.

63. În AIP se indică termenul minim necesar pentru coordonarea cererilor de obținere a permisiunii de zbor prealabile, specificat în pct.62.

64. În cazul în care aeronava înmatriculată într-un stat membru OACI traversează fără escală ori face o escală necomercială, AAC nu solicită prezentarea informației, cu excepția celei indicate în planul de zbor la momentul transmiterii cererii de obținere a permisiune. Cerințele pentru planurile de zbor sunt stabilite în cerințele tehnice „Regulile aerului” și în documentul OACI „Managementul traficului aerian” (în continuare - *Doc. 4444*).

Subsecțiunea a 3-a

Informarea prealabilă despre sosire

65. În cazul în care aeronava înmatriculată într-un stat membru OACI traversează fără escală ori face o escală necomercială, AAC nu solicită informarea despre un astfel de zbor, cu excepția prezentării informației solicitate de organul desemnat pentru furnizarea serviciilor de navigație aeriană, Poliția de Frontieră și Serviciul Vamal. Prevederea respectivă nu are drept scop prevenirea utilizării măsurilor necesare de control a substanțelor narcotice.

66. Republica Moldova recunoaște informațiile prezentate în planul de zbor ca fiind suficiente pentru notificarea prealabilă privind sosirea, cu condiția că aceste informații sunt recepționate de organul desemnat pentru furnizarea serviciilor de navigație aeriană al Republicii Moldova cel puțin cu două ore până la sosire și aterizarea va fi efectuată în aeroportul internațional inițial planificat.

Subsecțiunea a 4-a

Verificarea și staționarea temporară a aeronavelor

67. În aeroporturile internaționale pe care se operează zboruri internaționale a aviației generale, autoritățile publice competente asigură un nivel adecvat de control al frontierei și al acestor aeronave. Autoritățile publice competente, în cooperare cu operatorii aerieni și cu operatorii de aeroport, asigură ca timpul total pentru desfășurarea formalităților necesare, inclusiv măsurile de securitate aeronautică ce țin de plecare/sosire, să nu depășească 60 de minute pentru aeronava care urmează a fi procesată, acesta fiind calculat din momentul când membrul echipajului prezintă aeronava la primul punct de înregistrare din aeroport.

68. Formalitățile necesare pentru plecare/sosire, care trebuie efectuate timp de 60 de minute, includ măsurile de securitate aeronautică și, după caz, măsurile ce țin de taxele de aeroport și alte taxe, precum și măsurile pentru controlul la trecerea frontierei.

69. În aeroporturile internaționale pe care se operează rar zboruri internaționale ale aviației generale și în cazul în care cadrul normativ stabilește astfel de prevederi, se desemnează o singură autoritate publică să efectueze în numele tuturor autorităților de control al frontierei verificarea aeronavelor și cargoul acestora.

70. Aeronava care nu este antrenată în operarea curselor internaționale regulate, care efectuează un zbor către un aeroport internațional desemnat din Republica Moldova sau prin acest aeroport și căreia i s-a permis accesul temporar pe teritoriul Republicii Moldova fără achitarea taxelor, în conformitate cu art.24 al Convenției de la Chicago, i se permite aflarea pe teritoriul Republicii Moldova pe perioada de timp stabilită de autoritățile competente, fără a i se impune asigurarea garanției achitării drepturilor de import.

Capitolul IV

INTRAREA ȘI IEȘIREA PERSOANELOR

ȘI A BAGAJELOR ACESTORA

Secțiunea 1

Dispoziții generale

71. Prezentul capitol stabilește reguli și proceduri pentru intrarea în și ieșirea de pe teritoriul Republicii Moldova a persoanelor care călătoresc pe calea aerului și a bagajelor acestora.

72. În scopul facilitării și accelerării procesării persoanelor care sosesc sau pleacă pe calea aerului, autoritățile publice competente adoptă reguli de control la trecerea frontierei care corespund condițiilor transportului aerian și le aplică astfel încât să nu admită întârzieri excedentare.

73. În cazul elaborării procedurilor orientate spre aplicarea eficientă a măsurilor privind controlul la trecerea frontierei pasagerilor și echipajelor, autoritățile publice competente țin cont, în caz de necesitate, de aspectele de aplicare a măsurilor de securitate aeronautică, măsurilor de asigurare a integrității hotarelor, măsurilor de control al stupefiantelor și frontierei.

74. În cazul utilizării circuitelor integrate sau altor tehnologii opționale de decriptare a datelor personale în documentele de călătorie, inclusiv datele biometrice, autoritățile publice competente ale Republicii Moldova prevăd posibilitatea de deschidere a datelor criptate proprietarului documentului, la cererea acestuia.

75. Cadrul normativ al Republicii Moldova nu prevede prelungirea termenului de valabilitate a documentelor de călătorie mecanic lizibile (în continuare – Doc.9303). Documentul OACI „Cerințele tehnice pentru documentele de călătorie mecanic lizibile” nu permite modificarea datei valabilității și a altor date indicate în zona criptată.

Secțiunea a 2-a

Documente necesare pentru călătorie

76. Autoritățile publice competente asigură că în cazul procesării persoanelor care intră pe teritoriul Republicii Moldova și care părăsesc teritoriul ei nu le sunt solicitate alte documente decât cele prevăzute de cadrul normativ aplicabil.

77. Autoritățile de frontieră din Republica Moldova nu solicită suplimentar persoanelor care sosesc pe teritoriul său pe calea aerului și care dispun în temei legal de pașapoarte și vize valabile, după caz alte acte.

78. Prevederile pct.77 nu au scopul de a împiedica autoritățile de frontieră să recunoască alte documente de identitate oficiale utilizate pentru călătorii, cum sunt:

- 1) buletinele de identitate naționale;
- 2) buletinele de identitate ale marinarilor;
- 3) permisele de ședere permanentă emise străinilor;
- 4) documentele de identitate temporare utilizate pentru călătorii.

Secțiunea a 3-a

Protecția documentelor de călătorie

79. Autoritățile publice competente modernizează, în mod regulat, mijloacele de protecție în noile versiuni ale documentelor de călătorie, pentru a le proteja de utilizarea necorespunzătoare și a facilita depistarea în caz de schimbare, copiere sau eliberare ilegală a acestora.

80. Autoritățile publice competente stabilesc măsuri de control în scopul protejării împotriva furtului blanchetelor documentelor de călătorie și însușirii ilegale a documentelor de călătorie emise.

81. Autoritățile publice competente instituie mijloace corespunzătoare de control a tuturor proceselor de pregătire a documentelor de călătorie din momentul depunerii cererii până la emiterea unei decizii și eliberarea acestora, în scopul asigurării unui nivel înalt de integritate și protecție.

82. Autoritățile publice competente includ date biometrice în documentele sale mecanic lizibile pe un cip de circuit integrat fără contact, în modul în care este specificat în Doc.9303. Acesta nu prevede includerea datelor biometrice în vize.

83. Autoritățile publice competente care emit sau care intenționează să emită documente electronice mecanic lizibile (MRTD), aderă la Directoriul cheilor publice OACI (în continuare – PKD (*Public Key Directory*)).

84. Autoritățile publice competente care participă la PKD vor încărca datele publice cheie în PKD necesare pentru autentificarea tuturor pașapoartelor electronice pe care le emit.

85. Autoritățile publice competente prezintă fără întârziere către INTERPOL informații exacte privind documentele de călătorie furate, pierdute și retrase, eliberate de un anumit stat **pentru a fi incluse în baza de date privind documentele de călătorie furate și pierdute (SLTD).**

86. În punctele de trecere a frontierei, în punctele de intrare și plecare, autoritățile publice competente verifică, în măsura posibilităților, documentele de călătorie a pasagerilor care călătoresc pe curse internaționale cu baza de date a documentelor de călătorie furate și pierdute (SLTD) a INTERPOL-ului.

Secțiunea a 4-a

Documente de călătorie

87. Autoritățile publice competente eliberează numai pașapoarte mecanic lizibile, în conformitate cu partea 4 din Doc.9303.

88. Prevederile pct. 87 nu au drept scop să împiedice eliberarea, în caz de urgență, a pașapoartelor care nu sunt mecanic lizibile sau a documentelor de călătorie temporare cu termen de valabilitate limitat.

89. Autoritățile publice competente se asigură că documentele de călătorie eliberate refugiaților și apatrizilor „Documentele de călătorie prevăzute de Convenție” sunt mecanic lizibile, în conformitate cu specificațiile din Doc.9303. Prevederile privind „Documentele de călătorie prevăzute de Convenție” sunt incluse în Convenția privind statutul refugiaților din 1951 și în Convenția privind statutul apatrizilor din 1954.

90. La eliberarea documentelor de identitate sau a vizelor acceptate în scopul transportului, autoritățile publice competente le eliberează în format mecanic lizibil, stabilit în Doc.9303.

91. Autoritățile publice competente creează servicii accesibile publicului pentru primirea cererilor de eliberare a documentelor de călătorie și/sau eliberarea documentelor de călătorie.

92. Autoritățile publice competente stabilesc proceduri transparente pentru depunerea cererilor de eliberare, reînnoire sau schimbare a documentelor de călătorie și oferă viitorilor solicitanți, la cererea acestora, informații cu privire la astfel de proceduri.

93. În cazul în care se percep taxe pentru eliberarea, reînnoirea sau schimbarea documentului de călătorie, valoarea acestor taxe nu trebuie să depășească costul acestei operațiuni.

94. Autoritățile publice competente eliberează pașapoarte pentru fiecare persoană aparte, indiferent de vârstă.

95. Procedura de eliberare și termenele de valabilitate a pașapoartelor cetățenilor Republicii Moldova este reglementată de Legea nr.273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.

Secțiunea a 5-a

Vize de călătorie

96. Autoritățile publice competente ale Republicii Moldova nu solicită vize de călătorie pentru cetățenii săi care doresc să călătorească în străinătate, precum și pentru cei care sosesc la finele termenului lor de ședere.

97. Autoritățile publice competente ale Republicii Moldova nu solicită vize de călătorie pentru cetățenii străini care locuiesc pe teritoriul ei și care doresc să călătorească în străinătate.

Secțiunea a 6-a

Vize de intrare/vize de întoarcere

98. Autoritățile publice competente ale Republicii Moldova ar trebui să renunțe la cerința privind necesitatea vizei de intrare pentru cetățenii din cât mai multe state, care solicită permisiunea de a intra în calitate de vizitatori sau să faciliteze o astfel de solicitare.

99. În cazul în care la intrarea pe teritoriul Republicii Moldova străinii trebuie să prezinte vize de intrare, autoritățile publice competente eliberează asemenea vize în baza cadrului normativ național al Republicii Moldova.

100. Autoritățile publice competente ale Republicii Moldova nu solicită vize de întoarcere pentru cetățenii săi.

101. Autoritățile publice competente ale Republicii Moldova nu solicită viză de întoarcere pentru cetățenii străini care locuiesc pe teritoriul său și care posedă permise de ședere permanentă, prevăzute de cadrul normativ aplicabil.

102. Autoritățile publice competente responsabile de eliberarea vizelor stabilesc proceduri simple și transparente de obținere a vizelor pentru viitorii vizitatori și asigură ca cererile de acordare a unor astfel de vize să fie examinate într-un termen cât mai scurt posibil.

103. Pentru obținerea vizei, nu este necesară prezența solicitantului la biroul de eliberare a vizelor.

104. La eliberarea vizelor de intrare viitorilor vizitatori pe teritoriul Republicii Moldova, autoritățile publice competente se asigură că aceste vize sunt valabile cel puțin șase luni de la data emiterii, indiferent de numărul vizitelor, iar durata șederii în țară poate fi limitată de fiecare dată.

105. La eliberarea vizelor care nu sunt mecanic lizibile, autoritățile publice competente se asigură că datele privind identitatea și eliberarea, specificate în aceste documente, respectă cerințele tehnice pentru zona vizuală a vizelor mecanic lizibile specificate în partea 7 din Doc. 9303.

Secțiunea a 7-a

Certificate internaționale de vaccinare

sau profilaxie

106. Documentul care confirmă vaccinarea sau profilaxia respectă cerințele stabilite de OMS în Regulamentul sanitar internațional (2005).

107. În cazurile în care autoritățile publice competente solicită un astfel de document, acesta va corespunde prevederilor pct.106.

Secțiunea a 8-a

Verificarea documentelor de călătorie

108. Autoritățile publice competente acordă asistență operatorilor aerieni în evaluarea autenticității documentelor de călătorie prezentate de pasageri, pentru a preveni fraudă și abuzul, în baza unui acord de înțelegere încheiat cu operatorii aerieni care să stabilească furnizarea instruirii personalului operatorilor aerieni, furnizarea modelelor de documente de călătorie, stabilirea mecanismului de solicitare a asistenței urgente din partea autorităților publice competente în cazul documentelor de călătorie suspecte.

109. Republica Moldova examinează posibilitatea semnării acordurilor cu alte state membre OACI pentru a permite detașarea „colaboratorilor de coordonare” în aeroporturi, în scopul acordării asistenței operatorilor aerieni la determinarea valabilității și autenticității documentelor de călătorie ale pasagerilor care sunt îmbarcați.

110. În punctele de îmbarcare la bordul aeronavei, operatorii aerieni întreprind măsurile necesare pentru a se asigura că persoanele dețin documentele de călătorie prescrise de statele în tranzit și cele de destinație și descrise în prezentul capitol, iar verificările sunt efectuate de personalul operatorului aerian sau compania care operează în numele operatorului aerian, instruit în mod corespunzător, pentru a se asigura la punctul de îmbarcare că fiecare persoană deține un document de călătorie valabil și, unde este aplicabil, viza sau permisul de ședere necesar pentru a intra în statul de tranzit și/sau statul de destinație.

111. Autoritățile publice competente ridică documentele de călătorie fabricate, contrafăcute sau falsificate. De asemenea, autoritățile publice competente ridică documentul de călătorie al persoanei care pretinde că este posesorul legal al documentului de călătorie.

112. Documentele indicate în pct.111 sunt imediat retrase din circulație și returnate autorităților publice competente emitente sau misiunii diplomatice permanente a statului respectiv, cu excepția cazului în care autoritățile publice competente retrag documentele în scopul aplicării procedurilor ce se impun conform cadrului normativ aplicabil.

113. Autoritățile publice competente care au retras documentele de călătorie indicate în pct.112 notifică acest fapt autorităților publice competente emitente sau misiunii diplomatice permanente a statului respectiv.

114. Autoritățile publice competente nu solicită operatorilor aerieni să ridice documentele indicate în pct. 111.

115. Autoritățile publice competente nu solicită ca operatorul aerian să transporte pasagerul din punctul de plecare sau din punctul de tranzit către punctul final de destinație în cazurile în care documentul de călătorie prezentat de pasagerul respectiv este considerat de către autoritățile publice competente ca fiind fabricat, contrafăcut sau falsificat, sau în cazul când documentul de călătorie este prezentat nu de persoana căreia i-a fost emis documentul în mod legal.

116. Prevederile pct.115 nu trebuie interpretate drept impediment pentru întoarcerea pasagerilor inadmisibili, ale căror documente de călătorie sunt fabricate, contrafăcute sau falsificate, sau documentele de călătorie sunt prezentate de persoană care se prezintă ca fiind altă persoană și sunt confiscate de statele membre OACI în conformitate cu pct.111 și care călătoresc în baza unei scrisori de însoțire eliberate în conformitate cu pct.256.

117. Autoritățile publice competente trebuie să implementeze sistemele automatizate de

control a frontierei (SACF) pentru a facilita și accelera controlul persoanelor care sosesc sau pleacă cu transportul aerian.

118. Autoritățile publice competente care utilizează sistemele automatizate de control a frontierei trebuie, în conformitate cu pct. 84 și 86, să utilizeze informația din PKD pentru verificarea valabilității documentelor electronice lizibile, să verifice datele biometrice pentru stabilirea faptului că persoana este posesorul legal al documentului și să solicite din baza de date INTERPOL informații referitoare la documentele de călătorie furate sau pierdute, precum și alte date de control la trecerea frontierei pentru stabilirea legalității traversării frontierei.

119. Autoritățile publice competente care utilizează sistemele automatizate de control a frontierei trebuie să asigure prezența unui număr suficient de personal în punctele de control de ieșire la îmbarcare pentru asigurarea trecerii fără obstacole a fluxului de pasageri și soluționarea promptă a problemelor de siguranță și integritate în cazul defecțiunii sistemului.

Secțiunea a 9-a

Proceduri la plecare

120. Autoritățile publice competente nu vor solicita persoanelor care sosesc prezentarea certificatelor sau a altor documente care atestă achitarea impozitelor.

121. Nu se impune operatorilor aeriени responsabilitatea în legătură cu neachitarea de către pasageri a impozitelor pe venit.

122. Autoritățile publice competente, în colaborare cu operatorii aeriени și operatorii de aeroport, vor ține ca în cazul serviciilor de transport aerian internațional timpul total necesar pentru efectuarea formalităților solicitate referitoare la zbor să nu depășească 60 de minute pentru toți pasagerii care urmează să treacă controlul de rutină, acesta fiind calculat din momentul în care pasagerii se prezintă la primul punct de procesare pe aeroport (de exemplu, ghișeul pentru înregistrarea companiei aeriene, punctul de control în scopul asigurării securității sau oricare alt punct determinat în funcție de procedurile stabilite pe un aeroport concret).

123. Formalitățile solicitate referitoare la plecare efectuate pe parcurs de 60 de minute includ înregistrarea de către companiile aeriene, întreprinderea măsurilor de securitate aeronautică și, acolo unde este aplicabil, perceperea taxelor aeroportuare și altor taxe și controlul la trecerea frontierei la plecare, precum controlul de pașapoarte, controlul de carantină și controlul vamal.

124. La efectuarea controlului documentelor de călătorie a pasagerilor care pleacă, autoritățile publice competente sunt în drept, în colaborare cu operatorii de aeroport, să utilizeze tehnologii aplicabile și să aprobe un sistem cu mai multe canale sau alte metode de separare a pasagerilor, în vederea accelerării controalelor.

125. Autoritățile publice competente solicită prezentarea bagajului pasagerilor care pleacă pentru verificare în cadrul controlului la trecerea frontierei.

Secțiunea a 10-a

Proceduri și obligații la sosire

126. Autoritățile publice competente, în conlucrare cu operatorii aeriени și operatorii de aeroporturi, asigură înregistrarea în termen de 45 de minute de la debarcarea din aeronavă a tuturor pasagerilor care sunt supuși controlului de rutină, indiferent de capacitatea aeronavei și de

ora de sosire conform orarului.

127. Pentru accelerarea controalelor, autoritățile publice competente în conlucrare cu operatorii de aeroporturi utilizează tehnologii aplicabile și aprobă un sistem cu mai multe canale de control la trecerea frontierei sau alte metode de separare a pasagerilor în aeroporturile internaționale unde aceste măsuri sunt justificate de volumul traficului de pasageri.

128. Cu excepția situațiilor speciale, autoritățile publice competente nu solicită pasagerilor sau membrilor echipajului de zbor prezentarea documentelor de călătorie sau a altor acte de identitate până ce aceștia nu sosesc la punctul de control al pașapoartelor.

129. Autoritățile publice competente primesc neîntârziat pasagerii pentru efectuarea controlului în scopul accesului acestora pe teritoriul Republicii Moldova.

130. Pasagerul sau membrul echipajului este admis la control în momentul sosirii sale inițiale la punctul de control în zona de sosiri după debarcarea din aeronavă pentru obținerea permisiunii de acces în țară. În acest timp colaboratorul punctului de control decide dacă acesta poate să intre. Controlul respectiv nu include verificarea documentelor de călătorie care poate fi efectuat imediat după debarcare din aeronavă.

131. Operatorul aerian este responsabil de protecția și custodia pasagerilor și a membrilor echipajului din momentul părăsirii aeronavei până aceștia nu vor fi supuși controlului prevăzut la pct.129 și 130.

132. După primirea spre verificare a pasagerilor și a membrilor echipajului, autoritățile publice competente sunt responsabile de protecția și custodia pasagerilor și membrilor echipajului până în momentul în care acestora, în temei legal, li se permite accesul pe teritoriul Republicii Moldova sau se stabilește că acestea sunt persoane inadmisibile, situație în care urmează să fie transferate înapoi sub custodia operatorului aerian pentru a fi transportate în afara teritoriului Republicii Moldova.

133. Responsabilitatea operatorului aerian pentru protecția și custodia pasagerilor și a membrilor echipajului încetează în momentul în care aceste persoane au dreptul de acces pe teritoriul Republicii Moldova.

134. Cu excepția unor circumstanțe speciale, autoritățile publice competente întreprind măsuri pentru a se asigura că documentul care demonstrează identitatea persoanei care sosește este verificat la sosire și la plecare doar o singură dată.

135. Autoritățile publice competente solicită declarația scrisă privind bagajul de la pasageri și membrii echipajului, dacă aceștia transportă bunuri supuse achitării drepturilor de import/export sau bunuri interzise de a fi transportate.

136. Autoritățile publice competente asigură aplicarea sistemului cu două culoare (anexa nr. 20) sau alt proces selectiv de control vamal și de carantină, ținând cont de cerințele de management a riscului care corespund condițiilor și volumului transportului în fiecare aeroport concret.

137. În cazul expirării termenului de valabilitate a documentelor de călătorie a vizitatorului înainte de expirarea termenului de valabilitate a vizei statului care a emis viza, continuă să fie recunoscută până la data expirării valabilității acesteia, cu condiția ca aceasta să fie prezentată împreună cu un nou document de călătorie a vizitatorului.

138. În cazul în care autoritățile publice competente eliberează vize pentru un număr limitat de intrări, acestea fac însemnările corespunzătoare, clar și nediscriminatoriu, despre fiecare caz

concret de utilizare a vizei, pentru ca deținătorul acesteia, orice operator aerian și, în cazul în care va fi necesar, autoritățile publice competente să poată stabili valabilitatea ei fără utilizarea unor mijloace speciale.

139. După prezentarea personală de către pasageri și membrii echipajului a documentelor de călătorie, persoanele oficiale vor restitui documentele imediat după ce au efectuat controlul, cu excepția unor anumite cazuri speciale.

140. Autoritățile publice competente asigură că, în cazul unui zbor internațional cu două sau mai multe escale în aeroporturile internaționale de pe teritoriul Republicii Moldova, pasagerul și bagajul acestuia să nu fie supus formalităților stabilite ale controlului la trecerea frontierei decât pe un singur aeroport, cu condiția că pasagerul nu va părăsi zona de tranzit direct. În acest sens, se va asigura ca formalitățile respective să fie efectuate pe aeroportul de plecare al pasagerului pentru ruta corespunzătoare, cu excepția unor situații speciale, stabilite de către autoritățile publice competente.

Secțiunea a 11-a

Proceduri și cerințe pentru tranzit

141. În cazul în care este posibil, autoritățile publice competente creează zone de tranzit direct sau alte modalități, condiții pentru ca membrii echipajului, pasagerii și bagajul acestora, care pleacă din același aeroport cu aceeași sau cu altă rută în țară terță, să se poată afla temporar în aeroportul de sosire fără efectuarea formalităților controlului de trecere a frontierei, cu excepția cazurilor când acestea sunt justificate în baza analizei riscurilor legate de securitatea statului și migrația ilegală.

142. Republica Moldova minimizează numărul de state ale căror cetățeni care trebuie să dețină vize pentru tranzitul direct, care sosesc cu curse internaționale și care pleacă în aceeași zi de pe același aeroport cu același zbor sau cu alt zbor către o țară terță.

Secțiunea a 12-a

Bagaj neînsoțit

143. Autoritățile publice competente permit operatorilor aerieni să trimită bagajul direcționat greșit la locul aflării proprietarului acestuia și nu pun în sarcina operatorilor aerieni responsabilitatea de a plăti penalități, amenzi, drepturi de import/export în legătură cu bagajele direcționate greșit.

144. Autoritățile publice competente permit transmiterea directă a bagajelor direcționate în același aeroport de la o rută internațională la alta fără control, cu excepția cazurilor condiționate de măsurile de securitate aeronautică sau alte măsuri de control necesare. În cazurile în care transmiterea directă nu este posibilă, se vor întreprinde măsuri pentru păstrarea temporară a acestor bagaje sub supraveghere strictă în locul corespunzător.

145. Autoritățile publice competente permit operatorilor aerieni să prezinte, în numele pasagerilor și membrilor echipajului de zbor, bagajele neidentificate, nesolicitate sau direcționate greșit, pentru efectuarea procesării în punctul de destinație corespunzător în numele proprietarului și de a le restitui proprietarului.

146. Cu condiția respectării măsurilor corespunzătoare de securitate, autoritățile publice competente facilitează formalitățile vamale privind bagajele neidentificate sau bagajele nereclamate și restituirea acestora operatorului aerian. În baza condițiilor stabilite de către organele competente,

Poliției de Frontieră/operatorului de aeroport i se poate permite să deschidă aceste bagaje pentru a identifica proprietarul acestuia.

147. Operatorul aerian este eliberat de responsabilitatea pentru păstrarea bagajului care n-a fost procesat de organele competente și pentru achitarea drepturilor de import aplicate față de bagajul în cauză, în cazul în care bagajul este pus la dispoziția organelor vamale și se află sub controlul exclusiv al acestora.

Secțiunea a 13-a

Identificarea și intrarea membrilor echipajului

și a altui personal al operatorului aerian

148. Autoritățile publice competente, în colaborare cu operatorii aerieni și operatorii de aeroporturi stabilesc măsuri pentru accelerarea controlului membrilor echipajului, bagajului acestora necesar la plecare și sosire.

149. Autoritățile publice competente simplifică și accelerează procedura, în conformitate cu care personalul operatorilor aerieni stabiliți pe teritoriul Republicii Moldova poate să solicite eliberarea legitimațiilor de membru al echipajului, în conformitate cu anexa nr.12.

150. Legitimația de membru al echipajului este elaborată în formă de cartelă și este destinată pentru a fi utilizată în calitate de document care atestă identitatea membrului echipajului de zbor, iar certificatul membrului echipajului de zbor confirmă calificarea profesională a echipajului de zbor.

151. Autoritățile publice competente eliberează legitimația de membru al echipajului numai mecanic lizibilă, în conformitate cu specificațiile părții 5 din Doc.9303. Modelul este prezentat în anexa nr.12.

152. Autoritățile publice competente stabilesc proceduri care permit oricărui membru al echipajului căruia i se eliberează legitimația de membru al echipajului să verifice și să evalueze corectitudinea datelor introduse în aceasta și care permit corectarea, după caz, gratuită pentru membrii echipajului.

153. Autoritatea emitentă verifică securitatea lanțului de aprovizionare, asigură evidența stocurilor cardurilor, stabilește răspunderea pentru personalul emitent și asigură că înregistrarea legitimațiilor de membru al echipajului emise, suspendate sau retrase sunt înregistrate și păstrate într-o bază de date electronică, securizată împotriva interferențelor și accesului neautorizat.

154. Toate informațiile stocate în baza de date electronică și conținute în LME se limitează la informațiile necesare pentru a verifica identitatea membrului echipajului.

155. Legitimațiile de membru al echipajului sunt emise numai după verificarea datelor din chestionar efectuate de autoritatea publică competentă sau din numele acesteia. Suplimentar, la eliberarea legitimațiilor de membru al echipajului se aplică măsuri de control adecvate, cum ar fi, de exemplu, confirmarea statutului solicitantului înainte de eliberarea documentului, monitorizarea rezervei de blanchete a cardurilor și cerințele privind responsabilitatea personalului care emite documente.

156. Autoritățile publice acceptă legitimațiile de membru al echipajului eliberate în conformitate cu cerințele pct.151 pentru intrarea fără vize a membrilor echipajului în cazul când aceștia sosesc cu o cursă internațională, la exercitarea atribuțiilor funcționale și solicită permisiunea

pentru intrarea temporară pentru perioada stabilită, în conformitate cu cadrul normativ al Republicii Moldova.

157. Autoritățile publice competente nu aplică cerințele privind prezența vizei pentru membrii echipajului în cazul când aceștia sosesc cu o cursă internațională pentru exercitarea atribuțiilor funcționale și solicită permisiunea pentru intrarea temporară pentru perioada, stabilită, în conformitate cu cadrul normativ al Republicii Moldova.

158. Autoritățile publice competente nu aplică cerințele privind prezența vizei pentru membrii echipajului când aceștia prezintă legitimațiile de membru al echipajului, când aceștia sosesc cu aeronava altui operator aerian sau alt tip de transport și solicită intrare temporară, în conformitate cu cadrul normativ al Republicii Moldova, pentru exercitarea atribuțiilor lor funcționale pe cursa specificată de către ei.

159. Autoritățile publice competente întreprind măsurile necesare pentru a permite intrarea fără întârzieri pe teritoriul Republicii Moldova, cu titlu provizoriu, a personalului tehnic al companiilor aeriene străine care execută zboruri pe sau prin teritoriul Republicii Moldova, cu scopul de a restabili navigabilitatea aeronavei care, din motive tehnice, nu poate să-și continue zborul. În cazurile în care autoritățile publice competente din Republica Moldova solicită prezentarea unei garanții, de exemplu cu privire la achitarea cheltuielilor legate de aflarea pe teritoriul Republicii Moldova, precum și întoarcerea personalului tehnic de pe acest teritoriu, aceste aspecte sunt coordonate astfel încât să nu se rețină accesul persoanelor în cauză.

Secțiunea a 14-a

Inspectorii aeronautici

160. Autoritățile publice competente asigură ca inspectorii aeronautici din alt stat, la exercitarea atribuțiilor lor, să fie procesați ca și membrii echipajului, la trecerea procedurilor de intrare și ieșire.

161. AAC eliberează inspectorilor aeronautici legitimații de inspector aeronautic, valabile pentru toată perioada de activitate a persoanei în cauză în calitate de inspector, conform modelului specificat în anexa nr. 13.

162. Inspectorii aeronautici, în timpul exercitării atribuțiilor lor, dispun de o legitimație conform pct.161, o misiune pentru efectuarea inspecției de zbor aprobată de către AAC și un pașaport valabil.

163. Autoritățile publice competente extind privilegiile privind accesul provizoriu menționate la pct.156 cu referire la membrii echipajului asupra inspectorilor aeronautici din alt stat pe perioada exercitării de către aceștia a atribuțiilor lor de inspectare, cu condiția că aceștia dețin documentele indicate în pct.162 și pleacă la expirarea perioadei normale de odihnă.

Secțiunea a 15-a

Asistență de urgență/vize în situații de excepție

164. Autoritățile publice competente întreprind măsuri pentru a acorda permisiunea de intrare temporară a pasagerului sau a membrului echipajului care nu a primit viza de intrare necesară înainte de sosire din cauza unei modificări sau rețineri a zborului ca urmare a unei situații de forță majoră.

165. Autoritățile publice competente întreprind măsuri pentru a permite ieșirea din aeroport, în scopul cazării pasagerilor aflați în tranzit, care s-au reținut în legătură cu anularea sau amânarea rutei, respectând prevederile cadrului normativ aplicabil.

166. În situațiile de urgență, ca urmare a situațiilor de forță majoră, autoritățile publice competente, operatorii aeriени și operatorii de aeroporturi acordă asistență primară pasagerilor care au nevoie de asistență medicală, minorilor neînsoțiți și pasagerilor cu dizabilități care deja și-au început călătoria.

167. Autoritățile publice competente întreprind măsuri pentru a permite plecarea de pe teritoriul Republicii Moldova sau tranzitarea acestuia a pasagerilor care au un bilet de avion valabil, chiar dacă valabilitatea vizei a expirat din cauza reținerilor de zbor ca urmare a unor situații de forță majoră.

168. Autoritățile publice competente întreprind măsuri pentru a facilita intrarea personalului care urmează să fie antrenat cu promptitudine în acordarea asistenței pasagerilor ale căror zboruri au fost întrerupte ca urmare a unor situații de forță majoră.

169. În caz de reținere a zborului sau modificări ale rutei de zbor ca urmare a unei situații de forță majoră, autoritățile publice competente întreprind măsuri pentru a permite tranzitul pasagerilor pe teritoriul Republicii Moldova care au o rezervare valabilă, dar nu au vizele de intrare necesare.

Secțiunea a 16-a

Minori

170. Autoritățile publice competente sunt instruite în partea ce ține de siguranța și confortul psihologic al minorilor, atât al celor însoțiți, cât și al celor neînsoțiți.

171. Operatorii aeriени asigură instruirea corespunzătoare a personalului său de la sol și de cabină în partea ce ține de tratarea minorilor.

172. Autoritățile publice competente și operatorii aeriени, în măsura posibilităților, vor face schimb de informații cu organele respective de contact care activează 24 de ore, care pot fi contactate cu privire la problemele ce țin de siguranța și confortul psihologic al minorului.

173. În cazul în care restricțiile privind confidențialitatea și protecția datelor permit acest lucru, autoritățile publice competente asigură ca operatorii aeriени să se adreseze autorităților publice competente referitor la probleme ce țin de siguranța și confortul psihologic al minorilor.

174. Autoritățile publice competente examinează, cu prima ocazie, posibilitatea de a transfera minorul sub tutela autorității publice competente dacă există îngrijorări serioase cu privire la siguranța și confortul psihologic al minorului neînsoțit în timpul călătoriei, care nu pot fi eliminate rapid.

175. Autoritățile publice competente întreprind măsuri necesare pentru a se asigura că operatorii aeriени nu permit copiilor sub vârsta de până la cinci ani să călătorească fără însoțitor. Această prevedere nu afectează nicio obligație care ar putea rezulta din aplicarea cadrului normativ național privind regimul de trecere a frontierei.

176. AAC întreprinde măsuri necesare pentru a asigura ca operatorii aeriени să aprobe programe privind tratarea minorilor care călătoresc sub supravegherea lor.

177. AAC asigură ca operatorii aerieni care transportă minori în cadrul programului său să includă următoarea informație în documentul de însoțire:

1) numele, prenumele, numărul pașaportului sau documentului de identificare și datele de contact ale minorului, persoanei care însoțește minorul în punctul de plecare și persoanei care preia minorul în punctul de destinație;

2) numele, prenumele și datele de contact ale părintelui sau ale tutorelui minorului.

Capitolul V

INTRODUCEREA ȘI SCOATEREA CARGOULUI

ȘI A ALTOR ARTICOLE

Secțiunea 1

Dispoziții generale

178. Prezentul capitol stabilește cerințele și condițiile cu privire la introducerea și scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova a cargoului și a altor articole transportate pe calea aerului.

179. În scopul simplificării și accelerării procesului de punere în liberă circulație și/sau vămuire a bunurilor transportate pe calea aerului, autoritățile publice competente adoptă reguli și proceduri care corespund condițiilor de transport a cargoului pe calea aerului și le aplică astfel încât să se excludă întârzierile inutile.

180. La transportarea cargoului atât pe calea aerului, cât și pe cea terestră, autoritățile publice competente, conform manifestului cargo, aplică aceleași reguli și proceduri ca și în cazul transportării doar pe calea aerului.

181. La introducerea sau modificarea regulilor și a procedurilor de punere în liberă circulație și/sau vămuire a bunurilor transportate pe calea aerului, autoritățile publice competente se consultă cu operatorii aerieni și alte părți interesate în scopul realizării acțiunilor stipulate în pct.179.

182. Autoritățile publice competente elaborează proceduri privind prezentarea declarației vamale despre mărfurile importate și exportate înainte de sosirea și plecarea aeronavei, în scopul asigurării unui proces de vămuire rapidă a acestor bunuri.

183. În cazurile în care mărfurile sunt supuse verificării din partea mai multor autorități publice competente, spre exemplu a organului vamal, autorității veterinare sau sanitare, acestea vor întreprinde toate măsurile necesare pentru coordonarea procesului de verificare și, în funcție de posibilități, realizarea acestuia cu întârzieri minime.

184. Autoritățile publice competente utilizează sistemul de management al riscului pentru stabilirea mărfurilor care necesită a fi supuse controlului și formele unui astfel de control.

185. În cazurile în care este posibil de realizat, în scopul sporirii eficienței sunt utilizate mijloacele tehnice de control sau verificare, ce permit aplicarea controlului vamal fizic nedestructiv și contribuie la accelerarea fluxului mărfurilor importate sau exportate.

186. Autoritățile publice competente vor crea în aeroporturile internaționale zone deschise amenajate și/sau depozite provizorii care folosesc de sine stătător sau permit amenajarea și

utilizarea acestora de către alte părți, concomitent publicând reguli detaliate referitor la toate genurile de operațiuni care pot fi efectuate în limitele acestora.

187. În cazurile în care în aeroporturile internaționale nu sunt zone deschise și/sau depozite provizorii, dar astfel de zone și depozite există în regiunile apropiate aeroportului, autoritățile publice competente întreprind măsuri pentru ca transportul aerian să poată utiliza mijloacele sus-menționate în aceleași condiții ca și alte mijloace de transport.

188. Autoritățile publice competente examinează posibilitatea introducerii programelor pentru operatorii economici autorizați, care să prevadă consolidarea măsurilor de securitate și, în același timp, creării condițiilor pentru asigurarea unui control vamal facilitat.

189. Controlul vamal facilitat poate include un număr mai mic de controale fizice și/sau documentare, prezentarea unui set limitat de elemente de date. Organul vamal notifică în prealabil operatorii economici autorizați, până la traversarea frontierei vamale, cu privire la planificarea unui control fizic și/sau documentar suplimentar, ca urmare a analizei riscurilor în ceea ce privește securitatea și siguranța.

Măsurile de control se bazează pe informațiile solicitate, prezentate organului vamal în prealabil și pe utilizarea procedurilor de evaluare a riscului.

190. Autoritățile publice competente încurajează încheierea acordurilor sau aranjamentelor cu alte state privind recunoașterea reciprocă a programelor respective pentru operatori economici autorizați sau a unor programe similare.

Secțiunea a 2-a

Informația solicitată de autoritățile publice competente

191. Autoritățile publice competente prezintă, în format electronic sau pe suport de hârtie, informația despre marfă până la sosirea sau plecarea bunurilor.

192. Autoritățile publice competente limitează cerințele cu privire numai la datele acelei informații, care după părerea lor, este necesară pentru punerea în liberă circulație și/sau vămuire a bunurilor importate sau a celor destinate pentru export.

193. Pentru simplificarea formalităților, după caz, autoritățile publice competente iau în considerare utilizarea informațiilor prealabile disponibile privind cargoul pentru procedurile ulterioare de vămuire/eliberare a mărfurilor importate, exportate și/sau de tranzit.

194. Autoritățile publice competente prevăd colectarea datelor statistice în termenul și conform acordurilor care nu au drept consecință reținerea eliberării bunurilor importate sau a celor destinate pentru export.

195. Documentele pentru importul sau exportul bunurilor, inclusiv manifestul cargo și/sau scrisorile de transport aerian, se acceptă în cazurile în care sunt prezentate în formă electronică sau pe suport de hârtie (după caz), transmise în sistemul informațional al autorităților publice competente, dacă acestea din urmă dispun de astfel de posibilități tehnice.

196. Responsabil de întocmirea și prezentarea manifestului cargo și a scrisorilor de transport aerian este operatorul aerian sau agentul său autorizat. Responsabilitatea pentru întocmirea și prezentarea altor documente necesare pentru procesarea bunurilor o poartă declarantul.

197. În cazurile în care autoritățile publice competente solicită prezentarea unor documente suplimentare pentru desfășurarea formalităților privind importul, exportul sau tranzitul, cum ar fi facturi, declarații, licențe de import și a altor documente similare, acestea nu obligă operatorul aerian să garanteze executarea cerințelor în privința documentelor respective, precum și operatorul aerian nu este supus penalizării sau sancționării în cazul inexactității sau insuficienței informației ce se conține în aceste documente, cu excepția cazurilor când operatorul aerian este declarant, acționează din numele său sau are responsabilități juridice specifice.

198. În cazurile în care documentele de import sau export al mărfurilor sunt prezentate pe blanchetă de hârtie, formatul acesteia este bazat pe forma-standard a Organizației Națiunilor Unite (în continuare - *ONU*) referitoare la declarația bunurilor, conform anexelor nr. 17 - nr. 19. În cazurile în care astfel de documente sunt prezentate în formă electronică, formatul este bazat pe standarde internaționale de schimb al informației electronice.

199. Pentru facilitarea schimbului de date electronice, autoritățile publice competente încurajează toate părțile interesate, de stat sau private, în implementarea sistemelor compatibile și utilizarea standardelor și protocoalelor corespunzătoare, adoptate la nivel internațional.

200. Este necesar să se asigure introducerea unor măsuri care să permită tuturor părților implicate în operațiunile de transport aerian să furnizeze toate informațiile solicitate de autoritățile publice competente privind sosirea, aflarea și plecarea aeronavei și a cargoului într-un singur loc (ghișeu unic).

201. Autoritățile publice competente încurajează facilitarea procedurilor respective și a documentației de către toate părțile implicate în procesul de transport, prelucrare și vămuire a cargoului, precum și cooperarea sau participarea directă la dezvoltarea sistemelor electronice ale comunității mărfurilor aeriene în baza unor standarde recunoscute la nivel internațional pentru îmbunătățirea schimbului de informații ce țin de astfel de transporturi și asigurarea interoperabilității sistemelor tuturor participanților.

202. Sistemele informaționale electronice utilizate în scopul punerii în liberă circulație și vămuirii bunurilor vor permite asigurarea trasabilității transferului acestora între transportul aerian și alte tipuri de transport.

203. În cazurile în care autoritățile publice competente solicită prezentarea documentelor suplimentare, precum sunt licența și certificatul de import și export al unor categorii de bunuri, acestea vor publica cerințele și vor introduce proceduri comode de prezentare a cererilor pentru eliberarea sau prelungirea acestor documente.

204. Autoritățile publice competente trebuie, în măsura posibilului, să elimine orice cerințe de a prezenta personal documente suplimentare și să stabilească proceduri conform cărora acestea pot fi depuse în format electronic.

205. La întocmirea documentelor privind punerea în liberă circulație și/sau vămuire a bunurilor, autoritățile publice competente nu vor solicita îndeplinirea formalităților consulare sau plata taxelor ori plăților consulare.

Secțiunea a 3-a

Vămuirea și punerea în liberă circulație a mărfurilor

destinate pentru a fi introduse/scoase în/de

pe teritoriul Republicii Moldova

206. Autoritățile publice competente care solicită prezentarea documentelor pentru vămuirea cargoului exportat limitează cerințele la prezentarea declarației simplificate.

207. Autoritățile publice competente asigură eliberarea cargoului/mărfii exportat/exportate până la momentul decolării aeronavei.

208. Autoritățile publice competente permit prezentarea cargoului/mărfii exportat/exportate pentru vămuire către orice organ vamal autorizat în acest scop. Transferul cargoului/mărfii din organul respectiv în aeroport, din care cargoul/marfa urmează a fi transferat/transferată peste hotare, se efectuează în conformitate cu procedurile stabilite de cadrul normativ aplicabil al Republicii Moldova. Aceste proceduri sunt simplificate la maximum.

209. Autoritățile publice competente nu solicită dovada sosirii mărfurilor exportate în scopul efectuării formalităților ce țin de import, export sau tranzit.

210. În cazurile în care autoritățile publice competente solicită efectuarea controlului mărfurilor care deja sunt încărcate la bordul aeronavei care pleacă, operatorului aerian sau, după caz, agentului autorizat al operatorului garantează returnarea mărfurilor, în conformitate cu reglementările vamale, pentru a nu reține plecarea aeronavei.

211. Sunt supuse controlului vamal în mod prioritar animalele vii, mărfurile ușor alterabile, precum și alte mărfuri prevăzute de cadrul normativ aplicabil.

212. Vămuirea cargoului declarat proprietate personală și transportat în calitate de bagaj neînsoțit se efectuează conform procedurilor simplificate stabilite.

213. Autoritățile publice competente asigură eliberarea și vămuirea, în conformitate cu procedurile vamale simplificate cu condiția că:

- 1) valoarea bunurilor nu depășește costul maxim sub care nu se percep drepturi de import; sau
- 2) valoarea drepturilor de import pentru bunuri nu depășește suma minimă percepută de stat; sau
- 3) valoarea bunurilor este mai mică decât limitele costurilor conform cărora se poate efectua imediat vămuirea în baza declarației simple completate și achitării drepturilor de import respective sau oferirii de garanții în privința acestora; sau
- 4) bunurile sunt importate de o persoană autorizată și sunt bunuri de un anumit tip.

214. Autoritățile publice competente instituie proceduri speciale care prevăd eliberarea rapidă a bunurilor la sosire sau plecare pentru persoanele autorizate. Acestea trebuie să corespundă anumitor criterii care pot include existența unor antecedente corespunzătoare în ceea ce privește respectarea cerințelor oficiale și unui sistem eficient de gestionare a înregistrărilor sale comerciale.

215. Procedurile simplificate speciale pentru agenții autorizați și alte persoanele autorizate pot include, în particular:

- 1) eliberarea bunurilor pentru import sau export la prezentarea informației minime necesare pentru identificarea mărfurilor și completarea ulterioară a declarației vamale;

2) vămuirea bunurilor importate sau exportate pe teritoriul persoanei autorizate sau în alt loc, permis de organele vamale;

3) depunerea declarației vamale pentru import sau export în baza înscrierii în documentele contabile a persoanei autorizate;

4) depunerea declarației vamale unice pentru toate mărfurile importate sau exportate într-o perioadă indicată în cazul în care bunurile sunt importate sau exportate de cele mai dese ori de una și aceeași persoană.

216. Mărfurile asupra cărora nu se extind procedurile simplificate sau speciale, menționate la pct.211-215, urmează a fi eliberate sau vămuite la sosire, cu condiția respectării cerințelor vamale și altor cerințe. Autoritățile publice competente vor tinde spre eliberarea tuturor mărfurilor care nu necesită control pe parcursul a 3 ore din momentul sosirii acestora și prezentării documentelor corespunzătoare. De asemenea, autoritățile publice competente, operatorii aerieni și importatorii sau agenții autorizați ai acestora coordonează executarea funcțiilor lor corespunzătoare pentru asigurarea realizării acestui scop.

217. Autoritățile publice competente examinează cererile pentru eliberarea loturilor de mărfuri parțiale în cazul în care sunt prezentate toate documentele și sunt respectate alte cerințe pentru asemenea loturi de mărfuri.

218. Autoritățile publice competente permit transmiterea mărfurilor descărcate din aeronavă în aeroportul internațional către orice organ vamal care se află în limitele Republicii Moldova și este autorizat pentru vămuirea acestora. Reglementările vamale privind un astfel de transfer sunt simplificate la maximum.

219. În cazul în care în urma unei erori, situații excepționale sau imposibilității descărcării cargoului la sosire în punctul de destinație indicat, autoritățile publice competente nu aplică amenzi, penalizări sau alte taxe cu condiția că:

1) operatorul aerian sau agentul împuternicit al acestuia notifică organul vamal despre acest fapt pe parcursul perioadei de timp stabilite;

2) există un motiv întemeiat de nedescărcare a cargoului, acceptabil pentru organele vamale; și

3) manifestul cargo a fost modificat în mod adecvat.

220. În cazurile în care, în urma unei erori sau a unor probleme legate de procesare mărfurile sunt descărcate în aeroportul internațional și nu sunt incluse în manifestul cargo, autoritățile publice competente nu aplică amenzi, penalizări sau alte taxe, cu condiția că:

1) operatorul aerian sau agentul împuternicit al acestuia notifică organelor vamale acest fapt pe parcursul perioadei de timp stabilite;

2) există un motiv întemeiat de neprezentare a informației despre mărfuri, acceptat de către organele vamale;

3) manifestul cargo a fost modificat în mod adecvat; și

4) mărfurile sunt plasate sub regimul vamal corespunzător.

221. În cazul în care este aplicabil, autoritățile publice competente, cu condiția respectării

cerințelor stabilite de ele, vor facilita transmiterea mărfurilor în punctul de destinație corect.

222. În cazul în care mărfurile care urmează a fi transportate către un punct de destinație de pe teritoriul Republicii Moldova nu sunt puse în circulație pentru uzul intern al statului și, ulterior, la solicitare, sunt redirecționate către punctul inițial de plecare sau necesită a fi expediate către un alt punct, autoritățile publice competente permit reexpedierea mărfurilor fără solicitarea prezentării licențelor de export, import sau tranzit, dacă aceasta nu contravine cadrului normativ aplicabil.

223. Autoritățile publice competente exonerează operatorul aerian sau, în caz de necesitate, agentul împuternicit al acestuia, de la plata drepturilor de import și a taxelor, în cazul în care mărfurile sunt transferate unor altor autorități publice competente la păstrare sau, cu acordul celor din urmă, sunt transmise persoanei terțe care a prezentat organului vamal garanțiile corespunzătoare.

Secțiunea a 4-a

Piese de schimb, echipamente, provizii și alte materiale importate sau exportate de operatorii aerieni în scopul efectuării transportului internațional

224. Proviziile de bord aflate la bordul aeronavei la efectuarea transporturilor aeriene internaționale sunt scutite de plata drepturilor de import, cu condiția că sunt procesate cu respectarea reglementărilor vamale ale Republicii Moldova.

225. Autoritățile publice competente nu solicită documente suplimentare (spre exemplu, certificate de origine a mărfurilor, a conturilor, autentificate de către instituțiile consulare, sau a conturilor speciale) în legătură cu importul proviziilor de bord.

226. Autoritățile publice competente permit comercializarea și utilizarea la bordul aeronavelor a mărfurilor scutite de achitarea drepturilor de import/export și utilizarea proviziilor de bord scoase în afara bordului aeronavei fără achitarea drepturilor de import/export și altor taxe în cazurile în care aeronavele care efectuează zboruri internaționale:

1) aterizează pe unul sau mai multe aeroporturi internaționale în limitele teritoriului Republicii Moldova, fără a face o escală intermediară pe teritoriul altui stat; și

2) nu primesc la bord alți pasageri pe curse aeriene interne.

227. Autoritățile publice competente asigură, în conformitate cu prevederile cadrului normativ, scutirea de la plata drepturilor de import și a taxelor echipamentele de la sol și echipamentele de securitate și părțile componente ale acestora, materiale de instruire și manuale importate pe teritoriul Republicii Moldova de către operatorul aerian sau în numele operatorului aerian al altui stat pentru a fi utilizate de operatorul aerian sau de agentul său împuternicit în aeroportul internațional sau în locația autorizată, în afara aeroportului.

228. La efectuarea de către operatorul aerian sau agentul împuternicit al acestuia a procedurilor de perfectare simplificată, autoritățile publice competente asigură eliberarea promptă sau procesarea rapidă a echipamentului de bord și a pieselor de schimb, care sunt scutite de drepturi de import, impozite și alte plăți în conformitate cu art. 24 din Convenția de la Chicago.

229. La efectuarea de către operatorul aerian sau agentul împuternicit al acestuia a procedurilor de perfectare simplificată, autoritățile publice competente asigură eliberarea promptă sau procesarea rapidă a echipamentului de la sol și echipamentului de securitate și a pieselor de schimb ale acestora, a materialelor de instruire și manualelor importate sau exportate de către

operatorul aerian al altui stat.

230. Autoritățile publice competente permit operatorilor aeriени din alte state sau agenților împuterniciți ai acestora folosință temporară a echipamentului de bord, echipamentul la sol și echipamentul de securitate, precum și piese de schimb, plasate în regim de admitere temporară, cu suspendare parțială/totală de la plata drepturilor de import conform cadrului normative aplicabil.

231. Autoritățile publice competente vor scuti de plata drepturilor de import și a impozitelor documentele operatorului aerian, folosite pentru efectuarea serviciilor de transport aerian internațional.

Secțiunea a 5-a

Containere și paleți

232. Autoritățile publice competente permit operatorilor aeriени din alte state, cu condiția respectării reglementărilor naționale corespunzătoare, admiterea temporară a containerelor și paleților, indiferent de faptul dacă acestea aparțin sau nu operatorului aerian al aeronavei cu care au fost transportate, cu condiția utilizării lor pe rutele internaționale care urmează a fi executate sau reexportării prin alte mijloace.

233. Autoritățile publice competente solicită prezentarea documentului de admitere temporară a containerelor și paleților doar în cazul în care consideră necesar pentru controlul vamal.

234. În cazul în care este necesară confirmarea reexportării containerelor și paleților, autoritățile publice competente acceptă în calitate de confirmare documentația corespunzătoare a operatorului aerian sau a agentului său autorizat.

235. Autoritățile publice competente întreprind măsuri care permit operatorilor aeriени efectuarea, sub supravegherea organelor competente, a debarcării cargoului de tranzit, parvenit în containere și paleți, în scopul sortării și completării acestora pentru transportarea ulterioară, fără efectuarea procesării, necesare pentru utilizarea mărfurilor pe teritoriul Republicii Moldova.

236. Containerele și paleții introduse/introduși în Republica Moldova în conformitate cu prevederile pct. 232 pot fi scoase/scoși în afara aeroportului internațional pentru punerea în liberă circulație și/sau vămuire a cargoului introdus sau încărcarea pentru export, cu utilizarea procedurilor simplificate de vămuire conform prevederilor reglementărilor vamale.

237. În cazurile în care este necesar, autoritățile publice competente autorizează păstrarea în afara aeroporturilor a containerelor și paleților admise/admiși temporar, conform prevederilor reglementărilor vamale.

238. Autoritățile publice competente permit operatorilor aeriени acordarea unui altuia în folosință temporară a containerelor și paleților introduse/introduși conform pct.232, fără achitarea drepturilor de import și a altor impozite, cu condiția utilizării acestora doar la cursele aeriene internaționale care urmează a fi executate sau exportului lor prin alte mijloace.

239. Autoritățile publice competente permit exportarea containerelor și paleților admise/admiși temporar prin intermediul oricărui organ vamal autorizat din Republica Moldova.

240. Autoritățile publice competente permit admiterea temporară a pieselor de schimb necesare pentru reparația containerelor și paleților introduse/introduși conform prevederilor pct. 232.

Secțiunea a 6-a

Documente și proceduri poștale

241. Uniunea Poștală Universală stabilește prin actele sale proceduri ce se referă la documentele și procedurile poștale.

242. La prelucrarea, expedierea și procesarea poștei aeriene, autoritățile publice competente vor respecta procedurile menționate la pct. 241.

Secțiunea a 7-a

Materiale radioactive

243. Autoritățile publice competente contribuie la eliberarea imediată a materialelor radioactive introduse pe calea aerului, în special a materialelor utilizate în scopuri medicale, cu condiția respectării cadrului normativ care reglementează introducerea acestor materiale.

244. Notificarea prealabilă fie pe hârtie, fie în format electronic poate simplifica introducerea acestor materiale în statul de destinație.

245. Republica Moldova va evita introducerea unor reglementări vamale sau a altor reglementări sau restricții privind importul/exportul, suplimentar la prevederile stabilite în Doc. 9284 „Instrucțiuni tehnice privind siguranța transportului bunurilor periculoase pe calea aerului” (în continuare - Doc.9284).

246. În cazul în care Republica Moldova adoptă reglementări vamale sau alte reglementări sau restricții privind importul/exportul, diferite de cele specificate în Doc. 9284, autoritatea publică competentă, în conformitate cu capitolul 2 din cerințele tehnice „Transportul aerian al bunurilor periculoase” aprobate de AAC, va notifica fără întârzieri OACI despre aceste diferențe pentru a fi publicate în Instrucțiunile tehnice.

Capitolul VI

PERSOANE INADMISIBILE ȘI PERSOANE

SUPUSE PROCEDURII DE ÎNDEPĂRTARE

Secțiunea 1

Dispoziții generale

247. Pentru a nu perturba funcționarea ordonată a aviației civile internaționale, Republica Moldova cooperează cu alte state-membre OACI pentru a soluționa rapid orice diferend care poate apărea cu referire la aplicarea prevederilor prezentului capitol.

248. Autoritățile publice competente facilitează tranzitul persoanelor expulzate din alt stat în conformitate cu prevederile prezentului capitol și oferă toată asistența necesară operatorului/operatorilor aerian/aerieni și escortei care efectuează această îndepărtare.

249. Atunci când un pasager sau o persoană inadmisibilă care urmează să fie îndepărtată se află sub custodia agenților publici respectivi, acești agenți protejează demnitatea acestor persoane și nu întreprind acțiuni care să încalce demnitatea lor. Aceste persoane sunt tratate în conformitate

cu prevederile internaționale respective, inclusiv Pactul internațional al ONU cu privire la drepturile civile și politice.

Secțiunea a 2-a

Persoane inadmisibile

250. În cazurile în care, în conformitate cu prevederile pct. 132, se stabilește că o persoană este inadmisibilă, autoritățile publice competente notifică imediat operatorul aerian și confirmă acest lucru în scris cât mai curând posibil.

251. Notificarea scrisă poate fi confirmată pe hârtie ori electronic, de exemplu, prin poșta electronică.

252. Autoritățile publice competente se consultă cu operatorul aerian referitor la termenul de îndepărtare a unei persoane inadmisibile pentru a oferi operatorului aerian suficient timp în care acesta să poată transporta persoana pe cont propriu sau să pregătească un transfer alternativ, dar nu mai mult decât termenele prevăzute de cadrul normativ referitor la regimul străinilor în Republica Moldova.

253. Prevederile stipulate la pct. 252 nu trebuie interpretate în sensul de a permite îndepărtarea unei persoane care a cerut azil pe teritoriul Republicii Moldova într-un stat în care viața și libertatea persoanei în cauză sunt puse în pericol din motive rasiale, religioase, de apartenență națională, socială sau opinii politice, cu excepția cazurilor prevăzute de cadrul normativ aplicabil.

254. Autoritățile publice competente se asigură că operatorul aerian ia decizia de îndepărtare a persoanei inadmisibile. Decizia de îndepărtare conține informații despre zborul de sosire cu care este transportată o astfel de persoană, iar dacă se cunoaște, în decizia de îndepărtare se indică prenumele, vârsta, sexul și cetățenia persoanei.

255. Autoritățile publice competente care decid asupra îndepărtării persoanei inadmisibile, care și-a pierdut sau și-a distrus documentele de călătorie, eliberează o scrisoare de însoțire în forma specificată în anexele nr. 14 - nr. 16 pct.1 pentru a furniza informații autorităților publice competente ale statului/statelor de tranzit și/sau începerii călătoriei. Scrisoarea de însoțire, decizia de îndepărtare și oricare alte informații relevante cazului sunt transmise operatorului aerian sau escortei, în cazul în care este escortat, care poartă responsabilitate pentru transmiterea acestora autorităților publice competente din statul de destinație.

256. Autoritățile publice competente care decid asupra îndepărtării persoanei inadmisibile, ale cărei documente de călătorie au fost ridicate în conformitate cu pct. 111-113, eliberează o scrisoare de însoțire în forma specificată în anexele nr. 14 - nr. 16 pct. 2, pentru a furniza informații autorităților publice competente ale statului/statelor de tranzit și/sau începerii călătoriei. Scrisoarea de însoțire cu copiile documentelor de călătorie confiscate și decizia de îndepărtare se transmit operatorului aerian sau escortei, în cazul în care este escortat, care poartă responsabilitate pentru transmiterea acestora autorităților publice competente din statul de destinație.

257. În situațiile în care autoritățile publice competente au motive de a presupune că persoana care a fost declarată inadmisibilă poate să opună rezistență în timpul procedurii de îndepărtare, acestea informează imediat operatorul aerian, cu scopul ca acesta să întreprindă toate măsurile de precauție pentru asigurarea executării în siguranță a zborului.

258. Operatorul aerian este responsabil de cheltuielile asociate pazei și custodiei persoanei

fără documente corespunzătoare din momentul stabilirii faptului că persoana este inadmisibilă pe teritoriul Republicii Moldova și transferată operatorului aerian pentru îndepărtare din Republica Moldova.

259. Autoritățile competente sunt responsabile de cheltuielile asociate pazei și custodiei tuturor celorlalte categorii de persoane inadmisibile, inclusiv persoanelor cărora li se refuză intrarea din cauza unor probleme ce țin de documente care nu intră în competența operatorului aerian sau din alte motive decât documentele necorespunzătoare, din momentul stabilirii faptului că aceste persoane sunt inadmisibile pe teritoriul Republicii Moldova până la transferarea lor operatorului aerian pentru îndepărtare din Republica Moldova.

260. În situațiile în care o persoană este considerată inadmisibilă pe teritoriul Republicii Moldova și este transferată către operatorul aerian pentru a fi expulzată de pe teritoriul Republicii Moldova, operatorul aerian nu va fi lipsit de dreptul de a recupera de la persoana în cauză toate cheltuielile de transport legate de expulzarea acesteia.

261. Operatorul aerian transferă persoana inadmisibilă:

- 1) în punctul din care a început călătoria; sau
- 2) în oricare alt punct în care i se permite intrarea.

262. În anumite cazuri, autoritățile publice competente se consultă cu operatorul aerian privind cel mai potrivit loc unde poate fi transferată persoana inadmisibilă.

263. În cazul în care îndepărtarea persoanei inadmisibile se referă la un minor neînsoțit, autoritățile publice competente întreprind măsurile necesare pentru a asigura aranjamentele necesare pentru acest minor în punctul de plecare, tranzit și destinație, acordând o atenție interesului superior al minorului.

264. Autoritățile publice competente acceptă pentru verificare persoana îndepărtată din Republica Moldova, unde i s-a refuzat intrarea dacă această persoană a început călătoria pe teritoriul său. Autoritățile publice competente nu întorc persoana în statul în care anterior i s-a refuzat intrarea.

265. Autoritățile publice competente acceptă scrisoarea de însoțire și alte documente eliberate în conformitate cu prevederile pct. 255 sau 256 ca fiind suficiente pentru a verifica persoana indicată în scrisoare.

266. Autoritățile publice competente nu aplică amenzi operatorilor aerieni în cazul în care la pasagerii care sosesc sau care se află în tranzit pe teritoriul Republicii Moldova au fost depistate documente necorespunzător întocmite, dacă operatorul aerian poate demonstra că a întreprins măsurile adecvate pentru a asigura ca pasagerii să respecte cerințele stabilite față de documentele de intrare pe teritoriul Republicii Moldova.

267. Materialele explicative privind neconformitățile în documentele de călătorie, examinarea și verificarea valabilității acestora se conțin în Doc. 9303 și în materialele instructive din Doc. 9957 „Manual privind simplificarea formalităților”.

268. În cazurile în care operatorii aerieni colaborează cu organele de control din Republica Moldova, de exemplu, în conformitate cu memorandumurile de înțelegere încheiate între părțile în cauză, pentru aplicarea unor măsuri care să nu permită transportul persoanelor cu documente necorespunzător întocmite, și această colaborare satisface organele respective, amenziile sau

sanctiunile aplicate la transportarea persoanelor respective pe teritoriul Republicii Moldova sunt reduse sau atenuate.

269. Autoritățile publice competente nu împiedică plecarea aeronavei operatorului aerian în perioada clarificării situației dacă unele dintre persoanele care sosesc au dreptul de intrare. Excepție se poate face în cazul zborurilor cu o frecvență redusă, în cazul în care autoritățile publice competente au motive să presupună că pe o cursă concretă există un număr considerabil de persoane inadmisibile.

Secțiunea a 3-a

Persoanele supuse procedurii de îndepărtare

270. Autoritățile publice competente care deportază persoana de pe teritoriul Republicii Moldova prezintă acesteia decizia de returnare. Autoritățile publice competente indică persoanei supuse procedurii de îndepărtare denumirea statului de destinație.

271. Obligațiile, responsabilitățile și cheltuielile asociate cu îndepărtarea persoanelor supuse procedurii de îndepărtare de pe teritoriul Republicii Moldova sunt asigurate în conformitate cu prevederile Legii nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

272. Autoritățile publice competente și operatorii aeriieni, în măsura în care este practic posibil, asigură schimb de informații referitoare la persoana de contact/persoanele de contact care poate/pot fi contactată/contactate oricând pentru obținerea informației despre persoanele îndepărtate.

273. În cazul în care persoana supusă procedurii de îndepărtare este un minor neînsoțit, autoritățile publice competente care deportază întreprind măsurile necesare pentru a asigura aranjamentele necesare pentru acest minor în punctul de plecare, tranzit și destinație, acordând o atenție interesului superior al minorului.

274. Autoritățile publice competente, în cazul organizării în comun cu operatorul aerian a acțiunilor de transferare a persoanei supuse procedurii de îndepărtare, prezintă, cât mai curând posibil, dau nu mai târziu de 24 de ore până la plecarea rutei conform orarului, următoarea informație:

1) copia deciziei de returnare, dacă se permite de cadrul normativ aplicabil al Republicii Moldova;

2) analiza riscului autorității publice competente și/sau oricare altă informație relevantă, care ar permite operatorului aerian să aprecieze riscul siguranței zborului;

3) numele de familie și cetățenia escortei.

275. În scopul coordonării executării standardelor privind simplificarea formalităților și securitatea aeronautică, se va lua în considerare prevederile aplicabile din Legea nr.192/2019 privind securitatea aeronautică.

276. Operatorul aerian și/sau comandantul aeronavei sunt în drept să refuze transportarea persoanei supuse procedurii de îndepărtare cu o cursă anumită dacă există motive întemeiate pentru asigurarea siguranței zborului și securității aeronautice pe durata executării cursei respective.

277. Autoritățile publice competente, care organizează transportul persoanelor supuse

procedurii de îndepărtare, iau în considerare politica operatorului aerian privind numărul persoanelor supuse procedurii de îndepărtare care pot fi transportate pe ruta concretă.

278. Autoritățile publice competente se consultă cu operatorul aerian asupra celei mai optime metode de transportare, din punct de vedere practic sau al unei metode alternative de transportare.

279. Autoritățile publice competente, la organizarea acțiunilor de transportare a persoanei îndepărtate către statul de destinație, utilizează, dacă este posibil, zborurile directe.

280. Autoritățile publice competente, la transmiterea persoanei îndepărtate operatorului aerian pentru transportare, asigură prezentarea acestuia a tuturor documentelor de călătorie oficiale solicitate de statul de tranzit și/sau statul de destinație.

281. Autoritățile publice competente admit pe teritoriul Republicii Moldova cetățenii săi deportați din alte state.

282. Autoritățile publice acordă atenție deosebită accesului persoanei îndepărtate din alt stat, care posedă dovada permisiunii de ședere valabile pe teritoriul Republicii Moldova.

283. În cazul în care autoritățile publice competente decid că persoana îndepărtată urmează să fie escortată, iar zborul include o oprire de tranzit într-un stat intermediar, acestea asigură ca escorta să rămână cu persoana îndepărtată până la punctul de destinație, dacă în punctul de tranzit, până la sosire, autoritățile publice competente și operatorul aerian nu au convenit asupra unui plan alternativ.

Secțiunea a 4-a

Obținerea unui document de călătorie nou

284. În cazul în care pentru facilitarea transferării și primirii persoanei în punctul de destinație este necesar duplicatul documentului de călătorie, autoritățile publice competente care emit decizia de îndepărtare acordă suportul maxim pentru asigurarea obținerii acestuia.

285. În cazul în care autorităților publice competente li se solicită eliberarea documentelor de călătorie în scopul asigurării returnării unui cetățean al Republicii Moldova, ele răspund la aceste cereri într-un termen rezonabil, dar nu mai târziu de 30 de zile de la data depunerii cererii, fie prin eliberarea documentelor respective de călătorie, fie prin demonstrarea autorităților străine că persoana nu este cetățean al Republicii Moldova.

286. Semnarea de către solicitant a cererii pentru acordarea documentului de călătorie nu este examinată de către autoritățile publice competente ale Republicii Moldova, drept condiție obligatorie pentru eliberarea documentului în cauză.

287. Dacă autoritățile publice competente au stabilit că persoana în favoarea căreia se solicită eliberarea documentului de călătorie este cetățean al Republicii Moldova și în cazul în care nu pot elibera un pașaport în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii, acestea eliberează un document de călătorie provizoriu care atestă cetățenia persoanei în cauză și care este valabil pentru întoarcerea acesteia în Republica Moldova.

288. Autoritățile publice competente eliberează documente de călătorie tuturor cetățenilor Republicii Moldova și nu împiedică reîntoarcerea acestora prin lipsirea lor de cetățenie.

Capitolul VII

AEROPORTURILE INTERNAȚIONALE - FACILITĂȚI

ȘI SERVICII PENTRU TRAFIC

Secțiunea 1

Dispoziții generale

289. Republica Moldova asigură implementarea continuă a prevederilor anexei nr. 9 la Convenția de la Chicago în cazul privatizării aeroporturilor.

290. Autoritățile publice competente, în conformitate cu prevederile Codului aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017, se asigură că proiectarea, dezvoltarea și întreținerea tehnică a mijloacelor de pe aeroporturile internaționale asigură un control efectiv și eficient al traficului.

291. Autoritățile publice competente supraveghează ca operatorii de aeroporturi și operatorii aerieni să asigure înregistrarea rapidă a pasagerilor, echipajelor, bagajelor, cargoului și poștei.

292. Autoritățile publice competente asigură prezența pe aeroporturile internaționale a serviciilor vamale, de frontieră, carantină și medicale, care efectuează controlul la trecerea frontierei.

293. Autoritățile publice competente, în conformitate cu prevederile Codului aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017, supraveghează ca serviciile și mijloacele oferite pe aeroporturile internaționale, după caz, să fie flexibile și extinse având în vedere creșterea volumului traficului, consolidarea cerințelor în domeniul securității aeronautice în legătură cu creșterea amenințărilor și altor schimbări pentru menținerea integrității frontierelor. În scopul aplicării măsurilor de securitate aeronautică, se vor respecta prevederile din Legea nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică.

294. Autoritățile publice competente solicită ca pentru planificarea unor noi facilități sau modificarea esențială a facilităților existente pe aeroporturile internaționale, inclusiv a mijloacelor de procesare a cargoului, organizația/organizațiile responsabile pentru planificarea respectivă, în măsura necesităților, se va/vor consulta la etapele inițiale de planificare cu organele competente, operatorii de aeroporturi și organele respective, care reprezintă interesele utilizatorilor de aeroporturi.

295. Operatorii aerieni informează, din punct de vedere comercial, având în vedere natura confidențială, operatorii de aeroporturi și autoritățile publice competente privind planurile operațiunilor sale, orarele de zbor și parcul de aeronave pe aeroporturi, pentru a asigura planificarea rațională a utilizării facilităților și serviciilor, în funcție de volumul preconizat al traficului.

296. În cazul în care pe aeroportul internațional se percepe taxa pentru deservirea pasagerilor, taxa aeroportuară sau alte plăți similare, autoritatea publică competentă întreprinde măsuri pentru a împiedica perceperea directă a acestora de la pasageri, după caz.

297. Autoritatea publică competentă, cu condiția respectării normelor relevante și în limitele stabilite de operatorul de aeroport în corespundere cu restricțiile impuse de spațiul limitat sau capacitățile de procesare, permite operatorilor aerieni să decidă în mod independent cine și în ce mod vor asigura deservirea lor la sol.

Secțiunea a 2-a

Măsurile de control al fluxului în aeroporturi

Subsecțiunea 1

Dispoziții generale

298. Autoritățile publice competente asigură că operatorii de aeroporturi dispun de echipamentele necesare pentru îmbarcarea și debarcarea rapidă a pasagerilor.

299. Operatorii de aeroporturi, operatorii aerieni și autoritățile publice competente asigură cu promptitudine schimbul de informație operativă corespunzătoare pentru asigurarea distribuirii uniforme, eficiente și rapide a fluxului de pasageri și resurse.

300. Autoritățile publice competente, operatorii de aeroporturi și operatorii aerieni în cazuri speciale și ca urmare a consultațiilor implementează sistemele automatizate de înregistrare a pasagerilor și prelucrare a bagajului.

301. Pentru simplificarea orientării pasagerilor pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova, se utilizează materialul de îndrumare existent privind orientarea, semnele și marcajul, inclusiv documentul Doc. 9636 „Semne internaționale destinate orientării persoanelor pe aeroporturi și în porturi maritime”, elaborat de către OACI în comun cu Organizația Internațională Maritimă, în măsura în care este aplicabil.

302. Operatorii de aeroporturi și operatorii aerieni, după coordonarea cu autoritățile publice competente, informează călătorii despre pedepsele pentru încălcarea regulilor de intrare și ieșire și încercările de introducere sau scoatere a oricăror obiecte interzise sau limitate pentru transportare prin intermediul semnelor, broșurilor, materialelor video, informației sonore, internet și al altor mijloace de informare.

303. Operatorii de aeroporturi sau ai clădirilor terminalelor asigură instalarea echipamentelor mecanice de deplasare a pasagerilor, în cazul când acest fapt este dictat de lungimea pasajelor pietonale și fluxului de pasageri în clădirile sau între clădirile aerogărilor.

304. Operatorul de aeroport sau operatorul aerian, după caz, asigură instalarea sistemului informațional despre zboruri, care oferă posibilitatea furnizării informațiilor exacte și corecte despre plecarea, sosirea, anularea, reținerea zborurilor și delimitarea terminalelor/ieșirilor la îmbarcare.

305. Operatorii de aeroporturi asigură locuri de parcare în aeroporturile internaționale pentru staționări de scurtă și lungă durată, utilizate de pasageri, vizitatori, echipaje și personal.

Subsecțiunea a 2-a

Măsuri pentru organizarea parcării aeronavelor

și pentru deservirea aeronavelor pe peron

306. În scopul accelerării procedurilor de procesare și operare a aeronavelor pe peron, precum și reducerii timpului de staționare a aeronavelor, se întreprind măsuri corespunzătoare pentru asigurarea unei parcări convenabile și deservirea aeronavelor de orice tip și categorie, având în vedere capacitatea infrastructurii aeroportuare (aeronave care execută zboruri regulate, neregulate sau operațiuni de aviație generală). În particular trebuie:

1) luate măsuri corespunzătoare pentru amplasarea optimă a locurilor de staționare a

aeronavelor cât mai aproape posibil de aerogară, cu scopul de a înlesni încărcarea și descărcarea acestora;

2) stabilite locuri pentru staționarea aeronavelor care nu se află în proces de încărcare sau descărcare la o distanță corespunzătoare în raport cu aerogara, cu scopul ca acestea să nu constituie un obstacol pentru traficul pe peron, precum și să fie luate măsurile corespunzătoare pentru utilizarea optimă a acestor locuri;

3) asigurată echiparea locurilor de staționare cu mijloace necesare pentru efectuarea rapidă a tuturor lucrărilor de deservire pe peron a aeronavelor;

4) acordată o atenție deosebită măsurilor aplicate la deservirea aeronavelor pe durata operațiunilor de îmbarcare și debarcare;

5) asigurate mijloacele corespunzătoare pentru alimentarea cu combustibil a aeronavelor;

6) asigurat transportul între locurile de staționare a aeronavelor pe peron și aerogară, atunci când acest lucru este impus de distanță și asigurarea securității aeronautice, ca urmare a utilizării optime a suprafeței de staționare;

7) prevăzute, atunci când este necesar, locuri pentru staționarea aeronavelor care execută zboruri internaționale, unde să se poată efectua inspectarea aeronavei, pasagerilor, membrilor echipajului și bagajului.

Subsecțiunea a 3-a

Pasageri, echipaje și bagaje care pleacă

307. Autoritățile publice competente asigură disponibilitatea mijloacelor de transport accesibile, care, în orele de lucru ale aeroportului, să facă permanent legătura între clădirile aerogării.

308. Autoritățile publice competente permit operatorilor de aeroporturi și operatorilor aeriени să ofere mijloace de înregistrare în afara aeroportului, cu condiția respectării tuturor regulilor de securitate, precum și altor cerințe pentru efectuarea controlului.

309. În scopul simplificării decolării aeronavelor, serviciile de securitate și/sau de control al frontierei asigură utilizarea unor metode eficiente de control al bagajelor și al pasagerilor.

310. Este necesar să se asigure intimitatea pasagerului la efectuarea controlului corporal al acestuia. În acest sens, vor exista spații separate, însă pot fi utilizate și paravane mobile. Controlul trebuie executat de un colaborator de același sex ca și pasagerul verificat.

311. Locurile de înregistrare a membrilor echipajului și încăperile de lucru se amplasează în așa mod, încât să se asigure accesul liber, fără obstacole și, în funcție de posibilități, să fie amplasate cât mai aproape una de alta.

312. Operatorii de aeroporturi furnizează servicii eficiente operatorilor aviației generale sau agentului/agenților lor luând în considerare necesitățile lor operaționale și administrative.

313. Autoritățile publice competente și operatorii de aeroporturi întreprind toate măsurile de rigoare pentru a asigura un număr suficient de canale de control, cu scopul ca procesarea pasagerilor și echipajelor de zbor care pleacă să se efectueze cu cele mai mici întârzieri. În cazul

unor posibile dificultăți, trebuie prevăzute existența unor canale suplimentare pentru direcționarea unor pasageri, fără a reține fluxul principal de pasageri.

Subsecțiunea a 4-a

Pasagerii, echipajele și bagajele care sosesc

314. Autoritățile publice competente și operatorii de aeroporturi întreprind toate măsurile de rigoare pentru a asigura un număr suficient de canale de control, cu scopul ca procesarea pasagerilor și echipajelor de zbor care sosesc să se efectueze cu cele mai mici întârzieri. În cazul unor posibile dificultăți, trebuie prevăzută existența unor canale suplimentare pentru direcționarea unor pasageri, fără a reține fluxul principal de pasageri.

315. Operatorul de aeroport asigură în zona de eliberare a bagajului existența unui spațiu suficient pentru ca pasagerii să poată ușor și repede să-și recunoască și să-și primească bagajul înregistrat.

316. În aeroporturile internaționale, în situațiile în care este justificat din punctul de vedere al volumului bagajului, în zona de eliberare a bagajului se asigură existența mijloacelor mecanizate de eliberare a bagajului, care transmit bagajul către pasageri, facilitând ridicarea acestuia.

317. Operatorii de aeroporturi internaționale din Republica Moldova asigură asistența pasagerilor la transportarea bagajului din zona de eliberare a bagajului către punctele situate cât mai aproape posibil de locurile de parcare a mijloacelor de transport terestru, pentru ieșirea de pe aeroport, sau între clădirile aerogării.

Subsecțiunea a 5-a

Tranzitul și transferul pasagerilor și al echipajelor

318. Autoritățile publice competente permit pasagerilor să rămână la bordul aeronavei, precum și autorizează îmbarcarea și debarcarea în timpul alimentării aeronavei cu combustibil, cu condiția respectării măsurilor necesare de siguranță a zborurilor și de securitate aeronautică.

319. Operatorii de aeroporturi oferă, în funcție de volumul traficului, spațiu suficient pentru amplasarea ghișeelor companiilor aeriene pentru procesarea pasagerilor, în zona tranzitului direct. Cerințele pentru spațiu și orele de activitate se coordonează între operatorii de aeroporturi și operatorii aerieni.

Subsecțiunea a 6-a

Diverse facilități și servicii în clădirile aerogării

320. Pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova sunt prevăzute încăperi pentru păstrarea bagajului, cu condiția respectării măsurilor de securitate aeronautică.

321. Aeroporturile internaționale din Republica Moldova sau operatorii aerieni, după caz, dispun de încăperi pentru depozitare bine protejate, destinate păstrării bagajelor nereclamate, neidentificate și direcționate greșit până la momentul în care acestea vor fi expediate, prezentate pentru eliberare sau nimicite în conformitate cu normele și procedurile aplicate pe teritoriul Republicii Moldova. Personalul autorizat al operatorilor aerieni sau al furnizorului de servicii de deservire la sol are acces la bagajele în cauză cel puțin în orele de lucru ale aeroportului.

322. Operatorii de aeroporturi asigură o astfel de planificare și organizare a facilităților din terminal încât publicul care nu călătorește să nu creeze obstacole în calea traficului de pasageri care sosesc sau pleacă.

323. Facilitățile pentru organizatorii de grupe/turnee în încăperile publice sau necontrolate din zonele de sosire și/sau plecare a pasagerilor se amplasează astfel încât să se evite crearea obstacolelor în calea fluxului de pasageri în clădirile terminalului.

324. AAC asigură aplicarea prevederilor Codului aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 referitoare la emiterea avizului pentru companiile de comerț cu amănuntul, care vor fi amplasate în așa mod încât să nu creeze obstacole fluxului de pasageri.

Subsecțiunea a 7-a

Facilități de manipulare și procesare a cargoului

și a poștei

325. Autoritățile publice competente adoptă măsurile necesare pentru ca aeronavele cargo și cargoul transportat cu aceste aeronave să fie acceptat și procesat în zona terminalului cargo al aeroportului.

326. Operatorii de aeroporturi în coordonare cu autoritățile publice competente asigură proiectarea adecvată și exploatarea terminalelor cargo și căilor de acces la acestea din direcția zonei necontrolate pentru a asigura accesul eficient.

327. Operatorii de aeroporturi, în coordonare cu autoritățile publice competente și în colaborare cu operatorii aerieni asigură proiectarea terminalelor cargo pentru a contribui la păstrarea mărfurilor și procesarea acestora în mod sigur, igienic și eficient conform cadrului normativ aplicabil.

328. Operatorii de aeroporturi și operatorii aerieni, după coordonare cu AAC, asigură conform prevederilor Codului aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 existența unor mijloace corespunzătoare pentru procesarea și păstrarea poștei în mod sigur și eficient în acele aeroporturi internaționale în care este justificat de volumul de poștă.

Secțiunea a 3-a

Mijloace necesare pentru întreprinderea măsurilor

de asigurare a sănătății publice, acordare a ajutorului

medical de urgență și organizare a carantinei

animalelor și plantelor

329. Autoritățile publice competente, în colaborare cu operatorul de aeroport, asigură aplicarea măsurilor cu privire la sănătatea publică, inclusiv a celor de carantină a persoanelor, animalelor și plantelor, pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova.

330. Autoritățile publice competente asigură existența, pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova sau în vecinătatea acestora, a facilităților și a serviciilor necesare pentru efectuarea vaccinării sau revaccinării și eliberarea certificatelor corespunzătoare.

331. Autoritățile publice competente asigură pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova existența facilităților necesare pentru efectuarea măsurilor sanitare și de carantină (în cazul transportării animalelor și plantelor) referitoare la aeronave, echipaje, pasageri, bagaje, cargou, poștă și provizii de bord.

332. Autoritățile publice competente asigură aplicarea măsurilor corespunzătoare pentru ca pasagerii și echipajele în tranzit, în timpul aflării în încăperile aeroportului, să nu fie supuși riscului de contaminare, precum și înțepăturilor insectelor purtătoare de boli infecțioase. În caz de necesitate, este prevăzută existența mijloacelor pentru transportarea pasagerilor și echipajelor către un alt terminal sau către aeroportul cel mai apropiat, fără a pune în pericol sănătatea acestora. Măsurile și mijloacele respective se asigură și față de animale.

333. Autoritățile publice competente, în colaborare cu operatorii de aeroporturi și operatorii aerieni, aplică toate măsurile de rigoare pentru a asigura ca procurarea, prepararea, prelucrarea, păstrarea și furnizarea produselor alimentare și a apei, destinate pentru a fi consumate atât în aeroport, cât și la bordul aeronavelor, să se efectueze cu respectarea cerințelor Regulamentului sanitar internațional (2005) și în conformitate cu regulile și recomandările OMS și ale Organizației pentru Alimentație și Agricultură a ONU.

334. Autoritățile publice competente, în colaborare cu operatorii de aeroporturi și operatorii aerieni, creează un sistem eficient de eliminare și neutralizare a excrementelor, reziduurilor, apei utilizate, deșeurilor, produselor alimentare neutilizate și interzise pentru a fi consumate și a altor substanțe care prezintă pericol pentru sănătatea persoanelor, animalelor sau pentru plante, în conformitate cu Regulamentului sanitar internațional (2005), recomandările corespunzătoare ale OMS și ale Organizației pentru Alimentație și Agricultură a ONU și reglementările naționale în domeniul aeroporturilor.

335. Operatorii de aeroporturi internaționale din Republica Moldova asigură existența personalului organizat, pregătit pentru intervenții imediate, dotat cu echipament și mijloace necesare pentru acordarea primului ajutor medical, iar în cazuri mai complicate se aplică măsuri pentru expedierea imediată a victimei către instituțiile medicale competente, stabilite în prealabil.

Secțiunea a 4-a

Facilități și servicii necesare pentru efectuarea

controlului în legătură cu procesarea și desfășurarea

activității organelor de control

336. Autoritățile publice competente acordă servicii gratuite suficiente în așa mod încât acestea să corespundă necesităților reale și, respectiv, traficului, pe parcursul programului de lucru stabilit de către aceste autorități.

337. În conformitate cu prevederile cerințelor tehnice „Servicii de informare aeronautică” aprobate de AAC, autoritățile publice competente sunt obligate să publice informația cu privire la tipurile de control (vamal, de frontieră, sanitar), precum și programul de lucru pentru efectuarea acestora pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova.

338. Suplimentar la serviciile menționate la pct. 336 și 337 autoritățile publice competente, operatorii de aeroporturi și operatorii aerieni pot oferi servicii îmbunătățite pentru utilizatori (pasageri, operatorii aerieni și alte părți interesate care pot beneficia ca urmare a serviciului propus), care pot fi furnizate în mod voluntar sau gratuit ori contra cost. La stabilirea mărimii plății,

se va avea în vedere faptul ca aceasta să nu să depășească nivelul necesar pentru recuperarea costurilor asociate serviciului furnizat.

339. Autoritățile publice competente adoptă măsurile respective pentru a permite aflarea pe teritoriul Republicii Moldova a reprezentanților autorităților publice din alte state, în vederea examinării aeronavelor, pasagerilor, bagajului, cargoului și documentelor care urmează a fi supuse procedurilor vamale, de frontieră, sanitare și de carantină (la transportarea animalelor și plantelor), înainte de decolarea aeronavei către statul reprezentantului, dacă aceste măsuri vor contribui la simplificarea formalităților cu privire la procedurile de control la sosirea în acel stat.

Secțiunea a 5-a

Pasageri nedisciplinați

340. Autoritățile publice competente asigură un nivel înalt de informare a pasagerilor privind inadmisibilitatea și posibilele consecințe pentru comportamentul nedisciplinat sau încălcarea ordinii de comportament în incinta infrastructurii aeroportuare și la bordul aeronavelor pentru a preveni comportamentul nedisciplinat.

341. Autoritățile publice competente trebuie să întreprindă măsuri pentru a se asigura că personalul relevant este instruit în partea ce ține de identificarea și gestionarea situațiilor cu implicarea pasagerilor nedisciplinați.

Secțiunea a 6-a

Facilități pentru pasageri

342. În cazul în care este justificat de volumul traficului, autoritățile publice competente asigură ca operatorii de aeroporturi să pună la dispoziție în sala de plecări și tranzit din aerogări a camerelor de îngrijire a copiilor, care să fie suficient de spațioase și dotate cu mijloace necesare pentru îngrijirea copiilor, precum și a încăperilor speciale pentru prunci/copii mici însoțiți de către părinți sau tutore. Aceste camere sunt marcate cu semne corespunzătoare.

343. Autoritățile publice competente care supraveghează introducerea și scoaterea valutei străine prevăd eliberarea pentru pasageri, la sosirea pe teritoriul Republicii Moldova, a documentelor cu privire la valuta de care dispun și permit pasagerilor în cauză, la plecare din Republica Moldova, să scoată această valută în conformitate cu prevederile cadrului normativ aplicabil.

344. Persoanele fizice rezidente și nerezidente au dreptul la intrarea în Republica Moldova de a introduce numerar în valută națională, precum și numerar și cecuri de călătorie în valută străină, în conformitate cu prevederile Legii nr. 62/2008 privind reglementarea valutară.

345. Autoritățile publice competente asigură ca operatorul de aeroport să furnizeze pasagerilor informații despre transportul terestru disponibil în aeroport.

346. Autoritățile publice competente creează condiții corespunzătoare pentru ca, în timpul convenabil pentru persoanele care utilizează transportul aerian, pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova să se efectueze schimbul oficial al valutei străine prin intermediul instituțiilor de stat sau prin intermediul agențiilor particulare, autorizate corespunzător. Aceste condiții se creează pentru pasagerii care sosesc și care pleacă.

Capitolul VIII

ATERIZAREA PE AEROPORTURILE DIN REPUBLICA MOLDOVA,

ALTELE DECÂT AEROPORTURILE INTERNAȚIONALE

Secțiunea 1

Dispoziții generale

347. Autoritățile publice competente acordă orice ajutor aeronavei care, din cauze ce nu depind de comandantul aeronavei, a aterizat pe un aeroport din Republica Moldova, altul decât aeroportul internațional, reducând la minimum procedurile și formalitățile de control.

348. Comandantul aeronavei sau următorul în grad membru al echipajului de zbor informează, cât mai rapid posibil, autoritățile publice competente despre aterizarea efectuată.

Secțiunea a 2-a

Escală de scurtă durată

349. Dacă este evident că aeronava poate să-și reia zborul într-o perioadă de timp relativ scurtă, se aplică acțiunile de la pct. 350-352.

350. Măsurile de control se reduc la asigurarea plecării aeronavei cu aceeași încărcătură la bord cu care a sosit. Dacă încărcătura sau o parte din aceasta, din motive operaționale sau din alte motive, nu poate fi transportată cu aceeași cursă, autoritățile publice competente întreprind măsurile necesare prevăzute de cadrul normativ aplicabil, în vederea transportării rapide a încărcăturii în cauză către punctul de destinație.

351. În caz de necesitate, autoritățile publice competente stabilesc o zonă corespunzătoare, aflată sub supravegherea acestora, în care pasagerii și echipajul se pot afla pe parcursul staționării.

352. Comandantul aeronavei solicită autorizarea pentru decolare (fără a lua în considerare autorizarea organului care furnizează servicii de navigație aeriană) de la AAC.

Secțiunea a 3-a

Nereluarea zborului

353. Dacă este evident că decolarea aeronavei se amână pentru o perioadă considerabilă de timp sau că aceasta nu este în stare să-și continue zborul, se aplică acțiunile de la pct. 354-357.

354. În cazul în care comandantul aeronavei așteaptă indicații de la autoritățile publice competente sau dacă acesta sau membrii echipajului nu pot contacta autoritățile respective, comandantul aeronavei este în drept să întreprindă orice măsuri urgente, pe care le consideră necesare, pentru asigurarea sănătății și siguranței pasagerilor și membrilor echipajului și pentru evitarea pierderii sau reducerii la minimum a deteriorării aeronavei și încărcăturii acesteia.

355. Pasagerilor și membrilor echipajului li se va permite să beneficieze de toate comoditățile corespunzătoare până la finalizarea formalităților necesare, dacă aceste formalități nu pot fi efectuate într-o perioadă scurtă de timp.

356. În cazul necesității descărcării de la bordul aeronavei a cargoului, proviziilor de bord și bagajului neînsoțit, din motive de siguranță, acestea sunt amplasate în zona învecinată

supravegheată și securizată și rămân în această zonă până la finalizarea formalităților.

357. Procesarea poștei se efectuează în conformitate cu prevederile actelor Uniunii Poștale Universale.

Capitolul IX

PREVEDERI SUPLIMENTARE CU PRIVIRE

LA FACILITĂȚI

Secțiunea 1

Garanții și exceptări cu privire la rechiziții

și confiscări

358. În cazul în care autoritățile publice competente solicită operatorilor aerieni garanții în ceea ce privește respectarea obligațiilor lor în conformitate cu cadrul normativ al Republicii Moldova cu privire la vamă, frontieră, sănătatea publică, carantina animalelor și plantelor și alte acte normative, operatorilor aerieni li se va permite, atunci când aceasta este posibil, utilizarea unei garanții unice care să cuprindă toate obligațiunile.

359. Aeronavele, echipamentul la sol, echipamentul de securitate, piesele de schimb și materialele tehnice ale companiilor aeriene care se află pe teritoriul Republicii Moldova (cu excepția companiilor aeriene din Republica Moldova) și care sunt destinate pentru asigurarea serviciilor aeriene internaționale în Republica Moldova trebuie exonerate de prevederile actelor normative naționale care prevăd rechiziția sau confiscarea aeronavelor, echipamentelor, pieselor de schimb sau materialelor, destinate pentru uz public, cu excepția situațiilor în care dreptul de confiscare se aplică ca urmare a încălcării cadrului normativ al Republicii Moldova.

Secțiunea a 2-a

Facilități în cazul operațiunilor de căutare, salvare,

investigare a accidentelor aeronautice și recuperare a bunurilor

360. În conformitate cu prevederile cadrului normativ cu privire la gestionarea situațiilor de urgență generate de producerea unui accident de aviație civilă pe teritoriul Republicii Moldova și cu privire la investigația accidentelor și incidentelor în transporturi, autoritățile publice competente aplică măsurile corespunzătoare pentru asigurarea acordării imediate a accesului provizoriu pe teritoriul Republicii Moldova a personalului calificat, necesar pentru operațiunile de căutare și salvare, investigare a accidentelor aeronautice, reparație sau recuperare a bunurilor, ca urmare a dispariției sau deteriorării aeronavei.

361. La asigurarea accesului imediat pe teritoriul Republicii Moldova a personalului menționat la pct. 360, dacă pentru accesul respectiv este necesar un document corespunzător, autoritățile publice competente nu solicită niciun document de călătorie decât prezentarea pașaportului.

362. În cazul în care autoritățile publice competente solicită personalului menționat la pct. 360 prezentarea vizelor de intrare, la necesitate și prin excepție, autoritățile publice competente eliberează vizele respective la sosirea pe teritoriul Republicii Moldova sau contribuie prin alte modalități la accesul în țară, dacă personalul în cauză dispune de documente de deplasare

corespunzătoare eliberate de către autoritățile competente din statul acestuia.

363. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale asigură informarea autorităților publice competente referitor la prevederile cadrului normativ cu privire la investigația accidentelor și incidentelor în transporturi și prevederile prezentului Program în partea ce ține de simplificarea formalităților, în cazul investigării accidentelor și incidentelor aeronautice. În legătură cu aceasta, autoritățile publice competente recunosc necesitatea ca experții pentru investigarea accidentelor și incidentelor să aibă posibilitatea de a organiza transportul către locul accidentului sau incidentului aeronautic și, în caz de necesitate, acordă asistență experților în cauză.

364. Autoritățile publice competente simplifică procedurile cu privire la accesul provizoriu pe teritoriul Republicii Moldova a tuturor aeronavelor, instrumentelor, pieselor de schimb și echipamentelor, necesare pentru operațiunile de căutare, salvare, investigare a accidentelor aeronautice, reparație și recuperare a bunurilor, care se efectuează în legătură cu deteriorarea aeronavei ce aparține altui stat. Mijloacele în cauză urmează să fie introduse temporar pe teritoriul Republicii Moldova, cu scutirea de la plata drepturilor de import și altor impozite sau taxe, precum și fără aplicarea regulilor cu privire la limitarea importului mărfurilor pe teritoriul Republicii Moldova, conform cadrului normativ aplicabil.

365. Prevederile pct. 364 nu exclud, în caz de necesitate, aplicarea măsurilor sanitare și de carantină a animalelor și plantelor.

366. Autoritățile publice competente simplifică procedurile cu privire la scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova atât a aeronavelor distruse, cât și a aeronavelor care s-au aflat pe teritoriul țării pentru acordarea ajutorului, precum și a instrumentelor, pieselor de schimb și echipamentului, care au fost introduse în Republica Moldova pentru operațiunile de căutare, salvare, investigare a accidentelor aeronautice, reparație și recuperare a bunurilor.

367. Asupra aeronavelor deteriorate sau a părților acestora, asupra tuturor proviziilor de bord sau cargoului aflat la bordul acestor aeronave, precum și asupra tuturor aeronavelor, instrumentelor, pieselor de schimb și echipamentelor, introduse provizoriu pe teritoriul Republicii Moldova pentru operațiunile de căutare, salvare, investigare a accidentelor aeronautice, reparație și recuperare a bunurilor, care nu au fost scoase de pe teritoriul Republicii Moldova în termenele stabilite de către autoritățile publice competente, se extinde acțiunea actelor normative naționale corespuanzătoare.

368. Dacă în legătură cu investigarea accidentului aeronautic este necesar de a expedia o parte sau părți ale aeronavei deteriorate pe teritoriul altui stat pentru efectuarea investigării tehnice sau încercărilor, autoritățile publice competente asigură expedierea imediată a părții sau părților respective. Autoritățile publice competente facilitează restituirea acestor părți, dacă autoritățile publice competente implicate în investigarea accidentului solicită aceste părți pentru finalizarea investigației.

Secțiunea a 3-a

Zboruri pentru acordarea ajutorului în cazul calamităților naturale și catastrofelor antropogene care prezintă pericol grav pentru sănătatea oamenilor și pentru mediu, precum și în cazul situațiilor excepționale care necesită asistența din partea ONU

369. Autoritățile publice competente simplifică procedurile cu privire la sosirea, plecarea și tranzitul prin teritoriul Republicii Moldova a aeronavelor care execută zboruri pentru acordarea ajutorului, organizate de către organizațiile internaționale recunoscute de către ONU sau în numele

acestora, sau de către state sau în numele acestora, și asigură aplicarea tuturor măsurilor pentru executarea în siguranță a acestor zboruri. Asemenea zboruri se efectuează în cazul calamităților naturale și catastrofelor antropogene care prezintă pericol grav pentru sănătatea oamenilor și mediul ambiant, precum și în cazul situațiilor excepționale care necesită asistența ONU. Executarea acestor zboruri începe cât mai repede posibil din momentul când s-a ajuns la înțelegerea pentru acordarea ajutorului.

370. Autoritățile publice competente asigură ca personalul și obiectele transportate în cadrul zborurilor pentru acordarea ajutorului, în conformitate cu prevederile pct. 369, să fie admise fără întârziere pe teritoriul Republicii Moldova.

Secțiunea a 4-a

Poluarea mării și operațiuni de salvare

371. În situații excepționale, autoritățile publice competente simplifică procedurile cu privire la tranzitul prin teritoriul Republicii Moldova al aeronavelor utilizate în lupta contra poluării mărilor ori pentru prevenirea poluării acestora sau în alte operațiuni, necesare pentru asigurarea siguranței pe mare, siguranței populației sau protecției mediului maritim.

372. În situații excepționale, autoritățile publice competente, în măsura posibilităților, simplifică procedurile cu privire la tranzitul prin teritoriul Republicii Moldova al persoanelor, cargoului, materialelor și echipamentelor necesare pentru efectuarea operațiunilor de salvare menționate la pct. 371.

Secțiunea a 5-a

Aplicarea Regulamentului sanitar internațional și prevederilor aferente acestuia

373. Autoritățile publice competente își conformează activitatea cu prevederile Regulamentului sanitar internațional (2005).

374. Autoritățile publice competente adoptă toate măsurile posibile pentru ca instituțiile care efectuează vaccinări să utilizeze forme internaționale tipizate ale certificatelor de vaccinare sau profilaxie, cu scopul de a asigura recunoașterea acestora în conformitate cu prevederile art. 36 și anexei nr. 6 la Regulamentul sanitar internațional (2005), în vederea asigurării recunoașterii uniforme.

375. Autoritățile publice competente adoptă măsurile corespunzătoare pentru ca toate companiile aeriene și instituțiile să aibă posibilitatea de a informa pasagerii, cu suficient timp înainte de decolare, despre vaccinările solicitate de către autoritățile statelor de destinație, precum și pentru a elibera pasagerilor certificatele tipizate de vaccinare sau profilaxie conform formei stabilite în art. 36 și în anexa nr. 6 la Regulamentul sanitar internațional (2005).

376. Comandatul aeronavei asigură informarea imediată a organului de dirijare a traficului aerian despre orice suspiciune de boală infecțioasă pentru asigurarea prezenței personalului medical și echipamentului special, necesare pentru a acorda asistență medicală persoanelor la sosirea aeronavei în cauză.

377. Suspiciunile de boală infecțioasă care necesită o evaluare suplimentară, pot apărea în cazul în care persoana are febră (38 C°/100 F° sau mai mare) asociată cu unul sau mai multe semne

sau simptome: starea de sănătate evident rea; tuse persistentă; afecțiuni respiratorii; diaree persistentă; vome persistente; erupții cutanate; vânătăi sau sângerări fără leziuni anterioare; sau confuzie de debut recent.

378. În cazul unei boli transmisibile suspectate la bordul unei aeronave, pilotul comandant respectă protocoalele și procedurile operatorului aerian, suplimentar prevederilor legale ce țin de sănătate din țările de plecare și/sau destinație. Prevederile respective se regăsesc în Publicația de Informare Aeronautică ale statelor respective.

379. Cerințele tehnice referitoare la operațiunile aeriene prevăd medicamentele care trebuie să se afle la bordul aeronavei, iar în Doc. 4444 sunt specificate procedurile urmate de comandantul aeronavei în timpul comunicării cu organul de dirijare a traficului aerian.

380. În cazurile când sănătatea publică este amenințată și când autoritățile din domeniul ocrotirii sănătății din Republica Moldova solicită prezentarea informației referitoare la itinerarul pasagerilor și/sau echipajelor de zbor sau informației de contact pentru depistarea persoanelor care ar putea să fi fost expuși unei boli contagioase, autoritățile publice competente aprobă „Formularul de localizare a pasagerului”, stabilit în anexele nr. 23 - 25, în calitate de document unic utilizat în acest scop.

381. Autoritățile publice competente asigură un număr suficient de formulare în aeroporturile internaționale, care se distribuie operatorilor aerieni, pentru a fi completate de pasageri și echipajul de zbor.

Secțiunea a 6-a

Planul național de acțiuni în domeniul aviației în

cazul declanșării unei epidemii

382. Autoritățile publice competente adoptă planul național de acțiuni în domeniul aviației în cazul declanșării unei epidemii care creează risc pentru sănătatea publică sau conduce la apariția unei situații excepționale în domeniul sănătății publice de importanță internațională.

383. Planul național de acțiuni în domeniul aviației este elaborat conform recomandărilor de pe pagina web a OACI - Aviation medicine.

384. Organele de dirijare a traficului aerian asigură planificarea în cazul declanșării unei situații neprevăzute sau dispun de planuri de acțiuni de urgență pe aerodrom, în cazuri excepționale în domeniul sănătății publice de importanță internațională, în conformitate cu prevederile cerințelor tehnice „Servicii de trafic aerian” și „Proiectarea și exploatarea aerodromurilor” aprobate de AAC.

Secțiunea a 7-a

Facilitarea transportului persoanelor cu dizabilități

385. Prezenta secțiune stabilește normele pentru protecția și acordarea de asistență persoanelor cu dizabilități care apelează sau intenționează să apeleze la servicii de transport aerian comercial pentru pasageri la plecarea de la, în tranzit prin sau la sosirea pe un aeroport situat pe teritoriul Republicii Moldova atât pentru a le proteja de discriminări, cât și pentru a le garanta acordarea de asistență pentru acestea.

386. Prevederile pct. 394-398 și 414 se aplică și pasagerilor care pleacă de pe un aeroport situat într-o țară terță spre un aeroport situat pe teritoriul Republicii Moldova, în cazul în care transportatorul aerian efectiv este din Republica Moldova.

387. Prezenta secțiune nu aduce atingere drepturilor pasagerilor stabilite prin Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836/2012. În măsura în care dispozițiile prezentei secțiuni se află în contradicție cu cele din Regulamentul privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 971/2017, prezenta secțiune prevalează.

388. Persoanelor cu dizabilități, atunci când călătoresc pe calea aerului, pentru a le proteja de discriminări, li se acordă asistență specială care să corespundă nevoilor speciale ale acestora, în egală măsură cu cea acordată publicului larg. Asistența se oferă de către autoritățile publice competente, transportatorii aerieni, operatorii de aeroporturi din Republica Moldova, agenții de handling și tur-operatorii într-un mod care să asigure demnitatea persoanei.

389. Autoritățile publice competente, transportatorii aerieni, operatorii de aeroporturi, agenții de handling și tur-operatorii colaborează între ei în vederea întreprinderii măsurilor necesare pentru asigurarea accesibilității persoanelor cu dizabilități la toate genurile de servicii prestate pasagerilor pe parcursul călătoriei, de la sosirea în aeroportul de plecare până la părăsirea aeroportului de destinație.

390. Autoritățile publice competente, în comun cu transportatorii aerieni, operatorii de aeroporturi și agenții de handling din Republica Moldova, stabilesc și publică standarde uniforme minime de acces la serviciile de transport aerian pentru persoanele cu dizabilități din momentul sosirii pe aeroportul de plecare până la părăsirea aeroportului de destinație. La stabilirea standardelor menționate mai sus, se ține seama de politicile recunoscute pe plan internațional și de codurile de conduită cu privire la facilitarea transportului persoanelor cu dizabilități, în special Codul de conduită al CEAC, în domeniul serviciilor de handling la sol a persoanelor cu dizabilități.

391. Persoanelor cu dizabilități, atunci când călătoresc pe calea aerului, autoritățile publice competente, în comun cu transportatorii aerieni, operatorii aeroporturilor, agenții de handling și tur-operatorii, li se oferă informația necesară, într-un format accesibil pentru persoanele cu deficiențe cognitive și senzoriale, pe parcursul călătoriei, în funcție de necesitățile acestora.

392. Reprezentanții operatorilor de aeroporturi, transportatorii aerieni și tur-operatorii aplică măsurile necesare pentru ca persoanele cu dizabilități să fie informate despre modul în care trebuie să procedeze în oricare dintre următoarele situații:

- 1) după procurarea biletului de călătorie pe calea aerului;
- 2) după consultarea orarelor curselor;
- 3) după rezervare;
- 4) pe aeroport;
- 5) în aerogară;
- 6) înainte de decolare, în timpul zborului și după aterizare.

393. Transportatorul aerian sau agentul acestuia pune la dispoziția publicului, în formate

accesibile și cel puțin în aceleași limbi în care sunt formulate informațiile puse la dispoziția celorlalți pasageri, normele de siguranță pe care le aplică în cazul transportului persoanelor cu dizabilități, precum și toate restricțiile privind transportul acestora sau al dispozitivelor de asistență, în funcție de dimensiunile aeronavei. Tur-operatorul pune la dispoziție aceste norme de siguranță și restricții pentru zboruri incluse în pachetele de călătorie, pachetele de vacanță și circuitele pe care le organizează, vinde sau oferă spre vânzare.

394. Transportatorul aerian, agentul acestuia sau tur-operatorul nu refuză pe motiv de dizabilitate:

1) să accepte o rezervare pentru un zbor care pleacă de la sau sosește la un aeroport pentru care se aplică prevederile prezentului capitol;

2) să îmbarce oricare persoană cu dizabilități la un astfel de aeroport cu condiția ca persoana respectivă să dețină un bilet valid și o rezervare.

395. Fără a aduce atingere dispozițiilor pct. 394, un transportator aerian, agentul acestuia sau un tur-operator pot refuza să accepte rezervarea sau îmbarcarea unei persoane cu dizabilități doar în următoarele cazuri:

1) pentru a se supune cerințelor de siguranță aplicabile stabilite de cadrul normativ internațional, european sau intern sau pentru a se supune cerințelor de siguranță stabilite de AAC care a eliberat certificatul de operator aerian transportatorului aerian respectiv;

2) dacă dimensiunile aeronavei sau ale ușilor acesteia fac îmbarcarea sau transportul respectivei persoane cu dizabilități imposibile.

396. În cazul refuzului de a accepta rezervarea pe motivele menționate la pct. 395, transportatorul aerian, agentul acestuia sau tur-operatorul depun toate eforturile pentru a propune o alternativă acceptabilă persoanei respective.

397. Fiecare persoană cu dizabilități căreia i-a fost refuzată îmbarcarea pe motiv de dizabilitate și fiecare persoană care însoțește respectiva persoană, în conformitate cu pct. 420, are dreptul la restituire sau rerutare, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului de îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.836/2012. Dreptul la alegerea unui zbor de întoarcere sau rerutare este condiționat de respectarea tuturor cerințelor de siguranță.

398. În situația în care un transportator aerian, agentul acestuia sau un tur-operator exercită o derogare în conformitate cu pct. 395-397 și 420, acesta comunică imediat motivele persoanei cu dizabilități. La cerere, transportatorul aerian, agentul acestuia sau tur-operatorul, în decurs de cinci zile lucrătoare de la adresarea cererii, comunică aceste motive în scris persoanei cu dizabilități.

399. Transportatorii aeriene, agenții acestora și tur-operatorii iau toate măsurile necesare pentru recepționarea, la toate punctele lor de vânzare de pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la punctele de vânzare în afara Republicii Moldova, inclusiv de vânzare prin telefon și internet, a notificărilor de solicitare de asistență adresate de persoanele cu dizabilități.

400. În situația în care un transportator aerian, agentul acestuia sau un tur-operator recepționează o notificare de solicitare de asistență cu cel puțin 48 de ore înainte de ora de plecare publicată a unui zbor, transmite informația respectivă cu cel puțin 36 de ore înainte de ora de plecare publicată a unui zbor:

1) operatorilor de aeroporturi de plecare, sosire și tranzit; precum și

2) transportatorului aerian efectiv, în situația în care rezervarea nu s-a efectuat pentru transportatorul respectiv, cu excepția cazului în care identitatea transportatorului aerian nu este cunoscută la momentul notificării, caz în care informația se transmite cât mai curând posibil.

401. În situația în care un transportator aerian, agentul acestuia sau un tur-operator nu recepționează o notificare de solicitare de asistență cu cel puțin 48 de ore înainte de ora de plecare publicată a unui zbor, acesta transmite informația celor indicați în pct. 400 cu cel puțin 36 de ore înainte de ora de plecare publicată a unui zbor.

402. Cât mai curând posibil de la decolarea aeronavei, transportatorul aerian efectiv comunică operatorului de aeroport de destinație, în situația în care este situat pe teritoriul Republicii Moldova și/sau pe teritoriul Uniunii Europene, numărul persoanelor cu dizabilități aflate la bordul aeronavei care necesită asistența specificată la pct. 404, precum și natura asistenței respective.

403. Operatorul de aeroport întreprinde toate măsurile necesare pentru ca instalațiile și serviciile de pe aeroport să satisfacă necesitățile persoanelor cu dizabilități.

404. Operatorul de aeroport este responsabil pentru asigurarea următoarelor genuri de asistență, fără perceperea unor taxe suplimentare de la persoanele cu dizabilități:

1) comunicarea sosirii la un aeroport și solicitarea de asistență la punctele stabilite în interiorul și exteriorul clădirilor terminalelor, conform pct. 406;

2) deplasarea de la un punct desemnat la ghișeul de îmbarcare;

3) îmbarcarea și înregistrarea bagajelor;

4) deplasarea de la ghișeul de îmbarcare spre aeronavă cu îndeplinirea procedurilor legate de emigrare, vamă și securitate;

5) îmbarcarea la bordul aeronavei cu ajutorul lifturilor, fotoliilor rulante sau altui tip de asistență necesară, după caz;

6) deplasarea de la ușa aeronavei spre locurile atribuite;

7) depozitarea și recuperarea bagajului de la bordul aeronavei;

8) deplasarea de la locurile atribuite spre ușa aeronavei;

9) debarcarea de la bordul aeronavei cu ajutorul lifturilor, fotoliilor rulante sau altui tip de asistență necesară, după caz;

10) deplasarea de la aeronavă spre sala de preluare a bagajelor cu îndeplinirea procedurilor legate de emigrare și vamă;

11) deplasarea de la sala de preluare a bagajelor spre un punct desemnat;

11) asigurarea accesului la zborurile de conexiune, în caz de tranzit, cu furnizarea asistenței în zbor și la sol, precum și în interiorul terminalelor și între acestea, după caz;

12) deplasarea spre grupurile sanitare, dacă este necesar;

13) înlocuirea temporară a echipamentelor de mobilitate deteriorate sau pierdute, dar nu neapărat după principiul identității articolului respectiv;

14) handling-ul la sol a câinilor utilitari recunoscuți, după caz;

15) comunicarea informației cu privire la zboruri în formate accesibile;

16) în cazul în care o persoană cu dizabilități este asistată de o persoană însoțitoare, această persoană trebuie, dacă se solicită acest lucru, să aibă permisiunea de a furniza asistența necesară la aeroport și la îmbarcare, respectiv debarcare;

17) handling-ul la sol al tuturor tipurilor de echipament de mobilitate, inclusiv echipamente de tipul fotoliilor rulante electrice care respectă obligația de preaviz de 48 de ore și posibila limitare de spațiu la bordul aeronavei, precum și cadrul normativ relevant referitor la transportul bunurilor periculoase.

405. În scopul facilitării deplasării persoanelor cu dizabilități între aeronavă și aerogară atât la sosire, cât și la decolare, operatorul de aeroport asigură, în caz de necesitate, punerea la dispoziție a sistemelor de ridicare sau altor dispozitive corespunzătoare, în cazul lipsei rampelor telescopice pentru pasageri.

406. În cooperare cu utilizatorii aeroportuari, prin Comitetul utilizatorilor aeroportuari, în cazul în care acesta există, și organizațiile care reprezintă persoanele cu dizabilități, operatorul de aeroport stabilește, ținând seama de condițiile locale, de punctele speciale de sosire și plecare în incinta aeroportului sau la un punct aflat sub controlul direct al operatorului de aeroport, atât în interiorul, cât și în exteriorul clădirilor terminalului, la care persoanele cu dizabilități să-și poată anunța cu ușurință sosirea la aeroport și să solicite asistență. Acestea trebuie amplasate cât mai aproape posibil de intrarea și/sau ieșirea principală, iar căile de acces trebuie să fie libere de obstacole, în scopul asigurării mișcării pe teritoriul aeroportului. Punctele de sosire și plecare sunt clar indicate și oferă informații elementare despre aeroport în formate accesibile.

407. Operatorul de aeroport creează condiții corespunzătoare pentru parcare mijloacelor de transport ale persoanelor cu dizabilități locomotorii și aplică măsurile corespunzătoare pentru facilitarea deplasării lor între locurile de parcare și terminalele aeroportului.

408. În cazul în care o persoană cu dizabilități ajunge la un aeroport în vederea călătoriei pe calea aerului, operatorul de aeroport este responsabil de asigurarea acordării de asistență specificată la pct. 404, astfel încât persoana respectivă să poată să se îmbarce pentru zborul pentru care deține o rezervare, cu condiția ca notificarea privind solicitarea specială pentru astfel de asistență să fi fost adresată transportatorului aerian, agentului acestuia sau tur-operatorului respectiv cu cel puțin 48 de ore înainte de ora de plecare publicată a zborului respectiv. Această notificare vizează zborul retur, în situația în care zborul de plecare și zborul retur au fost contractate la același transportator aerian.

409. În cazul în care nu se adresează o notificare în conformitate cu pct. 408, operatorul de aeroport depune toate eforturile posibile să ofere asistența specificată la pct. 404, astfel încât persoana respectivă să se poată îmbarca pentru zborul pentru care deține rezervare.

410. Dispozițiile pct. 408 se aplică cu condiția ca:

1) persoana să se prezinte la ghișeul de îmbarcare:

a) la ora prevăzută în avans și în formă scrisă (inclusiv prin mijloace electronice) de către

transportatorul aerian, agentul acestuia sau tur-operatorul; sau

b) în situația în care nu este prevăzută nici o oră, cu cel puțin 60 de minute înainte de ora de plecare publicată;

2) persoana să ajungă la un punct din incinta aeroportului, desemnat în conformitate cu pct. 406:

a) la ora prevăzută în avans și în formă scrisă (inclusiv prin mijloace electronice) de către transportatorul aerian, agentul acestuia sau tur-operatorul; sau

b) în situația în care nu este prevăzută nici o oră, cu cel puțin 120 de minute înainte de ora de plecare publicată.

411. La sosirea pe calea aerului a unei persoane cu dizabilități la un aeroport pentru care se aplică prevederile prezentului capitol, operatorul de aeroport este responsabil de asigurarea asistenței specificate la pct. 404, astfel încât persoana să poată ajunge la punctul de plecare de la aeroport, așa cum se menționează la pct. 406.

412. Exceptând aeroporturile pe care se înregistrează un trafic anual de mai puțin de 150 000 de mișcări de pasageri comerciali, operatorul de aeroport stabilește și publică standardele de calitate cu privire la asistența specificată la pct. 404 și determină cerințele de resurse în vederea îndeplinirii acestora, în colaborare cu utilizatorii aeroportuari, prin Comitetul utilizatorilor aeroportuari, în cazul în care există, și organizațiile care reprezintă persoanele cu dizabilități. AAC supraveghează modul în care sunt respectate aceste standarde de calitate.

413. Transportatorul aerian și operatorul de aeroport pot conveni ca, pentru pasagerii pe care transportatorul respectiv îi transportă spre și dinspre aeroport, entitatea de administrare a aeroportului să furnizeze asistență la un standard mai înalt decât standardele menționate la pct. 412 sau să furnizeze servicii suplimentare față de cele specificate la pct. 404.

414. Operatorul de aeroport poate oferi el însăși asistența respectivă. Pentru a-și îndeplini responsabilitatea și sub rezerva permanentă a obligației de respectare a standardelor de calitate menționate la pct. 412, operatorul de aeroport poate încheia contracte cu una sau cu mai multe părți pentru furnizarea de asistență. În cooperare cu utilizatorii aeroportuari, prin Comitetul utilizatorilor aeroportuari, în cazul în care acesta există, operatorul de aeroport poate încheia unul sau mai multe contracte din proprie inițiativă sau la solicitare, inclusiv primite din partea unui transportator aerian, și ținând seama de serviciile existente la respectivul aeroport. În eventualitatea refuzului unei astfel de solicitări, operatorul de aeroport furnizează o justificare scrisă.

415. Transportatorul aerian, la rândul său, oferă următoarele genuri de asistență fără perceperea unei taxe suplimentare persoanei cu dizabilități care pleacă de pe un aeroport, sosește sau îl tranzitează, cu condiția ca persoana respectivă să îndeplinească condițiile stabilite în pct. 408 și 410:

1) transportul câinilor utilitari recunoscuți în cabină și care se vor afla lângă locul persoanei cu dizabilități, sub rezerva reglementărilor naționale sau ale transportatorului aerian;

2) în afara echipamentelor medicale, transportul a maximum două dispozitive de asistare pentru o persoană cu dizabilități, inclusiv fotolii rulante electrice (sub rezerva obligației de preaviz de 48 de ore și a posibilei limitări de spațiu, greutate și cerințe de siguranță la bordul aeronavei sau cu recunoașterea dispozitivelor respective în calitate de bagaje prioritare, precum și sub rezerva aplicării cadrului normativ relevant în materie de bunuri periculoase;

3) comunicarea informației esențiale cu privire la zbor în formate accesibile;

4) depunerea tuturor eforturilor posibile în vederea adaptării locului atribuit la bordul aeronavei la necesitățile persoanelor cu dizabilități ca urmare a solicitării acestui serviciu, sub rezerva cerințelor de siguranță și disponibilitate;

5) asistență la deplasarea spre grupurile sanitare, dacă este necesar;

6) în cazul în care o persoană cu dizabilități este asistată de o persoană însoțitoare, transportatorul aerian depune toate eforturile posibile de a atribui persoanei respective un loc lângă persoana cu dizabilități.

416. Transportatorii aerieni asigură aplicarea măsurilor corespunzătoare pentru ca pasagerii cu diferite tipuri de dizabilități să aibă posibilitatea de a recepționa informația despre serviciile acordate în timpul zborului, în format accesibil.

417. Transportatorii aerieni asigură că aeronavele, recent puse în exploatare sau după o reechipare considerabilă, trebuie, în cazul în care tipul, capacitatea și configurația aeronavei permite, să corespundă standardelor uniforme minime de accesibilitate la echipamentul de bord, care să includă brațe escamotabile pentru fotolii, fotolii de bord, WC-uri accesibile, precum și iluminare și pictograme potrivite.

418. Transportatorii aerieni prevăd în manualele operaționale proceduri cu privire la deservirea și transportarea persoanelor cu dizabilități.

419. Persoanelor cu dizabilități li se acordă dreptul de a călători pe calea aerului fără a dispune de o autorizație medicală. Transportatorilor aerieni li se permite de a solicita persoanelor cu dizabilități obținerea unei autorizații medicale pentru efectuarea călătoriei pe calea aerului, atunci când, din motive de sănătate, nu este clar dacă persoanele respective sunt apte pentru călătorie și ar putea periclita siguranța sau sănătatea lor sau a altor pasageri.

420. Persoanelor cu dizabilități li se acordă dreptul de a decide personal dacă au nevoie de un însoțitor. În situațiile în care este necesară prezența însoțitorului, autoritățile publice competente încurajează transportatorii aerieni să acorde reduceri la transportarea persoanei în calitate de însoțitor.

421. Cu respectarea aceluiași condiții menționate la pct. 395, transportatorul aerian, agentul acestuia sau un tur-operator poate solicita un însoțitor doar în cazul în care este evident că persoana cu dizabilitate este dependentă de însoțitor, capabil să ofere asistența necesară persoanei respective și în cazul în care aceasta ar putea reprezenta un risc pentru siguranța sau sănătatea sa ori a celorlalți pasageri.

422. Atenție deosebită se acordă zborurilor de conexiune. Asistența în cazul transferului persoanelor cu dizabilități de pe o aeronavă către altă aeronavă se acordă în cel mai eficient mod, în funcție de timpul de conexiune.

423. În cazul în care o persoană cu dizabilități tranzitează un aeroport pentru care se aplică prevederile referitoare la aceasta sau este transferată de către un transportator aerian sau un tur-operator de la zborul pentru care deține rezervarea la un alt zbor, operatorul de aeroport este responsabil de asigurarea asistenței specificate la pct. 404, astfel încât persoana să se poată îmbarca pentru zborul pentru care deține o rezervare.

424. AAC verifică ca transportatorii aerieni, operatorii de aeroporturi din Republica Moldova și

agenții de handling să colaboreze la crearea și coordonarea programelor de pregătire a personalului calificat pentru acordarea ajutorului persoanelor cu dizabilități care călătoresc pe calea aerului.

425. Transportatorii aerieni și operatorul de aeroport:

1) garantează că întregul personal, inclusiv cel angajat de orice subcontractor, care oferă asistență directă persoanelor cu dizabilități, deține cunoștințe despre modul de satisfacere a necesităților persoanelor cu diverse dizabilități;

2) asigură cursuri de pregătire în domeniul egalității și al înțelegerii necesităților persoanelor cu dizabilități pentru întregul personal al aeroportului care interacționează direct cu publicul călător;

3) garantează că, la recrutare, toți angajații noi participă la cursuri de pregătire cu privire la acordarea asistenței persoanelor cu dizabilități și că personalul beneficiază de cursuri de perfecționare ori de câte ori este necesar.

426. În cazul în care fotoliile rulante, alte echipamente de mobilitate și dispozitive de asistență se pierd sau se deteriorează în timpul manipulării la aeroport sau în timpul transportului la bordul aeronavei, pasagerul căruia îi aparține echipamentul respectiv este despăgubit în conformitate cu normele dreptului civil.

427. Obligațiile față de persoanele cu dizabilități, în conformitate cu prezenta secțiune, nu pot face obiectul limitărilor sau derogărilor.

428. Autoritățile publice competente din Republica Moldova iau măsuri pentru a informa persoanele cu dizabilități cu privire la drepturile acestora cuprinse în prezenta secțiune și cu privire la modalitatea de adresare a plângerilor în cazul în care consideră că acestea au fost încălcate.

429. Persoana cu dizabilități care consideră că i-au fost încălcate drepturile pe care le are conform prezentei secțiuni poate supune subiectul respectiv atenției operatorului de aeroport sau transportatorului aerian respectiv, după caz. În cazul în care persoana cu dizabilități nu obține o rezolvare satisfăcătoare pe această cale, plângerile pot fi adresate AAC sau Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, după caz.

430. Încălcărilor prevederilor prezentei secțiuni, dacă nu constituie infracțiune, se sancționează de către AAC sau Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, conform competențelor și procedurilor stabilite de cadrul normativ aplicabil.

Secțiunea a 8-a

Acordarea asistenței victimelor accidentelor

aeronautice și familiilor acestora

431. În cazul unui accident aeronautic produs pe teritoriul Republicii Moldova, autoritățile publice competente din Republica Moldova și din statele vecine întreprind măsuri pentru facilitarea intrării temporare pe teritoriul său a membrilor familiilor victimelor accidentului aeronautic.

432. În cazul în care Republica Moldova este statul unde a avut loc evenimentul, autoritățile publice competente ale Republicii Moldova și ale statelor vecine întreprind măsuri pentru facilitarea intrării temporare pe teritoriul său a reprezentanților autorizați ai operatorului aerian implicat în accident sau ai companiei-partenere a acestui operator aerian pentru a permite acestuia să acorde

ajutor supraviețuitorilor și membrilor familiilor acestora, membrilor familiilor celor decedați în urma accidentului și autorităților publice competente din statul respectiv.

433. Unele acorduri code-share și acorduri similare de parteneriat prevăd ca companiile-partenere să acționeze în calitate de „primi respondenți” în numele operatorului aerian care a avut de suferit, în cazul în care compania-parteneră poate ajunge la locul accidentului înaintea operatorului aerian care a avut de suferit.

434. Autoritățile publice competente din Republica Moldova și statele vecine nu solicită, în cazul intrării persoanelor menționate în pct. 431, alte documente de călătorie decât pașaportul sau un document de călătorie provizoriu, eliberat special acestor persoane pentru a permite deplasarea în statele respective. În cazul în care statul în care a avut loc accidentul sau statul vecin solicită viza de intrare pentru persoanele menționate în pct. 431 și 432, procedura de perfectare a vizelor trebuie urgentată.

435. Autoritățile publice competente întreprind măsuri pentru emiterea documentelor de călătorie provizorii, după caz, cetățenilor săi care au supraviețuit unui accident aeronautic.

436. Autoritățile publice competente oferă toată asistența necesară, de exemplu, organizarea transportului și efectuarea procedurilor vamale în cazul repatrierii rămășițelor umane în patrie, la solicitarea membrilor familiilor celor decedați sau a operatorului aerian, a cărui aeronavă a fost implicată în accidentul aeronautic.

437. Republica Moldova aprobă acte normative, reglementări și/sau instrucțiuni pentru acordarea asistenței victimelor accidentelor aeronautice și familiilor acestora, luând în considerare prevederile Doc. 9998 „Principiile de bază ale OACI privind asistența victimelor accidentelor aeronautice și familiilor acestora” și Doc. 9973 „Manualul privind acordarea asistenței victimelor accidentelor aeronautice și familiilor acestora”.

Secțiunea a 9-a

Traficul de ființe umane

438. Autoritățile publice competente întreprind acțiuni pentru a se asigura că există proceduri de combatere a traficului de ființe umane, inclusiv a unui sistem de raportare și persoane desemnate pentru a facilita conexiunea operatorilor aerieni și a operatorilor de aeroporturi cu autoritățile publice competente.

439. Autoritățile publice competente întreprind acțiuni pentru a se asigura că personalul operatorilor aerieni, al operatorului de aeroport și al furnizorului de servicii de deservire la sol care interacționează direct cu persoanele care călătoresc pe calea aerului a susținut instruirea în domeniul combaterii traficului de ființe umane.

Capitolul X

SISTEMUL DE SCHIMB AL DATELOR DESPRE

PASAGERI (API)

Secțiunea 1

Dispoziții generale

440. Autoritățile competente nu vor solicita operatorilor aerieni să prezinte elemente de date nonstandard, ca parte a prevederilor datelor prealabile despre pasageri (API), informației interactive API (iAPI) sau datelor privind înregistrarea pasagerilor (PNR).

441. În cazul examinării chestiunii privind prezentarea elementelor care deviază de la standarde, autoritățile competente înaintează o solicitare către Comitetul de contact al OMV/IATA/OACI coroborat cu procesul OMV de solicitare a întreținerii datelor (Data Maintenance Request DMR) în cadrul procesului de examinare și acceptare pentru includerea unor astfel de elemente de date în instrucțiuni.

442. Autoritățile publice competente care solicită operatorilor aerieni transmiterea datelor prealabile despre pasageri (API)/informației interactive API (iAPI) și/sau a datelor privind înregistrarea pasagerilor (PNR) creează un ghiseu unic pentru prezentarea datelor despre pasageri pentru fiecare categorie de date sau unificat pentru ambele categorii care permite părților să prezinte informații standard utilizând un punct de intrare unic al datelor transmise în vederea executării tuturor cerințelor corespunzătoare privind datele despre pasageri și membrii echipajelor în limitele competențelor acestora.

443. Autoritățile publice competente care solicită informații despre pasageri și membrii echipajului creează un ghiseu unic pentru prezentarea informației despre pasageri cu unificarea ambelor categorii.

444. Autoritățile publice competente nu vor pedepsi și nu vor atrage la răspundere operatorul aerian pentru neconformitățile din informațiile despre pasageri, dacă acesta a colectat și prezentat datele prealabile despre pasageri în baza documentului de călătorie prezentat, valabil pentru călătoria respectivă, iar la sosire pasagerul prezintă un al doilea document de călătorie, valabil pentru călătoria respectivă.

445. Autorităților publice competente și operatorii aerieni acordă asistență tehnică și operativă corespunzătoare 24 de ore/7 zile pe săptămână (continuă), pentru analiza tuturor cazurilor de defecțiune sau ieșire din funcțiune a sistemului și întreprinderii măsurilor necesare pentru asigurarea revenirii la funcționarea normală în cel mai scurt timp.

446. Autoritățile publice competente și operatorii aerieni stabilesc și implementează proceduri corespunzătoare de notificare și restabilire atât pentru asistența tehnică planificată a sistemelor informaționale, cât și pentru ieșirile din funcțiune sau defecțiunile neplanificate ale sistemului.

447. Autoritățile publice competente și operatorii aerieni asigură un nivel corespunzător de comunicare (după caz, 24 de ore 7 zile pe săptămână).

Secțiunea a 2-a

Informații prealabile despre pasageri (API)

448. Autoritățile publice competente creează un sistem de informare prealabilă despre pasageri (API).

449. În conformitate cu prevederile pct. 9 din Rezoluția 2178 (2014) a ONU, Consiliul de securitate solicită statelor membre să impună companiilor aeriene care operează pe teritoriile lor să le furnizeze în avans autorităților naționale competente informații despre pasageri, cu scopul de a detecta plecarea de pe teritoriile lor sau încercarea persoanelor desemnate de către Comitetul instituit în temeiul Rezoluțiilor 1267 (1999) și 1989 (2011) („Comitetul”) de a intra pe teritoriul lor sau de a-l tranzita, cu ajutorul unor aeronave civile și solicită, în continuare, statelor membre să

raporteze Comitetului orice astfel de plecare de pe teritoriile lor sau încercare de a intra pe teritoriul lor sau a le tranzita teritoriul, din partea unor astfel de persoane, precum și schimbul de informații cu statul de reședință sau a cărui cetățenie o dețin persoanele respective, după caz și în **conformitate cu legislația internă și obligațiile internaționale.**

450. Sistemul API al Republicii Moldova trebuie să fie justificat prin acte normative, cum ar fi lege, regulament sau decret, și să corespundă standardelor internaționale pentru API.

451. API prevede că, înainte de decolare, transportatorul aerian introduce informațiile biografice despre pasageri sau membrii echipajului și datele despre zbor. Informația respectivă este remisă electronic autorităților de frontieră în statul de sosire sau de plecare. Astfel informația detaliată despre pasageri sau membrii echipajului este primită până la plecarea sau sorirea cursei aeriene.

452. Mesajul PAXLST al standardului ONU/EDIFACT ONU constituie un mesaj standard electronic elaborat în special în calitate de subsecțiune a standardului EDIFACT ONU pentru asigurarea prelucrării transiterii manifestului de pasageri (în format electronic). EDIFACT ONU înseamnă „Normele ONU privind schimbul electronic de date pentru administrație, comerț și transport”. Normele menționate reprezintă un set de standarde, indicatori și recomandări pentru schimbul electronic de date structurate, coordonate la nivel internațional, în particular cele care se referă la comerțul bunurilor și serviciilor între sistemele informaționale computerizate independente. OMV, Asociația Internațională a Transportatorilor Aerieni (în continuare - IATA) și OACI, au coordonat în comun un set de date API care trebuie incluse în mesajele PAXLST pentru a fi utilizate în transmiterea datelor de către operatorii aerieni autorităților de frontieră din statul de destinație sau decolare. Se presupune că standardul EDIFACT ONU poate fi schimbat de metode noi de transmitere a mesajelor, cum ar fi standardele internaționale XML sau aplicațiile web.

453. În structura formatului actual al mesajului standardului EDIFACT ONU nu este luată în considerare aviația generală.

454. Standardele internaționale recunoscute pentru API sunt definite în prezent în instrucțiunile OMV, IATA și OACI.

455. La elaborarea cadrului normativ aferent implementării sistemului API, se va examina posibilitatea elaborării actelor normative care să corespundă cerințelor tuturor autorităților participante, să definească un set comun de elemente de date API necesare pentru acest domeniu de competență, în conformitate cu standardele pentru elaborarea mesajelor și să desemneze o autoritate publică competentă pentru primirea datelor API în numele tuturor autorităților.

456. La stabilirea informațiilor de identificare transmise despre pasageri, se prezintă doar datele existente în format lizibil în documentele de călătorie care corespund specificațiilor incluse în Doc.9303. Toată informația necesară va corespunde specificațiilor din mesajul PAXLST al standardului EDIFACT ONU, cuprins în instrucțiunile OMV, IATA și OACI pentru sistemele API.

457. Este necesar de minimizat numărul de transferuri de date API pentru fiecare zbor concret.

458. În cazul schimbului de date API, se urmărește limitarea, în măsura posibilului, a sarcinii operaționale și administrative a operatorilor aerieni și, în același timp, simplificarea formalităților pentru pasageri.

459. Nu se vor aplica amenzi și sancțiuni operatorilor aerieni pentru eventualele erori cauzate

de ieșirea din funcțiune a sistemelor care ar putea conduce la netransmiterea datelor sau transmiterea eronată a acestora autorităților publice competente, în conformitate cu cerințele API.

460. La transmiterea datelor despre pasageri în mod electronic prin sistemul API nu se solicită prezentarea manifestului de pasageri pe blanchetă.

461. Se va examina posibilitatea introducerii unui sistem interactiv de informații preliminare privind pasagerii (iAPI).

462. La implementarea sistemului iAPI este necesar:

1) să se depună efort pentru minimizarea impactului asupra sistemelor existente și asupra infrastructurii tehnice a operatorilor aerieni prin intermediul desfășurării consultațiilor cu operatorii aerieni înainte de a dezvolta și implementa sistemul iAPI;

2) să se elaboreze în comun cu operatorii aerieni, sisteme iAPI compatibile cu sistemele de control al aeronavelor utilizate de operatorii aerieni;

3) la utilizarea iAPI, să se respecte prevederile „Manualului pentru sistemele de informare prealabilă despre pasagerilor” (API) adoptat de OMV, OACI și IATA.

463. Sistemele API naționale și ale operatorilor aerieni, inclusiv iAPI, vor funcționa 24 de ore 7 zile pe săptămână și vor utiliza procedurile în caz de ieșire din funcțiune a sistemului, care să minimizeze consecințele defectiunilor.

Secțiunea a 3-a

Sisteme electronice a călătoriilor (ETS)

464. În cazul în care se intenționează elaborarea unui sistem electronic al călătoriilor (în continuare - *ETS*), atunci, înainte de călătorie, sistemul de verificare trebuie integrat cu sistemul interactiv de informații preliminare privind pasagerii (iAPI).

465. Acest lucru va permite autorităților publice competente să se integreze cu sistemele de monitorizare a plecării pasagerilor utilizate de companiile aeriene, în baza standardelor de raportare a datelor în conformitate cu principiile internaționale, pentru a asigura un răspuns în timp real companiei aeriene, în scopul verificării în timpul înregistrării a existenței permisiunii de călătorie a pasagerului.

466. La implementarea ETS este necesar:

1) să se asigure o platformă electronică de prezentare a cererii, unde se poate depune o cerere online pentru obținerea permisiunii de călătorie. Este necesar să se explice în mod clar că platforma reprezintă mijlocul preferat de aplicare online, pentru a reduce numărul de agenți de vânzări neoficiali care pot percepe o taxă suplimentară pentru depunerea unei cereri din partea unei persoane;

2) să se prevadă utilizarea instrumentelor integrate în formularul de solicitare pentru a ajuta persoanele să evite greșelile în completarea formularului de cerere, inclusiv instrucțiuni clare cu privire la aplicabilitatea acestuia, indicând cetățenii statelor care necesită ETS și nepermițând ca cererea să fie procesată pentru pasagerii care nu cad sub incidența criteriilor stabilite (de exemplu, cetățenie și/sau tipul actului);

3) să se introducă un sistem de verificare automată și continuă a listelor relevante care conțin informații de avertizare;

4) să se prevadă transmiterea unei notificări electronice pasagerului în locul unui document tipărit care confirmă călătoria acestuia;

5) să se asigure că informațiile solicitate de la pasageri sunt ușor de înțeles în conformitate cu cadrul normativ național.

467. Se va stabili un termen specific de implementare care să promoveze asigurarea informațională și dezvoltarea strategiilor de comunicare în mai multe limbi, în cooperare cu alte state, cu industria turismului, cu operatori aerieni și cu organizații, pentru a difuza informații privind implementarea planificată a ETS.

468. Se va prevedea o perioadă pentru respectarea informațiilor după perioada de punere în aplicare a reglementării inițiale, când pasagerilor li se va permite intrarea în țară, dar aceștia sunt informați cu privire la noile cerințe, de exemplu, prin acordarea unui pliant cu acestea.

469. În cazul utilizării ETS este necesar să se adopte o politică care să asigure că pasagerii sunt informați cu privire la cerințele referitoare la ETS în momentul rezervării locului și să se recomande ca operatorii aerieni să aplice controlul prevăzut de ETS la punctul de începere a călătoriei, și nu la punctul de îmbarcare pentru ultimul segment înainte de intrarea în țara în privința căreia se aplică permisiunea ETS. Acest lucru va depinde de capacitatea de înregistrare interlinie a altor operatori aerieni și de relațiile dintre operatorii aerieni.

Secțiunea a 4-a

Datele din registrul cu numele pasagerilor (PNR)

470. Autoritățile publice competente trebuie:

1) să-și dezvolte capacitatea de a colecta, utiliza, procesa și proteja datele din registrul cu numele pasagerilor (PNR) pentru zborurile spre și din teritoriul statului, susținut de cadrul normativ, și să fie în conformitate cu prevederile din prezenta Secțiune;

2) să-și alinieze cerințele față de datele PNR și utilizarea acestora în conformitate cu instrucțiunile din Doc.9944 OACI „Recomandări privind datele din registrul cu numele pasagerilor (PNR)” și în materialele instructive a mesajului PNRGOV, publicat și actualizat de OMV și aprobat de OACI și IATA;

3) să adopte și să implementeze mesajul PNRGOV pentru transferul de date PNR cu companiile aeriene pentru asigurarea interoperabilității.

471. În conformitate cu pct.12 din Rezoluția 2396 (2017), Consiliul de Securitate al ONU, a decis ca statele membre OACI să dezvolte capacitatea de a colecta, procesa și analiza, în conformitate cu standardele și practicile recomandate OACI, datele din registrul cu numele pasagerilor (PNR) și să asigure că datele PNR sunt folosite și diseminate cu toate autoritățile competente, respectând în totalitate drepturile și libertățile fundamentale ale omului, în scopul prevenirii, detectării și investigării infracțiunilor de terorism.

472. Mesajul PNRGOV este un mesaj electronic standard, aprobat în comun de OMV, OACI și IATA. În funcție de sistemul special de rezervare și de control al transmițerilor utilizat de operatorii aerieni, elementele de date relevante colectate și stocate de către operatorii aerieni pot fi transmise

în mod eficient utilizând această structură de mesaje standardizată.

473. Având în vedere respectarea în totalitate a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, statul trebuie:

1) să identifice în mod clar în cadrul normativ național datele PNR care vor fi utilizate;

2) să stabilească în mod clar scopurile pentru care datele PNR vor fi folosite de autoritățile competente, și care nu vor avea un domeniu de aplicare mai larg decât este necesar pentru atingerea scopurilor respective, în particular, scopul ce ține de securitatea frontierei, pentru a combate terorismul și infracțiunile grave;

3) să limiteze dezvăluirea datelor PNR către alte autorități sau alte state care exercită atribuții conexe scopului pentru care datele PNR sunt procesate, inclusiv scopului ce ține de securitatea frontierei și asigurarea protecției comparabile celei asigurate de autoritatea care dezvăluie datele.

474. Statul trebuie:

1) să prevină accesul neautorizat, dezvăluirea și utilizarea datelor PNR, iar cadrul normativ să instituie sancțiuni pentru utilizarea necorespunzătoare și dezvăluirea neautorizată a acestora;

2) să asigure aplicarea măsurilor de securitate privind colectarea, utilizarea, procesarea și protecția datelor PNR pentru toți utilizatorii, fără diferențiere;

3) să întreprindă măsuri pentru a se asigura că utilizatorii sunt informați despre colectarea, utilizarea, procesarea și protecția a datelor PNR, precum și pentru a asigura standardele cu privire la protecția datelor cu caracter personal;

4) să întreprindă măsuri pentru a se asigura că operatorii aerieni informează consumatorii săi despre transferul datelor PNR;

5) să asigure un mecanism de recurs legal persoanelor fizice, pentru a primi asistență juridică în cazul procesării ilegale a datelor PNR de către autoritățile publice competente;

6) să stabilească un mecanism corespunzător în cadrul sistemelor sale administrative și de drept, care permit persoanelor fizice să obțină acces la datele lor PNR și care, în caz de necesitate, pot să solicite corectarea, concretizarea, excluderea din acestea a unor elemente separate.

475. Având în vedere restricțiile necesare și admisibile, statul trebuie să informeze persoanele fizice despre procesarea datelor acestora în sistemul PNR, precum și despre drepturile și posibilitățile de recurs definite de cadrul normativ.

476. Statul trebuie:

1) să asigure procesarea automatizată a datelor PNR în baza unor criterii obiective, exacte și sigure, care în mod eficient indică existența unui risc, fără a duce la devieri ilegale.

2) să nu adopte decizii care produc acțiuni negative majore, care afectează interesele legale a persoanelor fizice, bazându-se doar pe procesarea automatizată a datelor PNR.

477. Statul trebuie să desemneze una sau mai multe autorități publice competente pentru a asigura în mod independent supravegherea protecției datelor PNR și să determine dacă acestea sunt colectate, utilizate, procesate și protejate, respectând în totalitate drepturile și libertățile

fundamentale ale omului.

478. Statul:

1) nu va solicita de la operatorii aerieni colectarea datelor PNR care nu sunt necesare pentru activitatea lor operațională și nici într-un fel filtrarea datelor înainte de a fi transmise;

2) nu va utiliza datele PNR pentru a divulga apartenența etnică sau de rasă a persoanelor fizice, opiniile politice, religioase sau filosofice, apartenența la anumite uniuni sindicale, date legate de starea sănătății, viața sexuală sau orientarea sexuală, exceptând anumite circumstanțe excepționale și imediate, pentru a proteja interesele vitale ale persoanelor la care se referă datele, sau ale altor persoane fizice. În cazul în care astfel de informație este transmisă, statul trebuie să radieze astfel de date cât mai curând posibil.

479. Statul:

1) va păstra, pentru perioade de timp stabilite în cadrul normativ, datele PNR necesare și proporționale scopurilor pentru care sunt utilizate;

2) va depersonaliza datele PNR păstrate, ceea ce nu ar permite identificarea directă a persoanelor, după expirarea perioadelor de timp stabilite în cadrul normativ, cu excepția cazurilor când sunt utilizate în conexiune cu un caz concret de investigare și amenințare sau risc specificat în pct. 473 subpct. 2);

3) va dezvălui datele PNR doar în conexiune cu cazurile de investigare și amenințare sau risc, specificate în pct. 473 subpct. 2);

4) va radia sau va face anonime datele PNR la sfârșitul perioadei de păstrare, cu excepția cazurilor când datele se utilizează în conexiune cu un caz concret de investigare și amenințare sau risc specificat în pct. 473 subpct. 2).

480. Datele PNR trebuie supuse depersonalizării și vor fi păstrate pentru o perioadă de maximum cinci ani, cu excepția cazului în care sunt necesare pentru proceduri de investigare sau de urmărire judiciară.

481. Datele PNR vor fi depersonalizate în termen de 6 luni, dar nu mai târziu de 2 ani după transmiterea acestora.

482. Statul trebuie:

1) să obțină datele PNR folosind metoda „push”, pentru a proteja datele cu caracter personal care se conțin în sistemul operatorilor aerieni, iar aceștia continuă să controleze sistemele lor;

2) să limiteze sarcinile administrative și operaționale ale operatorilor aerieni, îmbunătățind serviciile de facilitare a pasagerilor;

3) să nu impună penalități și amenzi operatorilor aerieni pentru orice erori inevitabile, cauzate de eșecurile sistemului, care nu a transmis datele PNR sau a transmis date corupte;

4) să minimizeze numărul datelor similare PNR transmise pentru un zbor specific.

483. Statul:

1) nu va obstrucționa sau împiedica transferul datelor PNR de către operatorul aerian sau o

altă parte relevantă și nici nu va aplica sancțiuni sau impune penalități, sau obstacole operatorului aerian ori alte părți relevante care transferă datele PNR către un alt stat, cu condiția că sistemul de date PNR al statului respectiv se conformează prevederilor prezentei secțiuni;

2) își va păstra capacitatea de a introduce și a menține standarde mai avansate în materie de protecție a datelor PNR, în conformitate cu prevederile cadrului normativ aplicabil, și de a încheia acorduri cu alte state cu scopul de a asigura securitatea colectivă, de a atinge standarde mai avansate în materie de protecție a datelor PNR, inclusiv păstrarea datelor, sau de a stabili prevederi mai detaliate în privința transferului datelor PNR, asigurându-se că acestea să nu contravină celor stabilite în prezenta Secțiune.

484. Statul trebuie să demonstreze oricărui alt stat, la solicitare, conformitatea cu prevederile stabilite în prezenta secțiune. Demonstrarea conformității cu standardele PNR, la solicitare, trebuie să se desfășoare în termeni proximi. Statele respective vor conlucra cu bună-credință și în timp util.

485. Statul va permite altor state contractante conforme cu standardele PNR să recepționeze aceste date, cel puțin provizoriu, pe parcursul perioadei în care au loc consultări.

486. În cazul în care statul adoptă decizia privind stoparea, prevenirea sau prin alt mod împiedicarea transferului de date PNR, sau aplică penalități față de operatorul aerian, aceasta trebuie să fie una transparentă care are drept scop remedierea situației care a condus la adoptarea unei astfel de decizii.

487. Prin elaborarea unui program PNR sau prin introducerea unor modificări semnificative la un program existent, statul trebuie să notifice în mod proactiv alte state contractante, menținând servicii de trafic aerian reciproc înainte de a recepționa datele, astfel încât să încurajeze sau să faciliteze desfășurarea consultărilor, dacă va fi cazul.

488. Statul nu va aplica penalități față de operatorii aerieni, în cazul în care întreprinde încercări de remediere a unor dispute (legate de sistemul PNR) cu alt stat contractant.

Capitolul XI

COMITETUL NAȚIONAL DE FACILITĂȚI AERONAUTICE

489. Prezentul capitol stabilește direcțiile prioritare, competențele, componența și metodele de activitate ale Comitetului Național de Facilități Aeronautice al Republicii Moldova (în continuare – Comitet), luându-se în considerare necesitatea soluționării problemelor naționale într-un mod pe cât se poate de simplificat.

490. În scopul asigurării simplificării formalităților în domeniul transporturilor aeriene, Comitetul are următoarele atribuții:

1) examinarea problemelor ce țin de politica în domeniul formalităților vamale aplicate serviciilor de transport aerian internațional;

2) elaborarea recomandărilor pentru ministere, alte autorități administrative centrale, organizații și instituții din Republica Moldova, implicate în asigurarea formalităților în domeniul transportului aerian, conform prevederilor prezentului Program;

3) informarea permanentă a ministerelor, a altor autorități administrative centrale, a organizațiilor și a instituțiilor despre evenimentele importante din domeniul aviației civile internaționale, care ar putea afecta traficul aerian pe/de pe teritoriul Republicii Moldova;

4) asigurarea cadrului consultativ și de coordonare pentru implementarea acțiunilor de facilități aeronautice preconizate;

5) examinarea și propunerea amendamentelor la prezentul Program, în conformitate cu reglementările internaționale în domeniul aviației civile;

6) actualizarea permanentă a conținutului și monitorizarea implementării măsurilor și procedurilor de facilități aeronautice, asigurând concomitent corelarea acțiunilor de facilități cu cele de securitate aeronautică;

7) analizarea modului în care autoritățile publice competente, operatorii aerieni naționali și străini respectă reglementările naționale și internaționale în materie de facilități aeronautice;

8) planificarea și realizarea activității de inspectare și control pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova și al operatorilor aerieni în domeniul facilităților aeronautice;

9) asigurarea coordonării Programului național de securitate în domeniul aviației civile;

10) examinarea standardelor și recomandărilor OACI, CEAC și ale altor organizații internaționale cu atribuții în domeniul facilităților aeronautice, în scopul elaborării propunerilor autorităților publice competente cu privire la aplicarea unor măsuri și proceduri corespunzătoare pe teritoriul Republicii Moldova;

11) stabilirea modalității de abordare a problemelor specifice în relațiile cu organismele internaționale cu atribuții în domeniul aviației civile și înaintarea propunerilor cu privire la participarea la reuniunile de specialitate;

12) examinarea problemelor ce apar în legătură cu procesarea aeronavelor, pasagerilor, bagajului, cargoului, poștei și proviziilor de bord și, în caz de necesitate, soluționarea problemelor ce apar pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova;

13) examinarea necesității creării comitetelor aeroportuare de facilități aeronautice pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova, stabilind competența și componența acestora;

14) examinarea propunerilor în domeniul facilităților aeronautice parvenite de la organizațiile, instituțiile și întreprinderile care activează în domeniul aviației civile din Republica Moldova.

491. Comitetul se constituie din reprezentanți ai următoarelor autorități publice competente, în conformitate cu anexa nr. 26, iar în funcție de agenda stabilită, la ședințele Comitetului vor fi invitați și membrii Comitetului Național de Securitate Aeronautică desemnați în art. 6 din Legea nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică:

1) Autoritatea Aeronautică Civilă;

2) Serviciul Vamal;

3) Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;

4) Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene;

5) Poliția de Frontieră a Ministerului Afacerilor Interne;

6) Ministerul Sănătății;

7) Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

492. Comitetul este condus de către reprezentantul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, care acționează în calitate de președinte al Comitetului. În lipsa președintelui, Comitetul este condus de către reprezentantul Autorității Aeronautice Civile, care acționează în calitate de vicepreședinte al Comitetului.

493. Comitetul se convoacă în ședințe ordinare o dată pe an, la propunerea președintelui sau la propunerea oricărui membru al acestuia.

494. Ședințele Comitetului se consideră deliberative dacă la acestea sunt prezenți cel puțin 2/3 din membri.

495. În caz de necesitate, la ședințele Comitetului pot participa, cu statut de observator, experți în domeniul facilităților aeronautice și reprezentanți ai operatorilor de aeroport, ai companiilor aeriene și ai altor organizații de specialitate.

496. Pentru soluționarea unor probleme concrete privind simplificarea formalităților care necesită o analiză deosebită, Comitetul poate înființa subcomitete sau grupuri de lucru pentru domeniile - pasageri, mărfuri, bagaje. Numărul și domeniile pentru care se înființează aceste subcomitete sau grupuri de lucru sunt stabilite de către Comitet.

497. Este obligatoriu ca după fiecare reuniune a subcomitetelor sau a grupurilor de lucru membrii Comitetului să fie informați cu privire la problemele discutate.

498. Convocarea Comitetului se stabilește de către președinte, conform pct. 493.

499. Procesele-verbale ale ședințelor Comitetului se semnează de către toți membrii Comitetului și sunt distribuite autorităților publice vizate.

500. Secretariatul Comitetului este asigurat de către AAC.

501. Hotărârile Comitetului se aprobă cu majoritatea simplă de voturi (50% + 1) din numărul total al membrilor Comitetului.

502. Hotărârile Comitetului sunt executorii pentru toate autoritățile publice, instituțiile și întreprinderile care desfășoară activități în domeniul aviației civile.

503. În cazul în care Republica Moldova este vizitată de către experții Secretariatului OACI în materie de simplificare a formalităților, trebuie aplicate măsurile necesare pentru organizarea participării experților în cauză la ședințele Comitetului.

504. AAC informează OACI despre activitatea Comitetului, cu scopul ca această informație să fie pusă la dispoziția altor state.

505. Comitetul își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile prezentului Program și ale cadrului normativ al Republicii Moldova.

Capitolul XII

CERINȚE FAȚĂ DE PERSONALUL AUTORITĂȚILOR PUBLICE

COMPETENTE, AL OPERATORILOR DE AEROPORTURI

INTERNAȚIONALE ȘI AL OPERATORILOR AERIENI

DIN REPUBLICA MOLDOVA

506. Prezentul capitol stabilește cerințele față de personalul autorităților publice competente, al operatorilor de aeroporturi internaționale, operatorilor aerieni și întreprinderile din Republica Moldova care își desfășoară activitatea pe aeroporturile internaționale din țară și care, pentru exercitarea atribuțiilor lor, se află în contact permanent cu pasagerii și membrii echipajului de zbor. Cerințele se referă, în special, la relațiile cu pasagerii și membrii echipajului, la calitățile profesionale, la ținută corespunzătoare și la alte aspecte.

507. Autoritățile publice competente, organizațiile și instituțiile, operatorii de aeroporturi internaționale, întreprinderile și operatorii aerieni (în continuare - Conducere), care își desfășoară activitatea pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova, asigură realizarea unor relații eficiente între pasageri și personalul lor, cu scopul de a asigura calitatea formalităților și a serviciilor prestate pasagerilor.

508. Conducerea contribuie în acest scop prin crearea unei imagini corespunzătoare, bazate pe realitatea, competența și argumentarea acțiunilor întreprinse pentru satisfacerea necesităților pasagerilor. Această imagine creată de personal la toate nivelurile de procesare va avea un efect pozitiv asupra relațiilor dintre personal și pasager.

509. Deoarece personalul aflat în contact direct cu pasagerii este o sursă importantă de informație pentru procesul de îmbunătățire continuă a calității, Conducerea va analiza cu regularitate metodele utilizate pentru promovarea relațiilor cu pasagerii.

510. Comunicarea cu pasagerii presupune atât ascultarea, cât și informarea acestora. Din această cauză este necesar să se acorde o atenție deosebită dificultăților în comunicare sau în relațiile cu pasagerii.

511. Comunicarea eficientă cu pasagerii implică:

- 1) ascultarea pasagerului;
- 2) informarea pasagerului;
- 3) explicațiile oferite pasagerilor și, în caz de apariție a unor probleme, referitor la modul în care vor fi soluționate;
- 4) explicațiile oferite cu privire la întocmirea documentelor;
- 5) evitarea brutalității din partea personalului care efectuează controlul sau deserveste pasagerii;
- 6) prevederea unor mijloace adecvate și ușor accesibile pentru o comunicare eficientă;
- 7) explicarea relațiilor dintre serviciu, prestare a lui și, dacă există, preț;
- 8) determinarea raportului dintre serviciul prestat și necesitățile reale ale pasagerului.

512. Perceperea de către pasager a calității serviciului este adesea obținută prin comunicarea cu personalul autorităților, organizațiilor, instituțiilor, întreprinderilor prestatoare de servicii și prin intermediul facilităților acordate de acestea.

513. Pentru asigurarea aplicării prevederilor prezentului Program în vederea comunicării cu pasagerii și înțelegerii acestora pe parcursul procedurilor de procesare și control sau la efectuarea altor activități legate de transportul aerian, autoritățile publice competente, operatorii de aeroporturi internaționale, operatorii aerieni și întreprinderile din Republica Moldova care își desfășoară activitatea pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova asigură ca personalul implicat în activitățile de pe aeroport și care se află în contact cu pasagerii, membrii echipajelor de zbor și personalul aeronautic să cunoască în mod obligatoriu limbile română, engleză și rusă.

514. Se va asigura ca personalul organelor de control pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova să cunoască documentele de transport aerian (documentele de călătorie ale pasagerilor, actele de identitate, declarația generală, manifestul cargo, manifestul de pasageri și alte documente) și să le accepte în una din următoarele limbi: română, engleză sau rusă.

515. Se va asigura ca personalul menționat la pct. 513 să aibă o ținută agreabilă pe perioada exercitării atribuțiilor.

516. Se interzice de a intra în contact cu pasagerii în cazul în care personalul se prezintă la serviciu în stare de ebrietate, ținută necorespunzătoare sau dacă acesta prezintă simptome de boală (răceală, boli infecțioase etc.).

Capitolul XIII

ATRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR PUBLICE COMPETENTE

PE AEROPORTURILE INTERNAȚIONALE

517. Pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova își desfășoară activitatea, potrivit cadrului normativ aplicabil, subdiviziunile Serviciului Vamal, Ministerului Sănătății, Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Poliției de Frontieră a Ministerului Afacerilor Interne, precum și ale altor autorități publice competente.

518. Autoritățile publice competente responsabile de exercitarea atribuțiilor ce le revin, potrivit cadrului normativ aplicabil, pe aeroporturile internaționale colaborează între ele și asigură, în limitele competenței lor, desfășurarea în bune condiții a traficului de aeronave, călători, mărfuri, bagaje și poștă.

519. AAC este o autoritate administrativă de certificare, supraveghere și control în domeniul aviației civile și este autoritatea reprezentativă în domeniul simplificării formalităților în transportul aerian.

520. Atribuțiile AAC în domeniul simplificării formalităților în transportul aerian sunt următoarele:

1) implementarea prezentului Program și a altor norme și proceduri în domeniul simplificării formalităților în aviația civilă;

2) cooperarea cu alte autorități publice competente implicate în implementarea Programului, în scopul definirii și repartizării sarcinilor ce le revin;

3) coordonarea activităților diferitelor autorități publice competente, potrivit responsabilităților ce le revin, în conformitate cu prevederile Programului;

4) punerea la dispoziția operatorilor de aeroporturi și operatorilor aerieni care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova, precum și altor instituții interesate a datelor cu privire la activități specifice în domeniul facilităților aeronautice;

5) monitorizarea respectării pe aeroporturile internaționale a standardelor privind facilitățile;

6) efectuarea controlului existenței și legalității documentelor aeronavelor și modului de utilizare a acestora la bordul aeronavelor;

7) elaborarea și asigurarea publicării procedurilor de intrare, ieșire și staționare pe teritoriul Republicii Moldova a aeronavelor, pasagerilor, bagajelor lor și mărfurilor;

8) efectuarea controlului asupra modalităților de organizare a fluxurilor de pasageri, bagaje și mărfuri pe aeroporturile civile și determinarea unor soluții care să nu afecteze buna desfășurare a acestei activități;

9) stabilirea măsurilor necesare realizării cooperării între operatorii de aeroporturi și toți factorii implicați în asigurarea zonelor, spațiilor și serviciilor care să permită procesarea rapidă a fluxului de pasageri, membrilor echipajului, bagaje, mărfuri și poștă la trecerea acestora prin aeroporturile internaționale din Republica Moldova;

10) stabilirea măsurilor necesare pentru ca autoritățile publice competente și aeroporturile să asigure întreaga asistență a aeronavelor aflate în dificultate, care aterizează pe aeroporturi, altele decât cele internaționale, în situații extreme;

11) realizarea unui schimb permanent de informații cu Poliția de Frontieră cu privire la categoriile de pasageri cu statut special (persoane pentru care a fost emisă o decizie privind nepermiterea intrării în Republica Moldova, persoane expulzate, deportați etc.);

12) reprezentarea autorității publice în domeniul facilităților aeronautice la nivelul organismelor guvernamentale sau nonguvernamentale de aviație civilă internațională;

13) realizarea schimbului de informații pentru dezvoltarea liniilor informaționale de comunicare cu serviciile, persoanele cu statut special competente în materie;

14) participarea, în comun cu reprezentanții altor instituții specializate în domeniul facilităților aeronautice, cu informări, analize referitoare la nivelul facilităților, implementarea reglementărilor naționale și internaționale, cu date statistice etc. la simpozioane, conferințe, reuniuni de lucru, analize interne și internaționale și alte reuniuni similare.

521. AAC asigură elaborarea și emiterea legitimațiilor pentru membrii echipajului și inspectorii aeronautici, conform formelor menționate la anexele nr.12 și nr.13.

522. Operatorii de aeroporturi internaționale sunt responsabili de implementarea măsurilor de simplificare a formalităților în domeniul lor de activitate.

523. Atribuțiile operatorului de aeroport în domeniul simplificării formalităților în transportul aerian sunt următoarele:

1) stabilirea unui program propriu referitor la facilitățile aeronautice care detaliază măsurile de asigurare a facilităților specifice aeroportului, în conformitate cu prezentul Program;

2) desemnarea unei persoane responsabile pentru coordonarea implementării prevederilor

prezentului Program și a Programului de securitate aeroportuară;

3) crearea condițiilor pentru buna desfășurare a tuturor activităților de pe aeroport;

4) asigurarea securității aeronautice pe aeroport în limitele competenței;

5) asigurarea acordării pe aeroport a primului ajutor medical și a altei asistențe;

6) asigurarea cu mijloace de informare a pasagerilor pe aeroporturile internaționale (panouri, monitoare, broșuri etc.), inclusiv cu privire la activitatea autorităților publice competente care desfășoară activitatea de control;

7) asigurarea mijloacelor de comunicație cu toate autoritățile publice competente de pe aeroportul internațional, precum și cu companiile aeriene și alte organizații;

8) asigurarea aplicării tuturor prevederilor stabilite de prezentul Program, care se referă la activitatea aeroporturilor internaționale în domeniul facilitării transporturilor aeriene;

9) comunicarea datelor privind activitățile aeroportuare la cererea autorităților publice competente, necesare activității acestora.

524. Operatorul aerian în domeniul simplificării formalităților în transportul aerian are următoarele atribuții:

1) asigură respectarea procedurilor ce țin de întocmirea documentelor aeronavelor, echipajelor acestora, pasagerilor, bagajelor, cargoului, poștei și ale altor articole la intrarea sau ieșirea de pe teritoriul Republicii Moldova;

2) colaborează cu autoritățile publice competente, pe de o parte, și cu operatorul de aeroport, pe de altă parte;

3) asigură comunicarea cu toate autoritățile publice competente de pe aeroport, precum și cu operatorul de aeroport și cu alte organizații;

4) asigură informarea corespunzătoare a pasagerilor;

5) realizează un control suplimentar al actelor de identitate ale pasagerilor, indiferent de destinația finală sau de tranzitul călătoriei, în scopul verificării suplimentare a faptului dacă pasagerii dețin toate documentele de acces;

6) exercită, în cazul pasagerilor deportați, ordinele de returnare de comun acord cu autoritățile de frontieră din statele în care există astfel de pasageri;

7) își coordonează în mod obligatoriu activitățile cu autoritățile publice competente care sunt implicate în facilitarea traficului aerian;

8) asigură siguranța zborurilor și securitatea aeronautică;

9) asigură preluarea și returnarea persoanei declarate inadmisibile pe teritoriul Republicii Moldova către punctul inițial al călătoriei sau către o altă destinație, în funcție de documentele deținute de persoana în cauză;

10) asigură respectarea prevederilor prezentului Program, precum și ale actelor normative în domeniul aviației civile.

525. Operatorul aerian asigură de sine stătător elaborarea declarației generale, a manifestului cargo, a manifestului de pasageri și a documentului comercial conform formelor menționate la anexele nr. 1 - 9 și la anexele nr.17 - 19, coordonând conținutul acestora cu organele vamale.

526. Poliția de Frontieră, în conformitate cu prevederile legale, exercită controlul asupra respectării regulilor regimului frontierei de stat și regimului punctelor de trecere a frontierei de stat.

527. Atribuțiile Poliției de Frontieră în aeroporturile din Republica Moldova sunt prevăzute în Legea nr. 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră, Legea nr. 215/2011 cu privire la frontiera de stat, Legea nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică și Hotărârea Guvernului nr. 1145/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.

528. Serviciul Vamal asigură, în conformitate cu prevederile legale, respectarea reglementărilor vamale pe teritoriul Republicii Moldova în scopul realizării procesării pasagerilor, bagajelor, cargoului, poștei, transportate pe cale aeriană.

529. Atribuțiile Serviciului Vamal și ale autorităților vamale amplasate pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova sunt prevăzute în art.11 al Codului vamal al Republicii Moldova nr. 1149/2000.

530. Ministerul Sănătății asigură, prin intermediul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, activitățile în sănătatea publică, precum și coordonarea, la necesitate, a activităților de prestare a serviciilor medicale pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova.

531. Ministerul Sănătății exercită pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova, prin intermediul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, următoarele atribuții:

- 1) asigură supravegherea de stat a sănătății publice;
- 2) asigură dezinfecția, deratizarea și dezinfectarea aeronavelor;
- 3) eliberează certificate de dezinfecție, deratizare și dezinfectare a aeronavelor;
- 4) verifică certificatele de dezinfecție, deratizare și dezinfectare a aeronavelor eliberate de către autoritățile altor state;
- 5) verifică certificatele de vaccinare și revaccinare ale pasagerilor și membrilor echipajului de zbor, la necesitate;
- 6) asigură aplicarea tuturor măsurilor corespunzătoare în cazul apariției unui focar epidemic, în caz de iminență a unei epidemii sau în situații de calamități naturale, precum și în cazul depistării bolnavilor suspecti de boli transmisibile sau purtători de germeni de boli transmisibile;
- 7) verifică respectarea regulamentelor sanitare la transportarea și manipularea obiectelor, materialelor și substanțelor care, prin natura lor sau modul de utilizare, pot avea o influență negativă asupra sănătății populației;
- 8) verifică modul în care sunt asigurate eliminarea și neutralizarea excrementelor, reziduurilor, apei utilizate, deșeurilor, produselor alimentare neutilizate;
- 9) asigură comunicarea cu toate autoritățile publice competente ce activează pe aeroportul internațional, precum și cu operatorul de aeroport, companiile aeriene și cu alte organizații;

10) asigură informarea persoanelor fizice și juridice despre activitățile de supraveghere a sănătății publice pe aeroporturile internaționale;

11) comunică date privind activitățile de supraveghere a sănătății publice la cererea altor autorități publice competente, necesare activității acestora.

532. Ministerul Sănătății asigură, prin intermediul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, elaborarea și emiterea certificatului de dezinsecție reziduală conform formei menționate în anexele nr.10 și nr.11.

533. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene determină și exercită politica Republicii Moldova în domeniul eliberării vizelor pentru Republica Moldova pe aeroporturile internaționale.

534. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, în conformitate cu prevederile cadrului normativ național și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, perfectează vize pentru intrarea în țară a cetățenilor străini și apatrizilor care nu domiciliază legal și obișnuit pe teritoriul Republicii Moldova.

535. Ministerul Afacerilor Interne va asigura elaborarea și emiterea documentelor de însoțire cu privire la expulzarea persoanelor inadmisibile, conform formelor menționate în anexele nr.14 - 16.

536. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor asigură în conformitate cu prevederile legale controlul mărfurilor importate/exportate în/din Republica Moldova supuse supravegherii acesteia.

537. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor exercită pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova următoarele atribuții:

1) asigură supravegherea mărfurilor supuse controlului Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor;

2) stabilește lista bolilor transmisibile în cazul cărora se instituie măsuri obligatorii de prevenire și combatere;

3) organizează și aplică în comun cu Agenția Națională pentru Sănătate Publică toate măsurile necesare pentru prevenirea și combaterea bolilor comune omului și animalelor;

4) asigură protecția împotriva pătrunderii pe teritoriul Republicii Moldova a obiectelor de carantină;

5) asigură depistarea, localizarea și lichidarea obiectelor de carantină;

6) exercită controlul asupra respectării cerințelor sanitar-veterinare, exportului și importului animalelor, produselor și materiilor prime de origine animală;

7) asigură comunicarea cu toate autoritățile publice competente de pe aeroportul internațional, precum și cu operatorul de aeroport, companiile aeriene și cu alte organizații;

8) asigură informarea persoanelor fizice și juridice despre activitățile veterinare și fitosanitare pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova;

9) comunică date privind activitățile veterinare și fitosanitare, la cererea altor autorități publice competente, necesare activității acestora;

10) asigură protecția împotriva pătrunderii pe teritoriul Republicii Moldova a obiectelor de carantină;

11) exercită controlul asupra respectării cerințelor fitosanitare, exportului și importului plantelor, producției vegetale și producției supuse carantinei.

12) verifică producția și circulația proviziilor destinate pasagerilor (cateringul).

538. Schema de interacțiune a autorităților publice competente și a serviciilor menționate mai sus pe aeroporturile internaționale din Republica Moldova, pentru exercitarea controlului aeronavelor, pasagerilor, bagajului acestora și cargoului, este expusă în anexa nr. 22.

Capitolul XIV

COMITETUL AEROPORTUAR DE FACILITĂȚI AERONAUTICE

539. Comitetul aeroportuar de facilități aeronautice se constituie din următorii membri cu dreptul de a lua decizii:

- 1) conducătorul operatorului de aeroport;
- 2) șeful subdiviziunii Poliției de Frontieră care activează în cadrul aeroportului;
- 3) șeful Postului Vamal al aeroportului;
- 4) reprezentantul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică;
- 5) reprezentantul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor;
- 6) șeful Direcției securitate aeronautică a aeroportului;
- 7) reprezentantul fiecărei companii aeriene naționale care operează pe aeroport;
- 8) reprezentantul fiecărei companii de handling care își desfășoară activitatea pe aeroport.

Din Comitetul aeroportuar de facilități aeronautice pot face parte și persoane din alte domenii.

540. Conducătorul operatorului de aeroport acționează în calitate de președinte al Comitetului aeroportuar de facilități aeronautice, care prezidează ședințele și asigură comunicarea între membrii acestuia.

541. Comitetul aeroportuar de facilități aeronautice se întrunește în ședință o dată la trei luni sau după necesitate, la cererea președintelui acestuia.

542. Comitetul aeroportuar de facilități aeronautice are următoarele atribuții de bază:

- 1) implementarea prevederilor prezentului Program la nivelul aeroportului;
- 2) examinarea problemelor referitoare la deservirea aeronavelor, pasagerilor, bagajului, cargoului, poștei și proviziilor de bord pe aeroport și soluționarea, după caz, a acestora;

3) prezentarea recomandărilor Comitetului național de facilități aeronautice sau de autorității competente, după caz, cu privire la problemele întâmpinate de Comitetul aeroportuar de facilități aeronautice la implementarea prezentului Program;

4) monitorizarea modului în care se aplică deciziile adoptate și recomandările emise de autoritățile competente și de Comitetul național de facilități aeronautice.

[anexa nr. 1](#)

[anexa nr. 2](#)

[anexa nr. 3](#)

[anexa nr. 4](#)

[anexa nr. 5](#)

[anexa nr. 6](#)

[anexa nr. 7](#)

[anexa nr. 8](#)

[anexa nr. 9](#)

[anexa nr. 10](#)

[anexa nr. 11](#)

[anexa nr. 12](#)

[anexa nr. 13](#)

[anexa nr. 14](#)

[anexa nr. 15](#)

[anexa nr. 16](#)

[anexa nr. 17](#)

[anexa nr. 18](#)

[anexa nr. 19](#)

[anexa nr. 20](#)

[anexa nr. 21](#)

[anexa nr. 22](#)

[anexa nr. 23](#)

[anexa nr. 24](#)

[anexa nr. 25](#)

[anexa nr. 26](#)